ಪ್ರಿಸಮ್ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಾಲಿಕೆ -10

ಇರುವೆಯ ಇರುವು

ಕೃಷ್ಣಾನಂದ ಕಾಮತ್

ಪ್ರಿಸಮ್ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಾಲಿಕೆ-10

ಇರುವೆಯ ಇರುವು

ಡಾ।। ಕೃಷ್ಣಾನಂದ ಕಾಮತ್

ಪ್ರಿಸಮ್ ಬುಕ್ಸ್ ಪ್ರೈ. ಲಿ.
ನಂ. 1865, 32ನೇ ಕ್ರಾಸ್, ಬನಶಂಕರಿ ಎರಡನೇ ಹಂತ, ಬೆಂಗಳೂರು - 560 070

ಶಾಖೆಗಳು
ಮುಂಬಯಿ ● ಕಲ್ಕತ್ತಾ ● ಹೈದರಾಬಾದ್

Iruveya Iruvu—a book in Kannada on the habits and life style of the Ant. Written by Dr. Krishnananda Kamat and published by Prism Books Pvt Ltd., 1865, 32nd Cross, Banashankari 2nd Stage, Bangalore — 560070. Ph:6713979. pp. 64. First edition: 1999. Price: Rs. 35.

ISBN: 81-7286-141-9

ಬೆಲೆ: ರೂ. 35.

ಮೊದಲ ಮುದ್ರಣ: 1999

ರಕ್ಷಾಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸ: ಹಾದಿಮನಿ

ಪ್ರತಿಗಳು ಇಲ್ಲೂ ಲಭ್ಯ
ಪ್ರಿಸಮ್ ದ ಬುಕ್ ಶಾಪ್
ನಂ. 16, 11ನೇ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆ
4ನೇ ಬ್ಲಾಕ್, ಜಯನಗರ
ಬೆಂಗಳೂರು - 560 011
ಫೋನ್: 6637527

ಮುದ್ರಣ: ಪಯೋನಿಧಿ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು

ಹಿನ್ನೆಲೆಯಾಗಿ

ಇರುವೆಗಳಂತಹ ಅತಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಜೀವಿಗಳ ಆಳವಾದ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷಣ, ಸವಲತ್ತು, ಸಮಯ, ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆಳವಾದ ಆಸಕ್ತಿ ಇರಲೇ ಬೇಕಾಗುವದು. ಅಮೇರಿಕೆಯ ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಅಧ್ಯಯನದ ನಂತರ 'ಕೀಟಪಂಡಿತ'ನಾಗಿ ಮರಳಿ ನನಗೆ ಇರುವೆಗಳ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕೊರತೆಯಿರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದ ಏಕಮಾತ್ರ ಸಕ್ಕರೆಯ ಕಾರಖಾನೆಗೆ ಅದರದೇ ಖಾಸಗಿ ಕಬ್ಬಿನ ತೋಟಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳು ಅಪಾರ ಕೀಟ ಬಾಧೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದರಿಂದ 'ಜೀವಿಗಳಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಣ'ದ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಯತ್ನಿಸಲು ಕಾರಖಾನೆಯ ಆಡಳಿತ ವರ್ಗ ನಿರ್ಧರಿಸಿತು. ಅಂತೆಯೇ, ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಖ್ಯಾತಿಯ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದ 'ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಬಯಾಲಾಜಿಕಲ್ ಕಂಟ್ರೋಲ್'ದವರು, ನನ್ನನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕನಾಗಿ ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡರು. ಕಬ್ಬಿನ ಕೀಟಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಅವುಗಳ ಮೇಲೆಯೇ ಜೀವಿಸುವ ಪರಪುಷ್ಟ ಕೀಟಗಳನ್ನು ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಾಕಿ, ಕಬ್ಬಿನ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅಂತೆಯೇ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಗೋಚರಿಸದಷ್ಟು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕೀಟಗಳ ಜೀವನವನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಅಭ್ಯಸಿಸಿ ಅವುಗಳ ಸಂತಾನಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸಕಲ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪೂರೈಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಭೂತಗನ್ನಡಿ, ಸೂಕ್ಷ್ಮದರ್ಶಕ, ಕೃತಕ ಆಹಾರ, ಬೇಕೆನಿಸಿದಾಗ ಕತ್ತಲು-ಬೆಳಕು ಮಾಡುವ ಏರ್ಪಾಡು ಹಾಗೂ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಗಾಜಿನ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರಲ್ಲದೆ ಎಂಟು ಜನ ಸಹಾಯಕರನ್ನೂ ನೇಮಿಸಿದ್ದರು. ಈ ಎಲ್ಲ ಸವಲತ್ತುಗಳು, 'ಇರುವೆಯ ಇರವು' ಅಭ್ಯಸಿಸಲು ಅತ್ಯಂತ ಸಹಾಯಕಾರಿಯಾದವು.

ಪತ್ನಿ, ಪುತ್ರರನ್ನು ದೂರದ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು, ನಾನೊಬ್ಬನೇ ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದ ಪ್ಲಾಸಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸ ಹೂಡಿದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ವಿರಾಮದ ವೇಳೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಇರುವೆಯ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಮೀಸಲಿಡಲು ಅನುಕೂಲವೇ ಆಯಿತು. ಇರುವೆಯ ಅಧ್ಯಯನ ತೀರ ಕಷ್ಟದಾಯಕ. ಆಳವಾದ ಆಸಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದು ಕೈಗೂಡುವದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ! ನಾನು ತೀರ ಚಿಕ್ಕವನಿದ್ದಾಗಲೇ ಎರೆಹುಳಗಳ ಮೇಲೆ ಆಕ್ರಮಣ ನಡೆಸಿದ ಕಟ್ಟಿರುವೆಗಳನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸುತ್ತ ಅನೇಕಬಾರಿ ಅವುಗಳಿಂದ ಕಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅಂದಿನಿಂದ ಇರುವೆಗಳ ಕುರಿತು ಆಸಕ್ತಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ನನ್ನ ವೀಕ್ಷಣೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ನಮೂದಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನೊಂದು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವರದಿ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸದೇ, ವಿಜ್ಞಾನ ಆಧಾರಿತ ಸಾಹಿತ್ಯಕ

ಬರವಣಿಗೆ ಎಂದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಂಜಸವಾದೀತು! ಇರುವೆಗಳು ತಮ್ಮ ಗುಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಅಷ್ಟೊಂದು ಸುಲಭವಾಗಿ ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸದಿದ್ದರಿಂದ ನನಗೆ ಸರಿತೋರಿದಂತೆ ಅರ್ಥಯಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಶೋಧನಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ದೊರೆತಾಗ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಇದ್ದೇ ಇವೆ.

ಈ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಕಿರು ಪುಸ್ತಕವಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸಲು 'ಪ್ರಿಸಮ್ ಬುಕ್ಸ್ ಪ್ರೈ. ಲಿ.' ಮುಂದೆ ಬಂದು, ಅಲ್ಪ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಂದವಾಗಿ ಹೊರ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

ಕೃಷ್ಣಾನಂದ ಕಾಮತ್
೧೧೦, ಶಶಿಕಿರಣ
೧ಲನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ , ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ
ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦ ೦೫೫

ಪ್ರಕಾಶಕರ ನುಡಿ

ಜೀವಜಗತ್ತಿನ ಹಲವಾರು ವಿಸ್ಮಯಗಳನ್ನು ಸರಳ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ 'ಇರುವೆಯ ಇರುವು' ಕೃತಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರಕಟಣೆಯ ಮೊದಲ ಹೆಜ್ಜೆ.

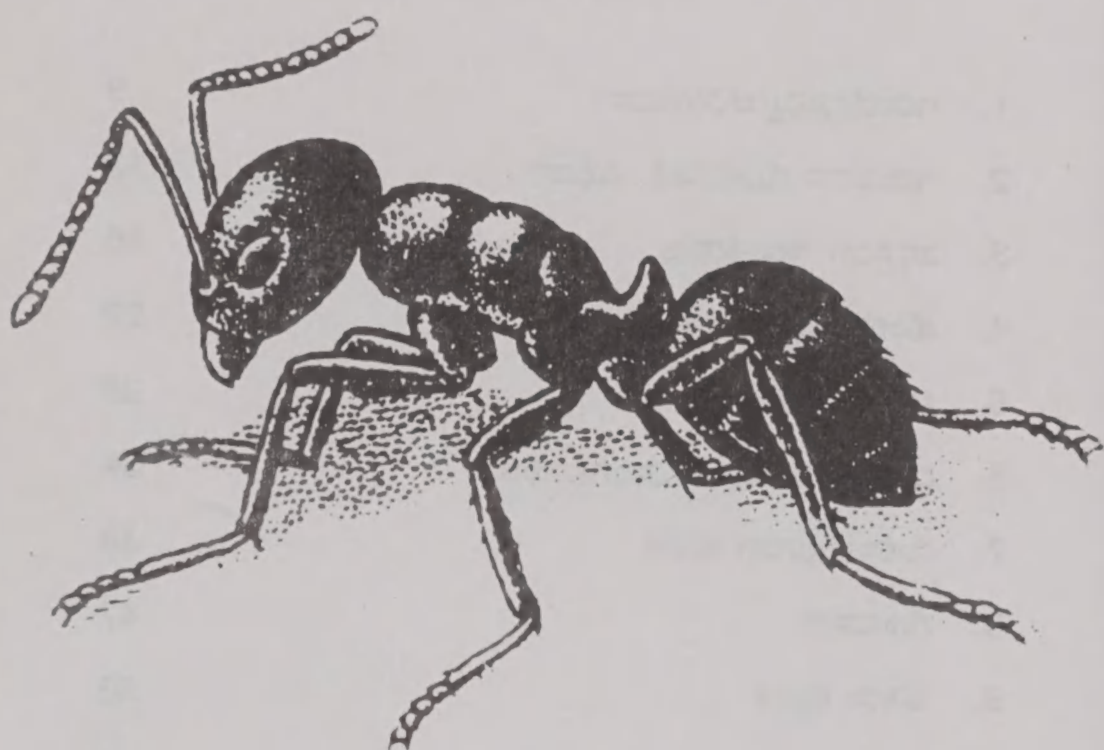
'ಪ್ರಿಸಮ್ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಾಲಿಕೆ'ಯಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಹಲವಾರು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆ ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಈ ಸಣ್ಣ ಹೊತ್ತಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅದ್ಭುತಲೋಕವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿರುವ ಲೇಖಕ ಡಾ|| ಕೃಷ್ಣಾನಂದ ಕಾಮತರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

ಆಕರ್ಷಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಕಲಾವಿದ ಹಾದಿಮನಿ ಅವರಿಗೂ ನಮ್ಮ ವಂದನೆಗಳು.

ಪ್ರಾಣೇಶ್ ಸಿರಿವರ
ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ನಿರ್ದೇಶಕ

ಪರಿವಿಡಿ

ಇರುವೆಯನ್ನು ಅರಿಯುವಾ!

ಇರುವೆಯನ್ನು ನೋಡದವರಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಲ್ಲವರು ಬಹಳ ಜನ ಇಲ್ಲವೆಂದರೆ ಸತ್ಯವಾದ ಮಾತು! ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಅದರ ವೈವಿಧ್ಯಪೂರ್ಣ ಜೀವನ; ಒಂದನ್ನು ಕಂಡರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಹರಿದು ನುಂಗುವ ವೈರ! ಪ್ರಾಣಿಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಾನವನನ್ನು ಹಿಂದೆಹಾಕುವ ಸುಸಂಸ್ಕೃತ, ಸಂಘಟಿತ ಜೀವನವನ್ನು ಈ ಅಲ್ಪ ಜೀವಿ ನಡೆಸುತ್ತದೆ. ನಿಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ, ದೊಡ್ಡ, ತೆಳು, ದಪ್ಪ, ಕಪ್ಪು, ಕೆಂಪು—ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಇರುವೆಗಳಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಉಳಿದ ಕೀಟಗಳಿಂದ ಕೂಡಲೇ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಉಳಿದ ಷಟ್‌ಪಾದಿ (ಕೀಟ)ಗಳಂತೆ ಶಿರ, ನಡು (ಎದೆ-ಹೊಟ್ಟೆ), ಹಿಂಭಾಗಗಳು ಇರುವೆಗಿದ್ದರೂ ಹೆಚ್ಚಿನವುಗಳಿಗೆ ಜೋಡಿ ರೆಕ್ಕೆಗಳಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ನಡುವಿನ ಹಿಂಭಾಗವು ಇಕ್ಕಟ್ಟಾದ ಗಂಟಾದ ಅವಯವಗಳಿಂದ ಜೋಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು ಈ ಒಂದು ಅಂಶದಿಂದ ಇರುವೆಗಳು ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದ ಸುಲಭವಾಗಿ ಬೇರ್ಪಡಿಸಲು ಬರುವಂತೆ ಇದೆ. ಶಿರವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದ ಅದರ ಸ್ಪರ್ಶಮೀಸೆಗಳು ಕಣ್ಣಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯೋಗ ಬೀಳುತ್ತವೆ. ಇರುವೆಗಳು ನೋಡಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಹೆಚ್ಚು. ಗರಗಸದಂತಿರುವ ದವಡೆಗಳು ಪ್ರತಿದಿನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಮುಖ್ಯ ಅವಯವವಾದರೂ ಕದನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗುದದ್ವಾರದತ್ತ ಇರುವ ರಾಸಾಯನಿಕ ಗ್ರಂಥಿಯು ಅತ್ಯಂತ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ಮಾನವರಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳು, ಶ್ರಮಜೀವಿಗಳು, ಸೈನಿಕರು ಮೊದಲಾದವರಿದ್ದರೂ ಅವರಲ್ಲಿ ದೈಹಿಕವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೈವಿಧ್ಯ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇರುವೆಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸವನ್ನವಲಂಬಿಸಿ ಅದರ ದೈಹಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಪರಿವರ್ತನೆ ಕಂಡು ಬರುವದು. ಸಾಲಾಗಿ ಹೊರಟ ಇರುವೆಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಈ ಅಂತರ ಗೊತ್ತಾಗುವದು. ಈ ಇರುವೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾಕ ಕೆಲಸಗಾರರು. ಅವು ಹಗಲು ರಾತ್ರಿಯೆನ್ನದೇ ತಮ್ಮ ಸಮಾಜಕ್ಕಾಗಿ ತನುಮನದಿಂದ ದುಡಿಯುವವು. ಇವುಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಅಲ್ಲೊಂದು, ಇಲ್ಲೊಂದು ಸೈನಿಕ ಇರುವೆಗಳು ಕಂಡು ಬರುವವು. ಈ ಸೈನಿಕ ಇರುವೆಗಳು ಕೆಲಸಗಾರರಿಗಿಂತ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಪಟ್ಟು ದೊಡ್ಡದಿರುವದಲ್ಲದೇ ಅದರ ದವಡೆಗಳು ಬಹಳ ಪ್ರಬಲವಾಗಿರುವವು. ಇವುಗಳ ವಸತಿಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ದೊಡ್ಡದೆಂದರೆ ತಾಯಿ ಇರುವೆ. ಇದು ತತ್ತಿಗಳನ್ನಿಡುವದರ

ಹೊರತಾಗಿ ಬೇರೆ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಉಣಿಸಲು, ಆರೈಕೆ ಮಾಡಲು ಹತ್ತಾರು ಕೆಲಸದ ಇರುವೆಗಳು ಅದರ ಸುತ್ತಲೂ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಲೇ ಇರುವವು. ಇರುವೆಯ ಸಮಾಜದ ಸಹಸ್ರಾರು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಕೇವಲ ಈ ಒಂದು ಇರುವೆಯ ಯೋಗಕ್ಷೇಮಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಬದುಕುತ್ತವೆಯೆಂದರೆ ನಂಬಲಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಾತಲ್ಲವೆ? ಇವುಗಳದು ಸ್ತ್ರೀ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ. ಪುರುಷರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳವೇ ಇಲ್ಲ. ಮಳೆಗಾಲದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ತಾಯಿಇರುವೆ ದಿನಕ್ಕಿಂತ ಬೇರೆಯಾದ ಆಹಾರ ಸೇವಿಸುವದರಿಂದ ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೊರಹಾಕುವ ತತ್ತಿಗಳಿಂದ ಗಂಡಿರುವೆಗಳು ಹೊರಗೆ ಬರುವವು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಭಾವೀ ರಾಣಿ ಇರುವೆಗೆ ಮತ್ತು ಗಂಡುಗಳಿಗೆ ರೆಕ್ಕೆಗಳಿರುವದರಿಂದ ಅವೆರಡೂ ಜೋಡಿಯಾಗಿ ಹಾರಿ ಹೋಗಿ ಕೂಡುವವು. ನಂತರ ಆ ಹೆಣ್ಣು (ರಾಣಿ) ಇರುವೆ ತನ್ನ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಹೊಸ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದರೆ ಗಂಡಿರುವೆ ತನ್ನ ಜೀವನದ ಏಕಮಾತ್ರ ಕಾರ್ಯ ಮುಗಿಸಿ ಹೇಳ ಹೆಸರಿಲ್ಲದೆ ಮೃತವಾಗುವದು.

ಇರುವೆಗಳು ತಮ್ಮ ಸಮಾಜವನ್ನು ಮರದ ಪೊಟರೆ, ಎಲೆ, ನೆಲ, ಒಣ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುವವು. ಮರದ ಬೊಡ್ಡೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ದವಡೆಗಳಿಂದ ಕಡಿದು ಕಡಿದು ಗೃಹಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದರೆ, ಎಲೆಗಳನ್ನು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಜೋಡಿಸಿ, ರೇಶಿಮೆಯಂತಹ ನಯವಾದ ದ್ರವ್ಯದಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಹೆಣೆದು ಕೊಠಡಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವವು. ನೆಲದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಸಣ್ಣ ತೂತುಗಳನ್ನು ಪೊಳ್ಳುಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಬೀಡು ಬಿಡುವವು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಭದ್ರವಾದ ಕೊಠಡಿಯೊಂದು ರಾಣಿ ಇರುವೆಗೆ ಮೀಸಲಾಗುವದು. ಉಳಿದವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಾಳು ಕಡ್ಡಿಗಳ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕಾಗಿ, 'ದನ-ಕರು'ಗಳಿಗಾಗಿ (Membracid), ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗಾಗಿ ಮೀಸಲಾಗುವವು. ಅಕ್ಕಿ, ಗೋಧಿ, ಜೋಳದಂತಹ ಧಾನ್ಯಗಳು ತೇವದಿಂದ ಧಕ್ಕೆಗೊಳಗಾಗದಂತೆ ಅವುಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಕಡಿದು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದರೆ, ಸಕ್ಕರೆ, ಬೆಲ್ಲ, ಮಧುಗಳಂತಹ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಾರರ ಹೊಟ್ಟೆಗಳು ಮಡಕೆಗಳಂತೆ ಉಬ್ಬಿರುವವು! ಈ ಸಜೀವ ಮಡಕೆಗಳು ಇತರ ಇರುವೆಗಳ ಸಲುವಾಗಿಯೇ ಹೀಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತವೆ. ಇವು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹವಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತಾವೇ ಎಂದೂ ಸೇವಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ತ್ಯಾಗ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಎಂದಿಗಾದರೂ ಬರಲು ಸಾಧ್ಯವೇ?

'ಎಫಿಡ್'ಗಳೆಂಬ ಕೋಡುಗಳುಳ್ಳ ಕೆಲವು ಷಟ್‌ಪಾದಿಗಳು (ಇರುವೆಗಿಂತಲೂ ಚಿಕ್ಕವು) ಮಧುವಿನಂತಹ ಜಿಗುಟಾದ ಸಿಹಿ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ತಮ್ಮ ಮಲಮೂತ್ರದೊಂದಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡುತ್ತವೆ ಆದುದರಿಂದ ಇರುವೆಗಳು ಇಂಥವುಗಳನ್ನು ಸದಾಕಾಲ ಹುಡುಕುತ್ತಿರುವವು. ಇಂಥ ಕೀಟಗಳಿಗೆ 'ಇರುವೆ ದನ'ಗಳೆಂದೂ (ant cow) ಕರೆಯುವರು. ಮರದ ಟೊಂಗೆಗಳ ಮೇಲೆ ವಾಸಿಸುವ ಈ 'ದನ'ಗಳ ಮಲ ವಿಸರ್ಜನೆಯ ವೇಳೆಗೆ ಕಾದು ಕುಳಿತು ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಹೊರಗೆಡವಿದ ಸಿಹಿದ್ರವ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಇರುವೆಗಳು ತಮ್ಮ ಬೀಡಿಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವವು. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ದನಗಳ ಶೋಧ ಕಷ್ಟಕರವಾದುದರಿಂದ

ಅವುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಬೀಡಿಗೇ ಕರೆದೊಯ್ದು ಅವುಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಆಹಾರ ಪೂರೈಸುವದರ ಜೊತೆಗೆ ಅವುಗಳ ಮರಿಗಳ ಪಾಲನೆ ಪೋಷಣೆಗಳನ್ನೂ ಮಾಡುವವು. ಅವುಗಳಿಗೆ ಆಹಾರಕ್ಕೆಂದು ನೆಲವನ್ನು ಉತ್ತು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವವು!

ಡಬ್ಬಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟ ತಿಂಡಿ, ಟೇಬಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟ ಸಕ್ಕರೆ, ನೆಲುವಿನ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟ ಹಾಲು, ಹೈನ, ನಾಗೊಂದಿಗೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟ ಕಾಳುಕಡ್ಡಿಗಳು ಬೇರೆ ಯಾರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳದಿದ್ದರೂ ಇರುವೆಗಳ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳದೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಅನುಭವದ ಮಾತಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಇರುವೆಯ ಹತ್ತಿರ ಯಾವ ಅಂಜನವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ನೂರಾರು ಇರುವೆಗಳು ಹತ್ತಾರು ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಶೋಧನೆಗೆಂದು ಹೊರಡುವವು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೂ ತಮ್ಮ ಸ್ಪರ್ಶ ಮೀಸೆಗಳಿಂದ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡಿ, ತಮ್ಮ ಆಹಾರ ಸಾಮಗ್ರಿಯಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮುಂದುವರಿಯುವವು. ಒಂದೊಮ್ಮೆ ಆಹಾರ ಸಿಕ್ಕಿತೆಂದರೆ ಕೂಡಲೇ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಧಾವಿಸಿ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಎಲ್ಲ ಇರುವೆಗಳಿಗೂ ತನ್ನ ಮೀಸೆಗಳಿಂದ ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿ ತಾನು ಕಂಡುಹಿಡಿದ ಆಹಾರದ ವಾಸನೆಯನ್ನು ಅವುಗಳಿಗೆ ಅರುಹುವವು. ಇದೇ ವಾಸನೆ ಅರಸುತ್ತ ಹೊರಟ ಇರುವೆಗಳು ಕೆಲವೇ ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆಡೆ ನೆರೆಯುವವು.

ತಿಂಡಿಯನ್ನು ದವಡೆಯಿಂದ ಕಡಿದು ಕಚ್ಚಿ ತಮ್ಮ ಬೀಡಿನತ್ತ ಸಾಗಿಸುವಾಗ ಇನ್ನಷ್ಟು ಇರುವೆಗಳಿಗೆ ಈ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಸುವವು. ನೋಡ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಸಾವಿರಾರು ಇರುವೆಗಳು ಈ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಧಾವಿಸುವವು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಇರುವೆ ಚಲಿಸುವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ತನ್ನದೇ ವಾಸನೆಯನ್ನು ಬೀರುವದರಿಂದ ಅವನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುವ ಉಳಿದ ಇರುವೆಗಳೂ ಇದೇ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವವು. ಆ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅಡ್ಡಗಟ್ಟಿದರೆ ಅಥವಾ ನೀರು ಚೆಲ್ಲಿದರೆ ಇರುವೆಗಳು ತಮ್ಮ ದಾರಿ-ನಿಟ್ಟುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ ಚೆಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲಿಯಾಗಿ ಓಡುವವು. ಬೆಂಕಿ ಮತ್ತು ನೀರು ಇವೆರಡನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಉಳಿದ ಯಾವವೂ ಇರುವೆಗಳನ್ನು ತಡೆ ಹಿಡಿಯಲಾರವು.

ಇರುವೆಗಳ ಕಾಟಕ್ಕೆ ಬೇಸತ್ತು ಆಹಾರವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಕಪಾಟಿನ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ನೀರಿನ ಪಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಯಿತು ಎಂದು ತಿಳಿಯಿರಿ. ಆಗ ಇರುವೆಗಳು ನಾಲ್ಕೂ ದಿಕ್ಕುಗಳಿಂದ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವವು. ಟೇಬಲ್ಲಿನ ಬಟ್ಟೆಯ ತುದಿಯನ್ನು ಅಥವಾ ಬೇರಾವದೇ ಚಿಕ್ಕ ತಂತಿಯ ಚೂರು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಸಾಧನಗಳನ್ನಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕಪಾಟಿನೊಳಕ್ಕೇ ಹೊಕ್ಕು ತಮ್ಮ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವವು. ಕೆಲವು ಇರುವೆಗಳು ಎಲೆಯನ್ನು, ಕಾಗದ ಚೂರುಗಳನ್ನು ದಾಟಲು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಕೆಲವು ಸಾಹಸಿ ಇರುವೆಗಳು ನೀರಿನೊಳಕ್ಕೇ ಧುಮುಕಿಬಿಡುವವು. ಇಂಥ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮೃತರಾದ ಧೀರ ಇರುವೆ ಸೈನಿಕರ ದೇಹಗಳನ್ನೇ ಸಂಕದಂತೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಉಳಿದ ಸೈನ್ಯ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಧಾವಿಸುವುದು. ಸುತ್ತಲೂ ನೀರಿದ್ದು ವಾಪಸು ಹೋಗಲು ಅನನುಕೂಲವಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಸ್ಥಳ ದೊರೆತಲ್ಲಿಯೇ ಬೀಡು ಬಿಡುವವು. ಇರುವೆಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ ತಿಂಡಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಇಲ್ಲವೇ ಬೆಂಕಿಯ ಶಾಖಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟರೆ ಅವು ಈ ಸುಲಿಗೆಗಾರರಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗುವವೆಂಬ

ನಿಯಮವಿಲ್ಲ. ಬೂಂದಿ ಉಂಡೆಗಳಿಗೆ ಬಂದ ಇರುವೆಗಳನ್ನು ಓಡಿಸಲು ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಾಗ ಆ ಉಂಡೆಯೊಳಗೇ ಬೀಡುಬಿಟ್ಟ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವೆ! ಅದರಂತೆ ಅನ್ನಕ್ಕೆ ತಗಲಿದ ಇರುವೆ ಹೋಗಲಿ ಎಂದು ಒಲೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟರೂ ಅನ್ನದ ಮೇಲಿನ ಸ್ತರದಲ್ಲಿ ಇರುವೆ ಹೆಚ್ಚಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯದೇ ಊಟ ಮಾಡಹೋಗಿ ತುಟಿಯನ್ನು ಉಬ್ಬಿಸಿಕೊಂಡವರಿದ್ದಾರೆ. ಇರುವೆಗಳು ತುಂಬಾ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವರು. ಆದರೆ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳು ಇರುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥ ಇರುವಲ್ಲಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಬಳಸುವದು ಅಪಾಯಕಾರಿಯಾದದ್ದು.

ಇರುವೆ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ ಕದನವಾಗುವದುಂಟು. ದೊಡ್ಡ ಇರುವೆಗಳು ಸಣ್ಣ ಇರುವೆಗಳನ್ನು ದಾಸರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಇಂಥ ಕದನಗಳನ್ನು ಹೂಡುವವು. ಇಂಥ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಪಂಗಡಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಘನಘೋರ ಯುದ್ಧ ನಡೆಯುವದು. ನೂರಾರು ಇರುವೆಗಳು ಸಾಯುವವು. ಸಾವಿರಾರು ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವವು. ಆದರೆ ಒಮ್ಮೆ ಸೋತ ನಂತರ ಇರುವೆಗಳು ಯಾವ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯೂ ಇಲ್ಲದೇ ತಮ್ಮ ವಿಜಯಶಾಲಿಗಳ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವವು. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಒಂದೇ ಬಳಗದ ಇರುವೆಗಳೂ ದ್ವಂದ್ವ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವದುಂಟು. ಇಂಥ ಯುದ್ಧಗಳು ಪ್ರೇಯಸಿಗಾಗಿಯೂ, ಆಹಾರ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕಾಗಿಯೂ ನಡೆಯುವವು. ಒಂದು ಇನ್ನೊಂದರ ಮೀಸೆಯನ್ನು ಕಡಿಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವವು. ಮೀಸೆಯ ಬದಲಾಗಿ ಕಾಲು ಸಿಕ್ಕರೂ ಕಡಿದು ಬಿಡುವದು. ಕೈಕಾಲು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಇರುವೆ ತನ್ನ ಸೋಲನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಕಾಳಗದಿಂದ ಕಾಲು ಕೀಳುವದು.

ಬಂಗಾಳದ ಅನುಭವ

ರಾಜಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಜೈನರು ಇರುವೆಗಳಿಗೆ ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ತಿನ್ನಿಸುವರು. ಅಲ್ಲಿಯ ವಿಷಮ ಹವೆಗೆ (ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಶೀತ, ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಉಷ್ಣ) ಇರುವೆಗಳು ಬೆಳೆಯುವದಿಲ್ಲ. ಅದೇ ಬಂಗಾಲದಲ್ಲಿ ಜನತೆಯಂತೆಯೇ ಇರುವೆಗಳೂ ಹಸಿದಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಇರುವೆಗಳಿಲ್ಲದ ಒಂದಂಗುಲ ಸ್ಥಳ ಅಲ್ಲಿ ಸಿಗುವದು ಕಷ್ಟ. ಅಲ್ಲಿಯ ಇರುವೆಗಳು ಕಬ್ಬು, ಬೇಳೆ, ಮೀನು, ಮಾಂಸ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಂದು ಜೀರ್ಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವು. ಸತ್ತ ಮೀನನ್ನು ಇಟ್ಟ ಪಾತ್ರೆಗೆ ನೀರು ಹಾಕಲು ಮರೆತಿದ್ದರೆ ಒಂದರ್ಧ ತಾಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಕೇವಲ ಮುಳ್ಳುಗಳು (ಎಲುವುಗಳು) ಮಾತ್ರ ಉಳಿದ ಉದಾಹರಣೆಯಿದೆ. ಅದರಂತೆ ಅಗಸನಿಂದ ಬಂದ ಬಟ್ಟೆಗಳು, ಟವೆಲ್, ಕೊಡೆ, ಹಾಸಿಗೆ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಜಾಡಿಸದಿದ್ದರೆ ಇರುವೆಯ ದಾಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗುವದೇ ಸೈ. ತಲೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಾಕಿ ಮಲಗಿಸಿದ ಮಗುವಿನ ತಲೆಯ ಚರ್ಮವನ್ನು ಕಿತ್ತು ತಿನ್ನಲೆತ್ನಿಸಿದ ಘಟನೆಯೊಂದು ನಡೆಯಿತು. ಹಿರಿಯರು ಇರುವೆಯಂತೆ ದುಡಿಯಲು ಉಪದೇಶಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇರುವೆಯಂತಹ ಉಪದ್ರವ ಪ್ರಾಣಿಯಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಬಾಳಬಾರದು! ❑

ಇರುವೆಗಳ ಗೋಮಾತೆ: ಎಫಿಡ್

ಹೂದೋಟ-ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮರ, ಗಿಡ, ಬಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವು ಬಾಡಿದಂತೆಯೂ, ಕೆಲವು ಹಳದಿ ವರ್ಣಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದಂತೆಯೂ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಒಣಗಲು ಬಂದದ್ದೂ ಗೋಚರಿಸುವದು. ಇಂತಹ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೀಟಸಮೂಹವೇ ಗೋಚರಿಸದೆ ಇರದು. ಇವೇ 'ಎಫಿಡ್' ಎಂಬ ಸಸ್ಯತಗಣಿಗಳು. ಅವು ಕಪ್ಪು, ಹಳದಿ, ಇಲ್ಲವೆ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣ ತಳೆಯುವುದು ವಾಡಿಕೆ. ಎಲೆಗಳಂತೆ ದಂಟು, ಬೊಡ್ಡೆ ಮತ್ತು ಬೇರುಗಳ ಮೇಲೆಯೂ ದಾಳಿ ಮಾಡುವ ಎಫಿಡ್ ಗಳಿವೆ. ಒಂದೇ ಎಲೆಯ ಮೇಲೆ ನೂರಾರು ಜೀವಿಗಳು ದೊಡ್ಡ ಕುಟುಂಬ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬೀಡುಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅತಿ ಚಿಕ್ಕ ಮರಿಯಿಂದ ಪ್ರೌಢ ಕೀಟಗಳವರೆಗೆ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಭೇದ ಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಮಕ್ಕಳು ಹುಟ್ಟಿನಿಂದಲೇ ತಂದೆತಾಯಿಗಳನ್ನು ಹೋಲುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಮರಿಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚುವದು ಉಳಿದ ಕೀಟಗಳಂತೆ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಮಾತಾಗಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯ ಬಹು ಸಂಖ್ಯಾತವುಗಳಿಗೆ ರೆಕ್ಕೆಗಳಿಲ್ಲವಾದರೂ ಕೆಲವೊಂದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಪಾರದರ್ಶಕ ರೆಕ್ಕೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂಥವು ಸುಲಭವಾಗಿ ಹಾರಿ ಬೇರೆ ಸಂಸಾರ ಹೂಡಲು ಬರುವಂತಿದೆ.

ಸೂಕ್ಷ್ಮದರ್ಶಕದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಾಗ ಎಫಿಡ್ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ತಗಣೆಯನ್ನು ಹೋಲುತ್ತದೆ. ಉದ್ದವಾದ ಸ್ಪರ್ಶಮೀಸೆ, ಸಂಯುಕ್ತ ಕಣ್ಣುಗಳು, ಉದ್ದಕಾಲುಗಳು, ಕಿರಿದಾದ ನಡುವು, ಉಬ್ಬಿದ ಹೊಟ್ಟೆ, ಜೋಡಿ ಮೇಣದ ಕೊಳವೆಗಳು ಮತ್ತು ಹಿಂಬದಿಗೆ ಚೂಪಾದ ತತ್ತಿ ಯನ್ನಿಡುವ ಅವಯವ; ಉಳಿದ ತಗಣಿಗಳಂತೆಯೇ ಇದರ ಬಾಯಿ ಉದ್ದ ಕೊಳವೆಯಂತೆ ಇದ್ದು ಮೂರು ಸಂದುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಅದರ ಒಳಗಿರುವ ಸೂಜಿಯಂತಹ ಹರಿತವಾದ ಅವಯವಗಳಿಂದ ಸಸ್ಯದ ಶರೀರವನ್ನು ಗಾಯಗೊಳಿಸಿ ಅದರ ರಸವನ್ನು ಹೀರಿ ಬದುಕುತ್ತವೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಎಫಿಡ್‌ಗಳಿಗೆ ರೆಕ್ಕೆಗಳು ಇರುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಎಲೆಗಳು ಶಕ್ತಿಹೀನವಾಗುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಎಫಿಡ್‌ಗಳು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಗಾಯಗಳೊಳಗಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ವಿನಾಶಕಾರಿ ಜಂತುಗಳು ಸಸ್ಯದ ಒಳಗೆ ಸೇರಿ ಅನೇಕ ತರದ ರೋಗಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತವೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಹೊಲದಲ್ಲಿಯ ಎಲ್ಲ ಗಿಡಗಳೂ ಇಂತಹ ಜಂತುಗಳಿಂದಲೇ ಹಳದಿ ವರ್ಣಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತನೆಹೊಂದಿ ಒಣಗಿ ಹೋಗುವವು. ಎಫಿಡ್‌ಗಳು ಇಂತಹವೇ ಗಿಡಗಳ ಮೇಲೆ ವಾಸಿಸುವವು ಎನ್ನಲು ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಕಬ್ಬು, ಬಟಾಟೆ, ಗೆಣಸು, ಅವರೆ, ಹೆಸರು, ಉದ್ದು, ಜೋಳ, ಗೋದಿ, ಹೂಕೋಸು, ಸೇಬು, ಸಾಸಿವೆ, ಮೂಲಂಗಿ, ಗುಲಾಬಿ, ಕಾಯಿಪಲ್ಲೆ, ಧಾನ್ಯ, ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲುಗಳ ಗಿಡದ ರಸ ಹೀರಿ ಜೀವಿಸುತ್ತವೆ.

ಎಫಿಡ್ ತೀರ ನಾಜೂಕಾದ ಕೀಟ. ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಉಸಿರು ಬಿಟ್ಟರೆ ಹತ್ತಾರು ಜೀವಿಗಳು ಹಾರಿ ಬೀಳುವವು. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಅವೇಕೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ವಿನಾಶಕವಾಗಿವೆ ಎಂದು

ಅರಿಯಲು ಅವುಗಳ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ ಅಭ್ಯಸಿಸಿದರೆ, ಅತ್ಯಧಿಕ ಸಂತತಿ ನಿರ್ಮಾಣವೇ ಅದರ ಯಶಸ್ಸಿಗೆ ಕಾರಣ ಎಂದು ತಿಳಿಯದೆ ಇರದು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡು ಗುರುತಿಸುವದು ಅತಿ ಸುಲಭ. ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ಹೆಣ್ಣುಕೀಟದ ಹೊಟ್ಟೆ ಅತಿಯಾಗಿ ಉಬ್ಬಿರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಗಂಡು ಉದ್ದಳತೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣುಕೀಟಕ್ಕಿಂತ ಕಿರಿದು. ಇಂಥ ಒಂದು ಜೋಡಿಯನ್ನು ಕೀಟಬಾಧೆ ರಹಿತ ಗಿಡದ ಮೇಲೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ದಿನಕ್ಕೆ ೧೫-೨೦ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹಡೆಯುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಒಂದೇ ವಾರದಲ್ಲಿ ಗಿಡವನ್ನು ತನ್ನ ಸಂತತಿಯಿಂದ ತುಂಬಿಬಿಡುವದು. ಈ ಮರಿಗಳೂ ಬಹುಬೇಗ ಪ್ರೌಢಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವದರಿಂದ ಅವುಗಳೂ ತಾಯಿಯ ಸಂಗಡ ಸಂತತಿ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವವು. ಸತತವಾಗಿ ಇಪ್ಪತ್ತು ತಲೆಮಾರುಗಳವರೆಗೆ ಗಂಡಿಲ್ಲದೆಯೇ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೆರುವ ಅದ್ಭುತ ವರದಾನ ಈ ಕೀಟಕ್ಕೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಬರೇ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಜನ್ಮಕೊಟ್ಟು ಕೀಟಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಬಹುಬೇಗ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವದು. ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣು ಹುಟ್ಟಿದಾಗ ಅವು ಕೂಡಿ ಹಾರಿಹೋಗಿ ಬೇರೊಂದು ಸಂಸಾರ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವವು. ಅಬ್ಬರದಿಂದ ಬೀಸುವ ಮಾರುತನು ಈ ಪುಟ್ಟ ಜೀವಿಗಳನ್ನು ಮೈಲುಗಳಾಚೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗುವದೂ ಉಂಟು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕೀಟ ಒಮ್ಮೆ ಒಂದು ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿತೆಂದರೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗದು. ಐದಾರು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತು-ನಲವತ್ತು ತಲೆಮಾರುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಈ ಕೀಟಕ್ಕಿದೆ.

ಎಫಿಡ್‌ಗಳು ಹೊಟ್ಟೆಬಾಕ ಕೀಟಗಳು. ಅವು ತಮಗೆ ಜೀರ್ಣಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಸ್ಯದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಹೀರಿಕೊಂಡು ಬಿಡುವವು. ಹೀಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ರಸದೊಂದಿಗೆ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಳಿದ ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಮಲರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೊರಗೆಡಹುವವು. ಈ ಸಿಹಿ ದ್ರವ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಇರುವೆಗಳು ಹಗಲಿರುಳು ಹುಡುಕುತ್ತಿರುವವು. ಕೆಲವು ಇರುವೆಗಳಂತೂ ಎಫಿಡ್‌ನ ಮರಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ದವಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತು ಗೂಡಿಗೆ ಸಾಗಿಸುವವು. ಅಲ್ಲಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಎಳೆ ಬೇರಿನ ಆಹಾರ ಒದಗಿಸಿ, ಪ್ರತಿದಿಂ ಅವು ಹೊರಹಾಕುವ ಸಿಹಿ ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ತಾವು ಜೀವಿಸುವವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಎಫಿಡ್‌ಗಳಿಗೆ ಇರುವೆಗಳ ಗೋವು ಎಂದು ಅನ್ವರ್ಥಕನಾಮ ಬಂದಿದೆ.

ಕೆಲವು ಎಫಿಡ್‌ಗಳು ಮೈಯಲ್ಲೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾದ ಮೇಣವನ್ನು ಕೊಳವೆಗಳಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿ ತಮ್ಮ ಮೈಗೆ ಸವರಿಕೊಳ್ಳುವವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವು ಬಿಳಿವರ್ಣಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತನೆ ಹೊಂದುವವು. ಇನ್ನು ಕೆಲವು, ಸಸ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೋಶಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ವೈರಿಗಳ ಭಯವೂ ಇಲ್ಲದೇ ಜೀವನ ನಡೆಸುವವು. ಕೆಲವೊಂದು ಎಫಿಡ್‌ಗಳು ತಮ್ಮ ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಶರೀರದಲ್ಲೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬೆಳಸಿ ಮರಿಗಳಿಗೇ ಜನ್ಮ ಕೊಡುವವು. ತಾಯಿಯ ಉದರದಿಂದ ಬಂದ ಮರಿಗಳು ಒಮ್ಮೆಲೇ ಸಸ್ಯಗಳ ಶೋಷಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವವು.

ಎಫಿಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಲೆಮಾರಿನಂತೆಯೇ ಇನ್ನೊಂದು ತಲೆಮಾರಿನ ಕೀಟಗಳು ಇರುತ್ತವೆಂದು ಹೇಳಲು ಬರುವದಿಲ್ಲ. ರೂಪದಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯವಿರುವ ಇಪ್ಪತ್ತು ತಲೆಮಾರುಗಳನ್ನು

ನಿರ್ಮಿಸುವ ಎಫಿಡ್‌ಗಳಿವೆ. ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಇವುಗಳ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಅಭ್ಯಸಿಸಿದಾಗ ಅವುಗಳೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು ಕಂಡುಬರುವದು.

ಆರ್ದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಉಷ್ಣತಾಮಾನ ಇದರ ಎಲ್ಲ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ಕೀಟಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆಯು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರಿನಿಂದ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಅಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅನಂತರ ಅವು ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಗಿಡಗಳ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟು ಸಾಯುವವು. ಮರುವರ್ಷದ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದ ಕೂಡಲೇ ಇವುಗಳಿಂದ ಮರಿಗಳು ಹೊರಬರುವವು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಒಂದು ಬೆಳೆ ನಾಶವಾಗುತ್ತ ಬಂದಾಗ ಅವು ಇನ್ನೊಂದು ಬೆಳೆಗೆ ಧಾವಿಸುವವು. ಮಳೆಗಾಲದ ಬೆಳೆ ತೀರುತ್ತ ಬಂದಂತೆ ಚಳಿಗಾಲದ ಬೆಳೆಗೆ ಧಾವಿಸುವವು; ನಂತರ ಬೇಸಿಗೆಯ ಬೆಳೆಗೆ. ತಮ್ಮ ಆಹಾರ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯಿರುವದರಿಂದ ಇವು ಹೆಚ್ಚು ವಿನಾಶಕಾರಿಯಾಗಿವೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅವುಗಳ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ಬೆಳೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಾಶವಾಗುವದುಂಟು.

ಇಷ್ಟೊಂದು ವಿನಾಶಕಾರಿಯಾದ ಈ ಕೀಟಗಳು ಮಾನವನನ್ನು ಹುಲ್ಲು ತಿಂದು ಬದುಕುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವೋ ಏನೋ. ಆದರೆ ಇವುಗಳಿಗೆ ನೂರಾರು ವೈರಿಗಳಿವೆ. ಎಷ್ಟೋ ಕೀಟಗಳು ನೂರಾರು ಎಫಿಡ್‌ಗಳನ್ನು ತಿಂದು ಬದುಕುವವು. ಫಲಕೀಟಗಳ ಮರಿಗಳೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಭಕ್ಷಿಸುವವು. ಅನೇಕ ಪರಪುಷ್ಟ ಕೀಟಗಳು ತಮ್ಮ ತತ್ತಿಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಶರೀರದೊಳಗೆ ಸೇರಿಸುವವು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಆ ಮರಿಗಳು ಹೊರಬಂದು ಅವುಗಳ ಅಂಗಾಂಗಗಳನ್ನು ಭಕ್ಷಿಸಿ ಬೆಳೆದು ಪ್ರೌಢ ಕೀಟವಾಗಿ ಎಫಿಡದ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ತೂತೊಂದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಹಾರಿ ಹೋಗುವವು. ಕೆಲವೊಂದು ರೋಗ ಹರಡಿಕೊಂಡಾಗಲೂ ಎಫಿಡ್‌ಗಳು ಹೇಳ ಹೆಸರಿಲ್ಲದೆ ಮಾಯವಾಗಿ ಹೋಗುವವು.

ಪ್ಲಾಸಿಯ ಇರುವೆರಾಜ್ಯ

ಮರಳಿ ಯತ್ನವ ಮಾಡು...

ಗುಂಗಾಡು ಏಕಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಆಕ್ರಮಣ ನಡೆಸಿ ನಿದ್ರಾಭಂಗ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಸೊಳ್ಳೆಪರದೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು. ದೀಪ ಹಚ್ಚಿದಾಗ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಜಿರಳೆಗಳ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ಹೌಹಾರಿದೆ. ಬಹಳಷ್ಟು ಕಾಲಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿದವು. ಸಿಕ್ಕವಷ್ಟನ್ನು ಯಮಸದನಕ್ಕೆ ಅಟ್ಟಲಾಯಿತು. ಅವರದೂ ರಾಕ್ಷಸ ಕುಟುಂಬವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ದೇಹದಿಂದ ಶಿರ ಬೇರ್ಪಟ್ಟರೂ ಕೈ-ಕಾಲು ಅಲ್ಲಾಡಿಸುತ್ತ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ನಿದ್ರೆ ತಿಳಿದು ಎದ್ದಾಗ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಒಂದೂ ಇಲ್ಲದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ಇದಾವ ಇಂದ್ರಜಾಲವೆಂದು ತಬ್ಬಿಬ್ಬಾದೆ. ಇವೇನಾದರೂ ಸಂಜೀವನ ಪಾನಮಾಡಿ ಮತ್ತೆ ಜೀವಹೊಂದಿ ಓಡಿದವೆ? ರಕ್ತ ಬೀಜಾಸುರನ ವಂಶದವು—ಬೆಳೆಯುತ್ತಲೇ ಇವೆಯೆ? ರಾತ್ರಿ ಜಿರಳೆಗಳ ಕರುಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಚೂರುಗಳು ಹರಡಿದ್ದ ನೆಲ ಆಗತಾನೆ ತೊಳೆದಷ್ಟು ಶುಭ್ರವಾಗಿತ್ತು. ಇದಾವ ಮಾಯೆಯೆಂದು ಅಚ್ಚರಿಪಡುತ್ತ ಬಚ್ಚಲು ಮನೆ ಕಡೆ ಕಾಲು ಹಾಕಿದೆ.

ಅನ್ಯಮನಸ್ಕನಾಗಿ ಹಲ್ಲುಜ್ಜುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಹರಿದಾಡುವ ಜಿರಳೆಯೊಂದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕಾದರೂ ಖಂಡಿತ ಮೋಕ್ಷ ಕಾಣಿಸಿಯೇ ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಓಡಿದಾಗ ಬೇರೊಂದು ವಿಸ್ಮಯ ಕಾದಿತ್ತು. ನೋಡಿದರೆ ಪುರಿಯ ಜಗನ್ನಾಥನ ರಥವನ್ನು ಭಕ್ತರು ಎಳೆದು ಒಯ್ಯುತ್ತಿರುವಂಥ ದೃಶ್ಯ! ಜಿರಳೆಯ ಉದ್ದ ಜೋಡಿಮೀಸೆಗಳನ್ನು ದವಡೆಯಲ್ಲಿ ಕಚ್ಚಿಹಿಡಿದ ಕೆಲವು ಇರುವೆಗಳು ತಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಶಕ್ತಿ ಬಳಸಿ ಎಳೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಆರು ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಸುತ್ತುವರಿದ ಇರುವೆಗಳು ದೂಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಗುದದ್ವಾರದೆಡೆ ಇನ್ನೊಂದು ಸಮೂಹ ಕಾರ್ಯೋನ್ಮುಖಿಯಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಒಂದು ಜೊಂಡಿಗವನ್ನು ನೂರಾರು ಇರುವೆಗಳು ತಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಶಕ್ತಿ ಬಳಸಿ ಎಳೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಲಿಲಿಪುಟರ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಗಲಿವರ್ ಹೇಗೆ ತೋರುತ್ತಿದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಎದುರಿಗೆ ಗೋಡೆ ಬಂತು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಹೇಗೆ ಸಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ನೋಡುವ ಕುತೂಹಲದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಮುಂಜಾವಿನ ಕಾಫಿ ತಿಂಡಿಗಳೂ ಮರೆತು ಹೋದವು. ಹಿಂಬದಿಗಿದ್ದ ಇರುವೆಯೊಂದು ತಮ್ಮ ಶಿಕಾರಿಯ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಮಾಡಿ, ಅದನ್ನು ಗೂಡಿಗೆ ಸಾಗಿಸುವ ಯತ್ನದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ ಎಲ್ಲ ಸಹಜೀವಿಗಳೊಡನೆ ದೈಹಿಕಸಂಪರ್ಕ ಬೆಳೆಸಿತು. ಈಗ ಮೀಸೆ ಹಿಡಿದಿದ್ದ ಇರುವೆಗಳು ಹಿಂಬದಿಗೆ ಬಂದು ದೂಡಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಒಂದು ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಿಲಿಮೀಟರಿನಷ್ಟು ಮುಂದೆ ದೂಡಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಎರಡು ಮೂರು ಸೆಂಟಿಮೀಟರಿನಷ್ಟು ಜಾರಿಕೊಂಡು ಬಿಡುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಒಂದಿಷ್ಟೂ ನಿರುತ್ಸಾಹಿಗಳಾಗದೆ ತಿರುಗಿ ಮೊದಲಿನಿಂದ ಯತ್ನಿಸಲಾರಂಭಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಒಮ್ಮೆಯಂತೂ ಇನ್ನೇನು ಗೂಡಿನ ದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಹಿಡಿತ ತಪ್ಪಿದಂತಾಗಿ ಜೊಂಡಿಗೆ ನೆಲಕ್ಕುರುಳಿತು. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಇರುವೆಗಳು ಒಂದಿಷ್ಟೂ ಧೃತಿಗೆಡದೆ ಎಲ್ಲ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲೂ ಹರಡಿಕೊಂಡು ಜೊಂಡಿಗನಿಗಾಗಿ

ಹುಡುಕಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಅದನ್ನು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಗುರುತಿಸಿದ ಕೆಲಸದಾಳು ಇರುವೆ ಈ ಸಂತೋಷದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕ ಇನ್ನಿತರ ಸಹಚರರಿಗೆ ಮೂಕಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿತು. ಒಂದರಿಂದ ಇನ್ನೊಂದಕ್ಕೆ ಬೇಗನೆ ಸಮಾಚಾರ ತಿಳಿದು ಎರಡೇ ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಇರುವೆಗಳೂ ತಿರುಗಿ ತಮ್ಮ ಯತ್ನವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದವು.

ಅಲಂಕಾರಪ್ರಿಯೆ

ಒಂದು ಇರುವೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಸೂಕ್ಷ್ಮದರ್ಶಕದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಾಗ, ಅವಳೊಬ್ಬ ಸುರಸುಂದರಿ ಎಂಬ ಅರಿವಾಯಿತು. ಮೀಸೆಗಳು ಲಘುಕೋನವಾಗುವಂತೆ ನಟ್ಟನಡುವೆ ವಾಲಿವೆ. ದವಡೆಗಳು ಗರಗಸದಂತೆ ಹರಿತ; ಕಾಡಿಗೆ ಹಚ್ಚಿದಷ್ಟು ಕಪ್ಪು ಕಣ್ಣು; ವೇಗವಾಗಿ ನಡೆಯಲು ಇಲ್ಲವೆ ಓಡಲು ಹೇಳಿ ಮಾಡಿಸಿದಂತಹ, ತೆಳುವಾಗಿ ಹಗುರವಾಗಿದ್ದರೂ ಶಕ್ತಿಯುತ ಕಾಲುಗಳು; ಇನ್ನಿತರ ಕೀಟಗಳಂತೆ

ಕೆಲಸಗಾರ್ತಿ

ಷಟ್‌ಪಾದಿಯಾದರೂ ರೆಕ್ಕೆಗಳಿಲ್ಲ. ಶರೀರದ ಹಿಂಭಾಗವನ್ನು ಮುಂದಿನದೊಡನೆ ಜೋಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಸ್ಫುಟವಾಗಿ ಕಾಣದ ಮುಳ್ಳು; ಬಿಳಿ ಮೈಬಣ್ಣ; ಶಿರ-ದವಡೆಗಳು ಕೇಸರಿಯಾದರೆ ಮೀಸೆ ಕಾಲುಗಳು ಅರಿಷಿಣ ಬಣ್ಣದವು. ಸದಾಕಾಲ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ತುಂಬಿರುವವಳಿಗೆ ಬಂಧನದಲ್ಲಿ ಬೇಸರ ಬಂದಿರಬೇಕು. ಮೀಸೆ, ಮುಖ ದವಡೆಗಳನ್ನು ಕಾಲುಗಳಿಂದ ಝಾಡಿಸಿ ಶುಚಿ ಗೊಳಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಮಗ್ನವಾಯಿತು. ಶರೀರವನ್ನು ಶುಚಿಗೊಳಿಸಲು ಬೇಕಾಗುವ ಸಾಬೂನು, ಟವಲು, ಬಾಚಣಿಗೆಗಳನ್ನು ಈ ಪುಟ್ಟ ಜೀವಿ ವಂಶಪಾರಂಪರಿತವಾಗಿಯೇ ಪಡೆದುಬಂದಂತಿದೆ. ಮುಂಗಾಲಿನ ಮೊಣಕಾಲು ಸಂದಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿತವಾದ ಹಲ್ಲುಗಳುಳ್ಳ ಹಣಿಗೆಯೊಂದಿದ್ದರೆ, ಮೈ ಕೂದಲುಗಳು ಬ್ರಷ್‌ನಂತೆ ಜೋಡಿಸಲಾಗಿವೆ. ದವಡೆ-ಹಲ್ಲು ಎಂಜಲುಗಳಿಗೆ ಈ ಸಲಕರಣೆ ಜೋಡಿಸಿದರೆ ಇರುವೆಗೆ ಅಲಂಕಾರಕ್ಕೆ ಬೇರೇನೂ ಬೇಕಾದಂತೆ ಇಲ್ಲ.

ಇರುವೆ ಶುಚಿರ್ಭೂತೆಯಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಮಗ್ನವಾಗಿದ್ದಾಗ ಇಣಚಿಯ ಒಣಸ್ನಾನ, ನಾಯಿ ಕೆರೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಬೆಕ್ಕು ನೆಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸಿ, ಸಗಣಿ, ತಿಪ್ಪೆಗಳಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಿದರೂ ಇರುವೆಯ ಮೈಯೆಲ್ಲಾ ಶುಭ್ರವಾಗಿರಲು ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳೇ ಕಾರಣವಿದ್ದಿರಬೇಕು.

ನಮ್ಮ ಇರುವೆ ಹಿಂಗಾಲ ಮೇಲೆ ಆರೂಢಳಾಗಿ ಮುಂಗಾಲಿನಿಂದ ಕುಡಿಮೀಸೆಯನ್ನು ದವಡೆಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಳೆದುಕೊಂಡು, ಪ್ರತಿಸಂದಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸೇರಿಕೊಂಡ ಕೊಳಚೆಯ

ಕಣವನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಅವಶ್ಯವೆನಿಸಿದಾಗ ಎಂಜಲನ್ನು ಮೀಸೆಗೆ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಸವರಿತು. ಮೈ ಒದ್ದೆಮಾಡಲು ನೀರಿನಂತೆ ಬಳಸಿದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಸಾಬೂನಿನ ಗುಣಧರ್ಮ ಇದ್ದಿರಬಹುದು ಎಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಜೋಡಿ ಮೀಸೆಗಳ ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಮುಗಿದ ನಂತರ, ಅದಕ್ಕಿದ್ದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಎಂಜಲನ್ನು ನಾಲಿಗೆಯಿಂದ ಹೀರಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ತೇವವೆಲ್ಲ ಮಾಯವಾಯಿತು. ಇನ್ನುಳಿದ ಅಂಗಾಂಗಗಳ ಸ್ವಚ್ಛತೆಗಾಗಿ ಬಳಸಿದ ವಿಧಾನಗಳೇ ಬೇರೆ. ಮುಂಗಾಲಿಗಿದ್ದ ಬ್ರಶ್‌ನಿಂದ ಹಲ್ಲುಜ್ಜಿಕೊಂಡು ಕೆನ್ನೆ-ಕಪೋಲ, ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಝಾಡಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ನಂತರ ಅವೇ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಹಿಂದೆ ಒಯ್ದು ಶರೀರದ ಹಿಂಭಾಗ ಕೊಡವಿಕೊಂಡಿತು. ಮುಂಭಾಗದ ಸ್ವಚ್ಛತೆಯನ್ನು ಹಿಂಗಾಲುಗಳಿಂದ ಪೂರೈಸಿಕೊಂಡದ್ದಾಯಿತು.

ಕೆಲಸಯಿಲ್ಲದೇ ಬೇಸರ ಬಂದಿರಬೇಕು ಸುಂದರಿಗೆ. ಬಾಯನ್ನು ಅಗಲಿಸಿ, ನಾಲಿಗೆ ಹೊರಚಾಚಿ ಜೋರಾಗಿ ಆಕಳಿಸಿದಳು. ನಿದ್ರೆ ಬಂದಿರಬಹುದೇ ಎಂಬ ಸಂಶಯವೂ ಮಿಂಚಿ ಮಾಯವಾಯಿತು. ಇರುವೆ ಎಂದಾದರೂ ನಿದ್ರಿಸುತ್ತದೆಯೇ? ಮಲಗಿದರೆ ನಮ್ಮಂತೆ ನೆಲಕ್ಕೆ ಬೆನ್ನು ಚಾಚುವುದೇ? ಇಲ್ಲವೇ ನಾಯಿ-ಬೆಕ್ಕುಗಳಂತೆ ಅಂಗಾತ ನಿದ್ರಿಸುವದೆ? ಕೋತಿಯಂತೆ ಕುಳಿತಲ್ಲೇ ನಿದ್ರಿಸಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ಅನಿಸದೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಬೆಳಗಿನಿಂದ ಏನಾದರೂ ತಿಂದಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ! ಬಂಧಿತಳಾಗಿದ್ದಾಳೆಂದು ಮನೆಯವರಿಗೆ ತಿಳಿದರೆ ಬಂದು ಜಾಮೀನಿನ ಮೇಲೆ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಯತ್ನವನ್ನಾದರೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೋ ಏನೋ. ಈಕೆ ಸೆರೆಯಾಳಾಗಿ ಸಾಯುವುದಕ್ಕಿಂತ ಸ್ವತಂತ್ರ ಜೀವಿಯಾಗಿ ಬಾಳುವುದು ಲೇಸೆಂದು ಅನ್ನಿಸಿ, ಹೊರಗೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟೆ. ತನಗೆ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಳಸಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಯದೆ ಕಂಗೆಟ್ಟಳು. ಮುಂದೆ ಹೋದಳು, ಹಿಂದೆ ಬಂದಳು, ಸುತ್ತುವರಿದಳು, ಏನೋ ಹುಡುಕುವವಳಂತೆ ಅತ್ತಿಂದಿತ್ತ ಓಡುವಾಗ ಅವಳ ಆಪ್ತ ಸ್ನೇಹಿತೆ ಎದುರು ಬಂದಳು. ಏನೋ ಪಿಸುಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಗುಸುಗುಸು ನಡೆಯಿತು. ಮೀಸೆ ಮೀಸೆ ತಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು, ಮುಂಗಾಲುಗಳನ್ನು ತಿವಿದುಕೊಂಡು, ಮುಖಕ್ಕೆ ಮುಖವಿಟ್ಟು ಚುಂಬಿಸಿಕೊಂಡರು. ಅಬ್ಬಾ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಚುಂಬಿಸಲು ತಾವಾಗಿ ಹಕ್ಕನ್ನು ಗಳಿಸಿದ ಧೀರಜನಾಂಗವಿದು!— ಅಂದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಏನೋ ಅರ್ಥವಾದವಳಂತೆ ಸುಂದರಿ ಓಡುತ್ತ ತನ್ನವರು ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರಭಾತಫೇರಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಳು. ಆ ಜನಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ಸುಂದರಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಅಶಕ್ಯವಾಯಿತು. ಅವರ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸುಂದರಿ ಯಾರ ಮಗಳು, ಯಾರ ಪತ್ನಿ, ಯಾರ ಪ್ರೇಮಿ ಎಂದು ಅರಿಯಲಾಗದಿದ್ದರೆ ಗೊಂದಲ ಏಳದೆ ಇದ್ದೀತೇ?

ಶಿಸ್ತಿನ ಸೈನಿಕರು

ಎವೆಯಿಕ್ಕದೆ ಇರುವೆ ಸಾಲು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಹೊಸ ಹೊಸ ಸಂಗತಿಗಳು ಅರಿವಾಗ ಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ವಿಶ್ವದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯೆಲ್ಲ ತಾವೇ ಹೊತ್ತವರಂತೆ ತ್ವರೆಯಿಂದ ಹೋಗಿ ಬರುವವರೆಲ್ಲ ಹೆಂಗಳೆಯರೇ ಆಗಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗಂಡೂ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳದ್ದರಿಂದ

ಇರುವೆಗಳದ್ದು ಮಲೆಯಾಳೀ ಪ್ರಮೀಳಾರಾಜ್ಯ ಇರಬಹುದೇ?—ಎಂಬ ಅನುಮಾನಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದವಾಯಿತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಠೊಣಪನನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದಾಗ ಅವನೊಬ್ಬ ಸೈನಿಕನೆಂಬ ಗುಟ್ಟು ರಟ್ಟಾಯಿತು. ಅವನು ಕತ್ತಿ, ಕಠಾರಿ, ಕೋವಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಪಹರೆಮಾಡುವ ಬದಲಾಗಿ ಶರೀರಮಾನದಿಂದ ಬೃಹತ್ ಗಜಶಿರ ಹೊಂದಿದ ಮಾನವನಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ. ಎಂಥ ವೈರಿಯನ್ನೂ ನುಚ್ಚು ನೂರು ಮಾಡುವ ಪ್ರಬಲವಾದ ದವಡೆಗಳುಳ್ಳ ಕೋಮಲಾಂಗಿನಿಯರು ಈ ದೈತ್ಯನಿಗೆ ಹೆದರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ, ವೇಗವಾಗಿ ಹೊರಟಾಗ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡ ಬಂದರೆ, ಅವನ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿ ಇಳಿದು ಮುಂದರಿಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ಹೆಂಗಳೆಯರ ಕಾಟವೇ ಬೇಡವೆಂದು ಸೈನಿಕನು ಸ್ವಲ್ಪ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಸೈನಿಕಶಿಸ್ತಿನಿಂದ ಕವಾಯಿತು ಮಾಡುತ್ತ ಹೊರಟಿದ್ದ. ತನ್ನ ಸಹೋದರಿಯರಿಗೆ ಗಂಡಾಂತರವಿದೆ ಅನಿಸಿದಾಗ ನಿಂತು ನಾಲ್ಕೂ ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಯಾವ ಅಪಾಯವೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ನಂತರವೇ ಸವಾರಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಏನಾದರೂ ಸಂದೇಹಾಸ್ಪದವಾಗಿ ಕಂಡಾಗ, ಹಿಂಗಾಲ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ಗಗನದತ್ತ ಮೋರೆ ಮಾಡಿ, ದವಡೆಗಳನ್ನು ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ಬಿಚ್ಚಿ ಮುಚ್ಚಲಾರಂಭಿಸಿದ. ಸನಿಹದಲ್ಲಿದ್ದ ಪ್ರಮೀಳೆಯರೆಲ್ಲ ಗಂಡಾಂತರದ ನಿಶಾನೆಯನ್ನು ಅರಿತು ಲಗುಬಗೆಯಿಂದ ಹಿಂದಿರುಗಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಐದೇ ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲೊಂದು ಇರುವೆಗಳ ಸಾಲು ಇತ್ತು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಕುರುಹನ್ನೂ ಬಿಡದೇ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದವು.

ಸರ್ವರ ರಕ್ಷಕ, ಸೈನಿಕ

ಮುಂಜಾನೆಯಿಂದ ಏನೂ ತಿಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೊಟ್ಟೆ ಜ್ಞಾಪಿಸಿದಾಗ ಚಹಕ್ಕೆ ಎಸರಿಟ್ಟು ಸಕ್ಕರೆ ಪೊಟ್ಟಣವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡಾಗ ಕೈ ಮೇಲೆಲ್ಲ ಇರುವೆಗಳು ಹರಿದಾಡಹತ್ತಿದವು. ಸಿಹಿ ತಿಂಡಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಕಚ್ಚದಷ್ಟು ಸೌಜನ್ಯ ತೋರಿಸಿದರೂ ಅವುಗಳ ಓಡಾಟದಿಂದ ಮುಜುಗರವಾಗಿ ಕೈಕೊಡವಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಅರ್ಧದಷ್ಟಾದರೂ ಸಾವು-ನೋವಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರಬೇಕು. ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಿದ ಪೊಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಈ ಸಿಹಿ-ಪ್ರೇಮಿಗಳು ಹೇಗೆ ಒಳ ಹೊಕ್ಕವು? ಎಂದು ಶೋಧಿಸಿದಾಗ ಸಾಸಿವೆಕಾಳಿನಷ್ಟು ಪುಟ್ಟ ರಂಧ್ರ ಗೋಚರಿಸಿತು. ಬಹುಶಃ ಸೈನಿಕ ಇರುವೆ ದವಡೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಅದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿರಬೇಕೆಂದು ಅನಿಸಿತು. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲಿಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಗೆ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿರಬಹುದು?—ಎಂದು ಕುತೂಹಲ ಕೆರಳಿತು. ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಹರಿವಾಣದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಬಿಸಿಲಿಗಿಟ್ಟಾಗ ಅದರ ಶಾಖ ತಡೆಯದೇ ಓಡಿದವು. ಚಹಾಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟನ್ನು ಬಳಸಿ, ಉಳಿದುದನ್ನು ಒಂದು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಚೀಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿ, ಇನ್ನು ಕಳವಿಗೆ ಆಸ್ಪದವಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಪ್ಪನ್ನು ಕೈಗೆ ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ನಾಲ್ಕೈದು

ಇರುವೆಗಳು ಗೋಚರಿಸಿದವು. ಹೊಗೆಯಾಡುವ ಚಹ ಸವಿಯುತ್ತ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದಾಗ ಅವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಹೋಗಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯ ಒಂದೇ ಒಂದು, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಚೀಲವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿತು. ಹೊರಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಒಂದು ಸಕ್ಕರೆ ಕಣವನ್ನು ತನ್ನ ದವಡೆಯಲ್ಲಿ ಕಚ್ಚಿ ಜಯಭೇರಿ ಹೊಡೆದವಳಂತೆ ಬಂದ ದಾರಿಯಿಂದ ಹೊರಟಿತು. ಎದುರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಪ್ರತಿ ಇರುವೆಗೂ ಕಾಲು ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿ, ಮೀಸೆ ಜೋಡಿಸಿ ಸಕ್ಕರೆ ವಾಸನೆ ಮುಟ್ಟಿಸಿತು. ಇನ್ನಿತರ ಇರುವೆಗಳು ಮೀಸೆಯಿಂದ ನೆಲಸ್ಪರ್ಶಿಸಿ ತಮ್ಮ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿ ತುಳಿದ ದಾರಿಯನ್ನೇ ತುಳಿಯುತ್ತ ತಪ್ಪದೆ ಪೊಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮುಟ್ಟಿದವು. ಅದೆಂತಹ ಅಗಾಧ ಘ್ರಾಣೇಂದ್ರಿಯವದು! ಒಂದು ಇರುವೆಯ ಮೀಸೆಗೆ ಗಂಧದೆಣ್ಣೆ ಸವರಿ ಹೋಗಬಿಟ್ಟಾಗ ಎಂದಿನಂತೆ ಸಹಜೀವಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಮೀಸೆ ಸ್ಪರ್ಶ ನಡೆಸಿದರೂ ಯಾವ ಇರುವೆಯೂ ಗಂಧದೆಣ್ಣೆಯ ಸೀಸೆಗೆ ಮುತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲೇ ಇಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಮಾನವನಿಗೆ ಆಹ್ಲಾದಕರವಾದ ಸುವಾಸನೆ, ಇರುವೆಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದಿರುವುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿರಬಹುದು. ಇಲ್ಲವೆ ತಮ್ಮ ಆಹಾರದ ವಾಸನೆಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ಅವು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಿರಬಹುದು. ಒಂದು ಇರುವೆಯ ಮೀಸೆ ಕಿತ್ತೊಗೆದಾಗ ಅದು ಆಹಾರ ಶೋಧಿಸಲಾಗದೆ ಕಂಗಾಲಾಯಿತು. ಇದರಂತೆ, ಮತ್ತೊಂದರ ಮೀಸೆಗೆ ಮೇಣ ಸವರಿದಾಗ ಅದೂ ಆಹಾರ ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಯತ್ನದಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ, ಮೂಗಿಲ್ಲದ ಇರುವೆಗೆ ಮೀಸೆಗಳೇ ಘ್ರಾಣೇಂದ್ರಿಯವೆಂದು ಅರಿಯುವಂತಾಯಿತು.

ಈ ಇರುವೆಗಳ ಅಸಂಖ್ಯ ಪೀಡೆಗಳ ನಡುವೆ ನನ್ನ ಆಹಾರ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು ತುಂಬ ಪ್ರಯಾಸದ ಕೆಲಸವಾಗಿತ್ತು. ಆಹಾರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕಪಾಟಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು, ಅದರ ನಾಲ್ಕೂ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ನೀರಿನ ಪಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿಟ್ಟು, ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೋಟೆಗಳ ಸುತ್ತಲೂ ಇರುತ್ತಿದ್ದ ನೀರಿನ ಕಂದಕಗಳಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾಯಿತು. ಬಂಗಾಲಿಗಳ ಖ್ಯಾತ ಸಿಹಿ ಖಾದ್ಯವಾದ ರಸಗುಲ್ಲಾಗಳನ್ನು ತಿನ್ನೋಣವೆಂದು ಕಪಾಟಿನ ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆದು ನೋಡಿದರೆ ಅದಾಗಲೇ ಇರುವೆಗಳು ತಮ್ಮ ಪಾಲುಗಳನ್ನು ಒಯ್ಯಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದವು! ಈ ಕೋಟೆಯೊಳಗೆ ನುಗ್ಗುವ ಕುಚೋದ್ಯವನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಾಧಿಸಿದವು?—ಎಂದು ವಿವರವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದಾಗ, ಕಪಾಟಿನ ಮೇಲ್ಗಡೆ ಇಟ್ಟ ಅಂದಿನ 'ಅಮೃತ ಬಜಾರ್ ಪತ್ರಿಕೆ' ಕಂಡಿತು. ಅದರ ಒಂದು ಪುಟದ ಅಂಚು ಹೌದೋ ಅಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವಂತೆ ಗೋಡೆಯನ್ನು ಸೋಂಕಿತ್ತು. ಇರುವೆಗಳ ಮಹಾಸೈನ್ಯ ಗೋಡೆಯನ್ನೇರಿ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಅಂಚನ್ನೇ ಸೇತುವೆಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿ ಕಪಾಟಿನ ಮೇಲೆ ದಾಳಿಯಿಟ್ಟಿದ್ದವು. ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಕೀಟಗಳಂತೆ ಇರುವೆಯೂ ಕೇವಲ ಹುಟ್ಟುಗುಣದಿಂದಲೇ ವರ್ತಿಸುವುದಾದರೆ, ಈ ಸಾಹಸಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ಹುಟ್ಟು ಸ್ವಭಾವ (Instinct) ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದೇ? ಧೀಮಂತನೆಂದು ಕರೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮಾನವನಂತೆಯೇ ಸಾಹಸಕ್ಕೆರಗುವ ಈ ಜೀವಿಗಳನ್ನು ಧೀಮಂತ ಕೀಟಗಳೆಂದು ಏಕೆ ಕರೆಯಬಾರದು ಎಂದು ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಮೂಡಿತು. ಅವುಗಳ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಯನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿಯೇ ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಆ ಸ್ಥಳದಿಂದ ತೆಗೆದೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ತಾಸಿನ ನಂತರವೂ ರಸಗುಲ್ಲಗಳ ಮೇಲೆ ದಾಳಿಯನ್ನು ನಡೆಸಿಯೇ

ಇದ್ದವು. ಈ ಸಲ ರಸಗುಲ್ಲಾದ ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆಯ ಬಾಯಿಗೆ ಹೊಂದಿದ್ದ ದಾರವನ್ನು ಬಳಸಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದವು. ಸಿಂಹಗಡದ ಮೇಲೆ ಆಕ್ರಮಣ ನಡೆಸಿದ ಶಿವಾಜಿಯ ಸೇನಾಧಿಕಾರಿ ತಾನಾಜಿ, ಉಡದ ಸೊಂಟಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದ ಹಗ್ಗದ ಆಧಾರದಿಂದ ಕೋಟೆಯ ಗೋಡೆ ಹತ್ತಿದಂತೆ ಕಪಾಟಿನ ಹಿಂದೆ ಇಳಿಬಿದ್ದಿದ್ದ ದಾರ ಹತ್ತಿ ಇಳಿದು ತಮ್ಮ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದ್ದವು! ಆ ದಾರವನ್ನೂ ಕಿತ್ತೊಗೆದೆ; ಆಗಲೂ ಇರುವೆಗಳು ಧೃತಿಗೆಡದೆ 'ಕಂದಕ'ದಲ್ಲಿದ್ದ ನೀರನ್ನೇ ಈಜಿ ಹೋಗುವ ಸಾಹಸಕ್ಕೆ ಇಳಿದವು. ಅಪಾರ ಸಾವು-ನೋವುಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದರೂ, ಇರುವೆಗಳು ಮುನ್ನುಗ್ಗುತ್ತಲೇ ಇದ್ದವು. ಎರಡು ತಾಸುಗಳ ನಂತರ ನೋಡುತ್ತೇನೆ—ಸತ್ತ ಇರುವೆಗಳ ದೇಹದಿಂದಲೇ ಒಂದು ಸೇತುವೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ತಮ್ಮ ಓಡಾಟವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದ್ದವು. ಐದು ದಶಕಗಳ ಹಿಂದೆ ದೇಶದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಡಿ ಜೈಲಿಗೆ ಹೋದರೆಂಬ ನೆಪದ ಮೇಲೆ 'ತ್ಯಾಗಿ'ಗಳೆಂದು ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ಸರಕಾರದಿಂದ ಎಲ್ಲ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಗಿಟ್ಟಿಸುತ್ತಲೇ ಇರುವ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದ ಪುಢಾರಿಗಳೆಲ್ಲಿ! ಎಣೆಯಿಲ್ಲದ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸತ್ತು ತಮ್ಮ ಸಮಾಜದ ಹಿತಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ಈ ಮಹಾತ್ಯಾಗಿಗಳೆಲ್ಲಿ!—ಎನಿಸಿತು. ಇರುವೆಗಳ ಕೆಚ್ಚೆದೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನೀರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸೀಮೆಎಣ್ಣೆ ಸೇರಿಸಿದಾಗ 'ಜೋಹರ್'ದಲ್ಲಿ ಪಾಲುಗೊಳ್ಳುವ ರಜಪೂತ ರಮಣಿಯರಂತೆ ಆತ್ಮಬಲಿದಾನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದವು. ಇವುಗಳಿಗೆ ವೀರಗಲ್ಲು, ಮಾಸ್ತಿಗಲ್ಲು ನಿಲ್ಲಿಸುವವರಿಲ್ಲವಲ್ಲ! ಹೋಗಲಿ, ಅವು ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ಬಾಳುವಂತೆ 'ಪಿಪೀಲಿಕಾ ಆಲಯ'ವೊಂದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಕೊಂಡಾಗ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೆಮ್ಮದಿಯೆನಿಸಿತು.

ಹೆಂಗಳೆಯರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ

ಇರುವೆ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಹಿಂದೆ...

ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಚಾಕಲೇಟು ಹಾಕಿಡುವಂಥ ಗಾಜಿನ ಭರಣಿ ಕೊಂಡು ತಂದು ಅದರಲ್ಲಿ ಇರುವೆಗಳು ಇಷ್ಟಪಡುವ ರಸಗುಲ್ಲಾ, ಚಮ್ ಚಮ್, ಸಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿ, ಬಾಯಾರಿಕೆಗೆ ನೀರು ಪೂರೈಸಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಇರುವೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದೆ; ತಿಂದಾದ ಮೇಲೆ ಪಲಾಯನ ಮಾಡದಂತೆ ಮುಚ್ಚಳವನ್ನು ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಹಾಕಿದೆ. ಇರುವೆಯ ಅರಸ-ಅರಸಿಯರನ್ನು ಕಾಣಲು ಹಂಬಲಿಸಿದ್ದರಿಂದಲೋ ಏನೋ ಅಂದು ನನ್ನ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಅಪ್ಸರೆಯರೆಲ್ಲ ಇರುವೆಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನೃತ್ಯ-ಸಂಗೀತ ಕಛೇರಿ ನಡೆಸಿದ್ದವು. ಅವುಗಳನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಾಣುವ ಹಂಬಲದಿಂದ ಎಚ್ಚೆತ್ತು ಭರಣಿಯತ್ತ ಧಾವಿಸಿದರೆ, ಅಲ್ಲೊಂದು ಅಚಾತುರ್ಯ ನಡೆದು ಹೋಗಿತ್ತು. ಇರುವೆಗಳೆಲ್ಲ ಬಾಯ್ತುಂಬ ಆಹಾರ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ತಮ್ಮ ವಾಸಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗುವ ಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಭರಣಿಯ ಬಾಯಿಯ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಹಾಕಿ ಹಾಕಿ ಸುಸ್ತಾಗಿ, ಅಲ್ಲಿಯೇ ಮೃತಪಟ್ಟಿದ್ದವು. ಅವುಗಳನ್ನು ಸಾಕುವ ಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಕೈಯಾರೆ ಕೊಲ್ಲುವಂತಾದ್ದಕ್ಕೆ ಪರಿತಪಿಸಿದೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿ ಅರ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬೆಳಗಿನ ಚಹಾಪಾನ ತ್ಯಜಿಸಿದೆ. ಈ ಘಟನೆಯಿಂದ ತುಂಬ ನೋವಾದರೂ, ಇರುವೆಗಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವ, ಪಾಲನೆ ಮಾಡುವ ಹಂಬಲ ಒಂದಿಷ್ಟೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಒಂದು ಮುಂಜಾನೆ ಕೆಲ ಇರುವೆಗಳು ಗುಲಾಬಿ ಗಿಡದ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿ ಇಳಿಯುತ್ತಿರುವುದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತು. ಮುಳ್ಳಿನಿಂದ ತುಂಬಿದ ಗಿಡದಲ್ಲಿ ಇವಕ್ಕೆ ಅದೆಂತಹ ತಿಂಡಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ಲಕ್ಷ್ಯಗೊಟ್ಟು ನೋಡಿದಾಗ ಒಂದೆರಡು ಇರುವೆಗಳು ಸುಂದರವಾದ ಕೆಂಪು ಗುಲಾಬಿ ಹೂವಿನ ಪಕಳೆಗಳನ್ನು ದವಡೆಯಿಂದ ಕಡಿದು ಕೆಂಪು ಪತಾಕೆಯಂತೆ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಹಾರಿಸುತ್ತ ಗೃಹಮುಖಿಯಾಗಿ ಹೊರಟದ್ದು ಕಂಡಿತು. ಸರಿ, ಅಂದಿನ ಭೋಜನಕ್ಕೆ ಗುಲಾಬಿ ಹೂವಿನ ಸುಗ್ರಾಸ ಲಭ್ಯವಿರುವುದೆಂದು ಅರಿತ ನೂರಾರು ಇರುವೆಗಳು ಹೂವಿಗೆ ಮುತ್ತಿಕೊಂಡವು. ಅವೆಲ್ಲ ಪಕಳೆಯೊಂದಿಗೆ ಹೊರಟಾಗ ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ವಾದಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು, ಕೆಂಪು ಧ್ವಜಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೊರಡಿಸುವ ಮೆರವಣಿಗೆಗಳು ನೆನಪಿಗೆ ಬರುವಂತಿತ್ತು. ಕೆಂದುಟಿಯ ಗುಲಾಬಿ ಮಾತ್ರ ರಸಿಕರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಆನಂದವೀಯುವ ಮೊದಲೇ ನೆಲಸಮವಾಗಿತ್ತು. ಧ್ವಜ ಹಾರಿಸುತ್ತ, ಕವಾಯತು ಮಾಡುತ್ತ ಹೊರಟ ಷಟ್‌ಪಾದಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ, ಅಜ್ಜಿ ಹೇಳಿದ ಕಥೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕಂಗೆಟ್ಟ ಕುಮಾರಿಯೋರ್ವಳು, ಇರುವೆಗಳ ಸಾಲನ್ನೇ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಹೋಗಿ ಮಹಾರಾಣಿಯಾಗುವ ಸನ್ನಿವೇಶ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದಿತು. ನನಗೂ ಮಹಾರಾಜನಾಗುವ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕೀತೇ?... ಎಂದು ವಿಸ್ಮಯಪಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ನನ್ನ ಹೆಜ್ಜೆಗಳಾಗಲೇ ಇರುವೆಗಳ ಮೆರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದವು.

ಬೇಲಿಯ ಅಂಚಿಗೆ ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಮಾವಿನ ಮರ. ಅದರ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಣ್ಣಿನ ದಿಬ್ಬ. ಭಕ್ತರು ತಿರುಮಲ ಗುಡ್ಡವೇರುವಂತೆ ಇರುವೆಗಳು ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ಮೇಲೇರುತ್ತಲೇ

ಇದ್ದವು. ತುತ್ತತುದಿಗೆ ಏರಿದವುಗಳು ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದಾಗ, ಅದೊಂದು ದಿಬ್ಬವಾಗಿರದೆ ಇರುವೆಗಳ ಮಹಾನ್ ಕೋಟೆಯಾಗಿತ್ತು! ಎಂದರೆ, ಅದೊಂದು ಹುತ್ತ. ಅದಕ್ಕೊಂದು ಮಹಾದ್ವಾರವಿದ್ದರೂ, ಅಂಬೆಗಾಲಿಟ್ಟು ಒಳಗೆ ಸೇರಬೇಕಾದ ಕಳ್ಳದಾರಿ ಹತ್ತಾರಿದ್ದವು. ಎಲ್ಲ ಬಾಗಿಲುಗಳಲ್ಲೂ ಭಾರೀ ದವಡೆಗಳನ್ನು ಪಡೆದ ದ್ವಾರಪಾಲಕರಿದ್ದರು. ಇವರು ಕೋಟೆಯ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಮೀಸೆ ವಾಸನೆಯಿಂದಲೇ ಗುರುತಿಸಿ ಒಳ ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಬೇರೊಂದು ಗುಂಪಿನ ಸದಸ್ಯನಾರಾದರೂ ಗುಪ್ತಚಾರರಂತೆ ಒಳಗೆ ಸೇರಲೆತ್ನಿಸಿದರೆ ಈ ದ್ವಾರಪಾಲಕರು ಹೇಗೆ ತಡೆಯಬಲ್ಲರು, ಎಂಬ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಕೂಡಲೇ ಉತ್ತರ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಕಾಳಗಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಬಹುದು, ಇಲ್ಲವೆ ಕತ್ತು ಹಿಸುಕಿ ಕೊಲೆ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಅನಿಸಿತು.

ಕೆಲವು ಇರುವೆಗಳು ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿಯೇ ಬೆಳೆದು ನಿಂತ ಸಸ್ಯ ಸಮೂಹಗಳಲ್ಲಿ ಅಲೆದು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಗಿಡ ಹತ್ತಿ ಎಲೆಯನ್ನು ದವಡೆಯಿಂದ ಕತ್ತರಿಸಿ ಹೊತ್ತು ಗೃಹಮುಖಿ ಯಾಗಿದ್ದವು. ಗುಲಾಬಿ ಪಕಳೆಗಳನ್ನಾದರೂ ಅದರ ಆಕರ್ಷಕ ಬಣ್ಣ, ಸುವಾಸನೆ, ಮೃದುತ್ವಗಳಿಂದಾಗಿ ಆಹಾರವಾಗಿ ಸೇವಿಸಲು ಒಯ್ಯುತ್ತಿರಬಹುದು ಎಂದುಕೊಂಡರೆ, ಇವಾವ ಗುಣಗಳನ್ನೂ ಪಡೆಯದ ಎಲೆಗಳ ರಾಶಿಯಿಂದ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಿರಬಹುದು?—ಎಂದು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಕುತೂಹಲ ಕೆರಳಿತು. ವಿವರವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದಾಗ ಈ ಸಸ್ಯಗಳು ಆ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಎಲ್ಲ ಸಸ್ಯಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದವು. ಈ ದಣಿಯದ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಹೊಸ ಬಗೆಯ ತೋಟವನ್ನೇ ಬೆಳೆಸಿರಬಹುದೇ ಎಂಬ ವಿಚಾರದಿಂದಲೇ ರೋಮಾಂಚನವಾಯಿತು. ದಿಬ್ಬದ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಕಣ್ಣು ಓಡಿಸಿದಾಗ ಕುತೂಹಲಕಾರಿ ಸಂಗತಿಗಳು ತಿಳಿಯಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಗೂಡಿನ ಒಂದು ದ್ವಾರದಿಂದ ಒಂದು ಇರುವೆ ಮೃತಪಟ್ಟ ತನ್ನ ಸಹವಾಸಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ತಂದರೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಸಕಡ್ಡಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಸಸ್ಯ ತೋಟದ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿಯೇ ಕಸದ ರಾಶಿಗೆ ಅವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಪುನಃ ಗೃಹಾಭಿಮುಖಿಯಾದವು. ಶೇಖರಿಸಿದ ಕಸಕಡ್ಡಿಗಳ ಜೊತೆ ಸತ್ತ ಇರುವೆಗಳೂ ಇದ್ದದ್ದರಿಂದ ಅದೊಂದು ಸ್ಮಶಾನವೂ ಹೌದೆಂದು ಅರಿವಾಯಿತು. ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ಕಿರಿದಾದ ಮಣ್ಣಿಗುಪ್ಪೆಯ ಮೇಲೆ ಆರೂಢವಾದ ಕೀಟಕ್ಕೆ ಎರಡು ಜೋಡಿ ರೆಕ್ಕೆಗಳಿದ್ದವು. ಜೊತೆಗೆ ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಇರುವೆಗಳಿಗಿರುವ ಅಂಗಾಂಗಗಳೇ ಇದ್ದವು. ಇದೂ ಇರುವೆಗೂಡಿನ ಸದಸ್ಯಕೀಟವಾಗಿರಬಹುದೇ? ಎಂಬ ಸಂಶಯ ಮೂಡಿತು. ಅದು ತನ್ನ ಹಿಂಗಾಲ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ಬಾತುಕೋಳಿಯಂತೆ ಗರಿಗಳನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಝಾಡಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಮೇಲೇರಿ ಹಿಂದಿನದನ್ನು ತಳ್ಳಿ ತಾನು ಅಂತಹದೇ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿತು. ಉಳಿದ ಇರುವೆಗಳು ಇಷ್ಟೊಂದು ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಇವು ಬಿಸಿಲು ಕಾಯಿಸುತ್ತ ಮೋಜಾಗಿರುತ್ತವಲ್ಲ!—ಎಂದುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ದುಡಿಯುವ ಆಳುಗಳು ಬಂದು, ಗೋಪಾಲಕನು ದನಗಳನ್ನು ಅಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂತೆ ಅವನ್ನು ಅಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದವು. ದುಡಿಮೆಗಾರರು ಅದೆಷ್ಟೊಂದು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ!

ಅರಮನೆಯೋ ಸೆರೆಮನೆಯೋ!

ಇನ್ನೊಂದು ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್ ಇರುವೆಯೊಂದು ಮಿಸುಕಾಡದೆ ಕುಳಿತಿತ್ತು. ಕೆಲಸಗಾರರು ಅದರ ಸುತ್ತ ವರ್ತುಲವನ್ನೇ ನಿರ್ಮಿಸಿಟ್ಟಿದ್ದವು. ಅದರ ದೊಡ್ಡದಾದ ಮುಂಡವನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ, ಅದು ಇರುವೆಗಳ ಮಾತೆ ಇಲ್ಲವೆ ಮಹಾರಾಣಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು ಅನಿಸಿತು. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸುವಂತೆ ಒಂದೆರಡು ಇರುವೆಗಳು ಆಕೆಯತ್ತ ಧಾವಿಸಿ ಅವಳ ಅಂಗಾಂಗಗಳನ್ನು ನೆಕ್ಕಿ ಶುಚಿಗೊಳಿಸಿದವು. ಬೇರೆ ಕೆಲವು ಬಂದು ರುಚಿಕರ ಆಹಾರದ ಗುಟುಕು ಕೊಟ್ಟವು. ಆದರೆ ಈ

ರಾಣಿ, ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಣಿ

ಮುಖ್ಯಸ್ಥೆ ಇರುವೆ, ತನಗೆ ವ್ಯಾಯಾಮವಿಲ್ಲದೆ ಊಟವೇ ರುಚಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಭಾವದಿಂದ ಅರ್ಧಮರ್ಧ ತಿಂದು ಉಳಿದದ್ದನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿತು. ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದಂತೆ ಆಡಿಸಿ, ಸ್ವೇಚ್ಛಾಚಾರಿಯಾಗಿ ಓಡಾಡಲು ಯತ್ನಿಸಿದಾಗ, ಅಂಗರಕ್ಷಕ ದಳ ಬಂದು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಆಕೆಯ ಸುರಕ್ಷತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಿಕ್ಕಿದಲ್ಲಿ ಅಲೆದಾಡುವುದು ಕ್ಷೇಮಕರವಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದರೂ ಅರಸಿ ಸೊಪ್ಪು ಹಾಕದಿದ್ದಾಗ ಎರಡು ಮೂರು ಅಂಗರಕ್ಷಕ ಇರುವೆಗಳು ಸೇರಿ ಅವಳತ್ತ ಸಾಹಸದಿಂದ ನುಗ್ಗಿ, ಆಕೆಯ ಮೀಸೆ, ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಮೃದುವಾಗಿ ತಮ್ಮ ದವಡೆಗಳಿಂದ ಕಚ್ಚಿ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನಿತ್ತವು! ಮುಖ್ಯಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡರೆ ಮುಂದೆ ಪ್ರಜೆಗಳ ಗತಿ ಏನು?—ಎಂದು ಕಳವಳವಾಗಿರಬೇಕು. ಅಂತೆಯೇ ರಕ್ಷಣಾ ದಳದ ಸದಸ್ಯರು ಹಿಂಬದಿಯಿಂದ ದೂಡುತ್ತ, ಅವಳನ್ನು ಗೂಡಿನತ್ತ ಸಾಗಿಸಿದರು. ತಮ್ಮ ರಾಣಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವೆಗಳು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆಯನ್ನು ನೋಡಿಯೇ ಮೆಚ್ಚಬೇಕು.

ಇರುವೆಕೋಟೆಯ ವೀಕ್ಷಣೆಗೆ ತೀರ ಹತ್ತಿರ ಹೋದಾಗ, ಇಬ್ಬರು ಸೈನಿಕರಿಂದ ಕಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು. ಆದರೆ ಸ್ಥಿತಪ್ರಜ್ಞನಂತೆ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಾಡಿಸದೆ ಒಂದೆಡೆ ನಿಂತರೆ, ಅವನ್ನು ನಿರ್ಜೀವ ವಸ್ತುವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಕಚ್ಚುವ ತೊಂದರೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಅರಿವಾಯಿತು. ಸೂರ್ಯದೇವ ಮೇಲೇರಿದಂತೆ ಇರುವೆ ಗೂಡಿನ ಆಗುಹೋಗುಗಳು ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಪ್ರಕಟವಾಗಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಅದೊಂದು ಆಳವಾದ ಬಾವಿಯಂತಿರದೆ ನಾಲ್ಕಾರು ನೆಲಮಾಳಿಗೆ ಗಳಿರುವ ಗುಹಾಲಯದಂತಿತ್ತು. ಒಂದು ಮಹಡಿಯನ್ನು ಇನ್ನೊಂದರೊಂದಿಗೆ ಕಿರಿದಾಗಿ ಜೋಡಿಸಿದಂತೆ, ಒಂದು ಗುಹೆಯನ್ನು ಇನ್ನೊಂದರೊಂದಿಗೆ ಜೋಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಅಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಾಸಸ್ಥಾನಕ್ಕೂ ಒಂದರಿಂದ ನಾಲ್ಕರವರೆಗೆ ಸುರಂಗ ಮಾರ್ಗಗಳಿದ್ದವು. ಇಂತಹ ಬೃಹತ್ ರಚನೆಗೆ ಯಾವುದೇ ತರದ ನಕಾಶೆ, ಪೂರ್ವ ಯೋಜನೆ, ತಜ್ಞರ ಸಲಹೆ, ಹಾರೆ,

ಪಿಕಾಸು, ಗುದ್ದಲಿ, ಸಿಮೆಂಟು-ಉಕ್ಕುಗಳೂ ಬಳಸಲಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಅರಿತಾಗ ಈ ಮಣ್ಣಿನ ಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆ ಗೌರವ ಹೆಚ್ಚಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ಕುತೂಹಲ ಕೆರಳಿತು.

ಈ ಕುಟುಂಬ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಿಗ್ಗಿರಬೇಕು. ಅಂತೆಯೇ ಜೀತದಾಳು ಇರುವೆಗಳು ಇನ್ನೊಂದು ಕೋಣೆಯನ್ನು ಅಗೆಯುವ ಸಿದ್ಧತೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದವು. ಮೊಟ್ಟಮೊದಲಿನ ಕೋಣೆಯಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಸುರಂಗ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡವು. ನಂತರ ದವಡೆ ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಮಣ್ಣಿನ ಕಣಗಳನ್ನು ಕಚ್ಚಿ, ಎಳೆದು ಅದು ಬೇರ್ಪಟ್ಟಾಗ ಕೆಳಗೆ ಎಸೆದವು. ಹೀಗೆ ಅಗೆದು ಹಾಕಿದ ಮಣ್ಣಿನ ಕಣಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಕೆಲಸಗಾತಿ ಇರುವೆಯರ ತಂಡ, ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಗೂಡಿನ ಹೊರಗೆ ಚೆಲ್ಲಿ ತಿರುಗಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಮಣ್ಣು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ದವಡೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡದಾದಾಗ, ತಮ್ಮ ಎಂಜಲಿನಿಂದ ಅದನ್ನು ಒದ್ದೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಂತರ ಅಗೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಇದರಿಂದಲೇ ಗೂಡಿನ ಗೋಡೆಯ ಮಣ್ಣು ಒಣಗಿದ್ದರೂ, ಹೊರಗೆ ಚೆಲ್ಲಿದ ಮಣ್ಣು ತೇವವಾಗಿರುವುದು ವಾಡಿಕೆ. ಮಳೆಗಾಲದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಜೇಡಿಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ಇಂಥ ಜಿಗುಟು ಮಣ್ಣಿನ ಉಂಡೆಗಳನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಅವು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿವೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಇರುವೆಗಳು ತಮ್ಮ ಗೂಡಿನ ವಿಸ್ತರಣೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿವೆ ಎಂಬುದರ ಅರಿವು ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಆಯಿತು.

ಈ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಗವಿ, ರಾಣಿಯ ಶಯನಗೃಹವಿರಬೇಕು. ಅಂತೆಯೇ ಉಳಿದವುಗಳಿಗಿಂತ ಶುಭ್ರವಾಗಿದ್ದು, ಚಟುವಟಿಕೆಯಿಂದ ತುಂಬಿದೆ. ಹೊರಗೆ ತಿರುಗಾಡುವಿಕೆಯಿಂದ ರಾಣಿಗೆ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಅಧಿಕವಾಗಿ ದೇಹಶ್ರಮವಾಗಿರಬೇಕು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಪ್ರಸೂತಿ ನೋವು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಸೂಲಗಿತ್ತಿ ಇರುವೆಗಳು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಹೊರಬರುವ ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಕುಶಲತೆಯಿಂದ ದವಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಕೂಡಲೇ ಇನ್ನೊಂದು ಖೋಲಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಿ ತಿರುಗಿ ಧಾವಿಸಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದವು. ಒಂದು, ಎರಡು, ಹತ್ತು, ಇಪ್ಪತ್ತು, ನೂರು, ಇನ್ನೂರು.... ಲೆಕ್ಕಮಾಡಿ ಬಾಯಿ ನೋವಾದರೂ ರಾಣಿ, ತತ್ತಿಗಳನ್ನು ಹೊರಗೆ ಹಾಕುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು! ನಮ್ಮ ಗೃಹಿಣಿಯರಿಗೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಗುವನ್ನು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರಸೂತಿ ವೈರಾಗ್ಯ ಬಂದುಬಿಡುತ್ತದೆ. ಕೀರ್ತಿಗೊಬ್ಬ ಮಗ, ಆರತಿಗೊಬ್ಬ ಮಗಳು ಅಷ್ಟೇ ಸಾಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ದಿನಗಳು ಬಂದರೂ ಸಮತಾವಾದದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿಟ್ಟ ಸ್ತ್ರೀ-ಹೋರಾಟಗಾರ್ತಿಯರು, 'ಪುರುಷರ ಜೊತೆಗೆ ದೈವವೂ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗಷ್ಟೇ ಪ್ರಸೂತಿ ವೇದನೆ ದಯಪಾಲಿಸಿ ಪಕ್ಷಪಾತ ಮಾಡಿದೆ!' ಎಂದು ಗಂಟಲು ಕಿತ್ತು ಬರುವಂತೆ ಕಿರಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇರುವೆ ರಾಣಿಯಂತೆ ಒಂದು ಊರಿನ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ತಾಯಿ ಪೂರೈಸುವಂತಹ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಿದ್ದರೆ, ನಮ್ಮ ಹೆಂಗಳೆಯರ ಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಇರಲಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಪ್ರಸೂತಿ ಗೃಹದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ ಶಿಶುಪಾಲನಾ ಕೇಂದ್ರ. ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ವಯಸ್ಸಿನ ಶಿಶುಗಳೂ ಇದ್ದವು. ಅಕ್ಕಿ ರಾಶಿಯನ್ನು ಹೋಲುವ ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಒಂದೆಡೆ ಶೇಖರಿಸಿ ಇಡಲಾಗಿತ್ತು. ಅವುಗಳೊಳಗಿನ ಮರಿಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಆಗುವ ಸಲುವಾಗಿ ಕೆಲಸಗಾರರು

ಒಂದೊಂದೇ ಮೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ದವಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಚ್ಚಿಹಿಡಿದು, ಗಾಳಿ-ಬೆಳಕುಗಳಿಗಾಗಿ ಹೊರಗೊಯ್ದು ತಂದು ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಇಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ಮೊಟ್ಟೆಗಳು ತೀರ ನಾಜೂಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಹಿಡಿತ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಹೆಚ್ಚಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಅದು ಒಡೆದು ನಾಶವಾಗುವುದು ಖಂಡಿತ. ನರ್ಸಮ್ಮ ಇರುವೆ, ಈ ನಯ-ನಾಜೂಕು ಹುಟ್ಟಾ ಪಡೆದಿರುತ್ತಾಳೆ! ಮೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಮರಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಆಗದಿದ್ದರೆ, ಅವು ಕಪ್ಪಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಅಂತಹವುಗಳನ್ನು ಹಿಂದೆಮುಂದೆ ನೋಡದೆ ತಿಪ್ಪೆ ರಾಶಿಗೆ ಎಸೆದುಬಿಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊಟ್ಟೆಯೊಡೆದು ಬಂದ ಮರಿಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸಗಾತಿಯರು ಎಂಜಲಿನ ಸ್ನಾನಮಾಡಿಸಿ ಸಿಹಿಗುಟುಕು ಕೊಡುತ್ತವೆ. ಈ ಮರಿ, ಮೊಟ್ಟೆಯಂತೆಯೂ ಇರದೆ, ಇರುವೆಯನ್ನೂ ಹೋಲದೆ ಯಾವುದೋ ಹುಳದಂತಿರುತ್ತದೆ. ತಿಂದುಂಡು ದಷ್ಟಪುಷ್ಟವಾದ ಮರಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರೌಢ ಇರುವೆಯ ಕೈ-ಕಾಲು, ಕಣ್ಣು-ಮೀಸೆಗಳು ಕಾಣಲಾರಂಭಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ನಡೆಯುವಾಗ ಅವು ತಿಂದುಣ್ಣದೆ ನಿದ್ರಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಕ್ರಮೇಣ ಅದರ ಶ್ವೇತಬಣ್ಣ ನಸುಗಪ್ಪಿಗೆ ಪರಿವರ್ತನೆ ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ಮೈಯ ಪರೆಯನ್ನು ಕಿತ್ತೊಗೆದು ಹೊರಗೆ ಬರಲಾಗದ ಮರಿ ಇರುವೆಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸಗಾತಿಯರೇ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಹಂತಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವಂತಾದ್ದರಿಂದ, ತಾಯಿ ಇರುವೆ ಏಕಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ತತ್ತಿಗಳನ್ನು ಇಡುತ್ತಲೇ ಇರುವುದೆಂದು ನನಗೆ ಖಚಿತವಾಯಿತು.

ಬಲಿ-ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳು !

ನಾನು ಹೀಗೆ ಇರುವೆಗಳ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆಗೇ ಕಾರ್ಮೋಡಗಳು ಕವಿದು ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಅಡ್ಡಗಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಒಳಗವಿಯ ಆಗು-ಹೋಗುಗಳು ಕಾಣದಂತಾದವು. ಮೋಡಗಳು ಚದುರಿ ಹೋಗಲಿ ಎಂದು ಕಾದಿದ್ದಾಗ, ತುಂತುರು ಮಳೆ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಕೆಲಸದ ಮೇಲೆ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿದ್ದ ಸದಸ್ಯ ಇರುವೆಗಳೆಲ್ಲ ವೇಗವಾಗಿ ಬಂದು ಗೂಡು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಮಳೆ ಜೋರಾಯಿತು. ನಾನೂ ಓಡಿ ಹೋಗಿ ಮನೆ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇರುವೆಗಳ ಜೊತೆಗೇ ಮಾವಿನ ಮರದ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವ ಮನಸ್ಸಾಯಿತು. ಗಗನ ಮಂಡಲಕ್ಕೇ ತೂತುಬಿದ್ದಂತೆ ನೀರು ಸುರಿಯಲಾರಂಭಿಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಕಾಲಿಗೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಲೇಬೇಕಾಯಿತು. ಮನೆ ಸೇರಿ, ಒದ್ದೆ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಹಿಂಡಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಇಂಥ ಮಳೆ ಬಿದ್ದಾಗ ಇರುವೆಗಳು ಏನು ಮಾಡುತ್ತವೆ? ಎಂಬ ಸಮಸ್ಯೆ ಕಾಡತೊಡಗಿತು. ಒಂದು ತಾಸು ಜಡಿ ಮಳೆ ಹೊಡೆದ ನಂತರ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊಳವು ಆದಾಗ, ಕೊಡೆ ಹಿಡಿದು ಅದೇ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಧಾವಿಸಿ ನೋಡಿದೆ: ಅದೊಂದು ರುದ್ರಭೂಮಿಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಮಡುವುಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವೆಗಳ ಹೆಣಗಳು ತೇಲುತ್ತಿದ್ದವು. ಅಬ್ಬರದ ಗಾಳಿಯಿಂದ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಅಲೆಗಳೆದ್ದಾಗ, ಇವು ಇನ್ನೂ ಜೀವ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿರಬಹುದೇ? ಎನ್ನುವಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕೆಲ ಇರುವೆಗಳು ಉದುರಿದ ಎಲೆಗಳನ್ನೇ ತೆಪ್ಪಗಳಂತೆ ಬಳಸಿ, ಸಾವು-ಬದುಕುಗಳ ನಡುವೆ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿದ್ದವು.

ಆದರೆ ಇಂತಹ ಭಾರೀ ಮಳೆಗೂ ಅದರ ಗೂಡು (ಹುತ್ತ) ಕುಸಿಯದೆ ತಲೆ ಎತ್ತಿ ನಿಂತಿದ್ದುದು ಆಶ್ಚರ್ಯದ ಸಂಗತಿ. ಗವಿಗಳನ್ನು ಅಗೆದ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಎಂಜಲು ಸೇರಿಸಿ, ಹೊರಗಿನ ಗೋಪುರಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಟ್ಟಿತನ ಬಂದಿರಬೇಕು. ಆದರೆ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ನೀರು ಒಳಗೆ ನುಗ್ಗಿದ್ದರಿಂದ, ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಮಡುವೇ ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತಿತ್ತು. ಮೋಜಿನ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ, ಅಂತರ್ ಗುಹಾಲಯದ ದಾರಿಗಳು ಸತ್ತ ಇರುವೆಗಳ ದೇಹದಿಂದ ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು. ಉದ್ದಾಲಕನ ಕಾರ್ಯನಿಷ್ಠೆ ತೋರುತ್ತ ಒಳಗವಿಯೊಳಗೆ ನೀರು ನುಗ್ಗದಂತೆ ದಾರಿ ಅಡ್ಡಗಟ್ಟಿ ಇವು ಮೃತಪಟ್ಟವೆ? ಇಲ್ಲವೆ ಜಲಸಮಾಧಿಯಾಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಹೊರಬರುವಾಗ ಕಂಗೆಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಾಣಬಿಟ್ಟವೆ? ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಅವು ರಾಣಿಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿಯೇ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ತ್ಯಾಗಮಾಡಿದ್ದಾದರೆ, ಅವುಗಳ ಕರ್ತವ್ಯಬುದ್ಧಿಗೆ ತಲೆದೂಗಲೇಬೇಕು. ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಮಣ್ಣುಮುಕ್ಕಿದ ಮೊಹೆಂಜೋದಾರೋ, ಹರಪ್ಪಾ ನಗರಗಳಿಗಾಗಿ ಮಾನವನು ಇಂದಿಗೂ ಮರುಗುತ್ತಾನೆ; ಆದರೆ ಪ್ರತಿ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ನೂರಾರು, ಸಾವಿರಾರು ಇರುವೆಗಳ ಕೋಟೆಗಳು ನೆಲಸಮವಾಗುತ್ತವೆ. ಆದರೂ ಅವು ಒಂದಿಷ್ಟೂ ಧೃತಿಗೆಡದೆ ತಿರುಗಿ ತಮ್ಮ ಗೂಡು ಕಟ್ಟಿ ರಾಜ್ಯವಾಳಲಾರಂಭಿಸುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವಂತೆಯೇ ಅವುಗಳಲ್ಲೂ ಇತಿಹಾಸ, ವಂಶಾವಳಿ, ದಿನಾಂಕ, ಸಾಹಸ-ಯುದ್ಧಗಳ ವಿವರ ಬರೆದಿಡುವ ಪರಿಪಾಠ ಇದ್ದರೆ ಇರುವೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೆಲ್ಲ ನಪಾಸಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದವೋ ಏನೋ!

ಬಹುಸಂತಾನಿ ಅರಸಿ

ಗಂಡಿನ ಭಂಡಬಾಳು

ಸಂಜೆಗತ್ತಲಿನಲ್ಲಿ ದೀಪಹಚ್ಚಲೂ ಮನಸ್ಸಾಗದೇ ಅಂದು ನಡೆದ ದುರಂತವನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಕೀಟ ತಂಡವೊಂದು ಒಂದು ಹಾರುತ್ತ ಎತ್ತಲೋ ಹೋಯಿತು. ಲಗುಬಗೆಯಿಂದ ಕೈಬಲೆಯಿಂದ ಒಂದೆರಡನ್ನು ಹಿಡಿದು ನೋಡಿದೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಇರುವೆಗಳಿಗಿರಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲ ಗುಣಧರ್ಮಗಳೂ ಇದ್ದವು. ಆದರೂ ಇಂಥ ಕೀಟಗಳನ್ನು ಈ ಮೊದಲು ನೋಡಲೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ ಎನಿಸಿತು. ಸೂಕ್ಷ್ಮದರ್ಶಕದಿಂದ ವಿವರವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ದೀಪ ಹಚ್ಚಿದಾಗ, ಇನ್ನೊಂದು ಗುಂಪು ದೀಪದ ಸುತ್ತ ಹಾರಾಡುತ್ತ ನರ್ತಿಸಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಅವು ಯೌವನದ ಹೊಸ್ತಿಲಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಟ್ಟ, ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಪಡೆದ ರಾಣಿ ಇರುವೆಗಳೆಂಬ ಗುಟ್ಟು ತಿಳಿದು ಖುಷಿಯಾಯಿತು. ಅವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಪರಪುಷ್ಟ ಜೀವಿಗಳಂತೆ ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಗಂಡಿರುವೆಗಳೂ ಇದ್ದವು. ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿ ಬೇಕು-ಬೇಡಗಳಿಗೂ ದುಡಿಮೆಗಾತಿಯರನ್ನೇ ನಂಬಿದ ಪುರುಷಕೋಟಿ, ಚಟುವಟಿಕೆ, ಲವಲವಿಕೆಯಿಂದ ಹಾರಾಡುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು. ಇದೆಲ್ಲ ಭಾವೀ ರಾಣಿಯೊಬ್ಬಳ ವಶೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಎಂದು ಅರಿತಾಗ ಮೋಜೆನಿಸಿತು. ಐದು ಅಡಿ ಎತ್ತರ, ಐವತ್ತು ಕಿಲೋ ಭಾರದ ಪುರುಷನೋರ್ವನು ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಅಡಿ ಎತ್ತರ ಮತ್ತು ಐದುನೂರು ಕಿಲೋ ಭಾರದವಳನ್ನು ಬಿಗಿದಪ್ಪಿ ಮುದ್ದಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಇತ್ತು ಈ ಸನ್ನಿವೇಶ!

ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತ ಗಂಡು

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರಿಗೆ ತಮ್ಮ ವಿವಾಹವು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಬೇಕು ಎಂಬ ಹಂಬಲ ಬಹಳ. ಅಂತೆಯೇ ಆಟದ ಬಯಲಲ್ಲಿ, ಸರ್ಕಸ್ ತಂಬುವಿನಲ್ಲಿ, ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಈಜುಗೊಳದಲ್ಲಿ, ಗಗನವಿಹಾರದಲ್ಲಿ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ನಾಲ್ಕೆಂಟು ಬಾರಿ ವಿವಾಹವಾಗುವುದು, ನಲವತ್ತೆಂಟು ಗಂಟೆಗಳನ್ನು ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆಯುವುದು—ಇಂತಹ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು ಅವರ ವೈಚಿತ್ರ್ಯ. ಇರುವೆ-ಪ್ರೇಮಿಗಳ ದಾಖಲೆಯೂ ರಂಜಕವಾದದ್ದು. ಹಾರುತ್ತಲೇ ಜೋಡಿಯಾಗಿ, ಕಾಮಜ್ವರದಿಂದ ಭಾರವಾಗಿ ಭೂಮಿಗಿಳಿದು ಬಂದರೂ ಪ್ರೇಮ ಬಂಧನಕ್ಕೆ ಒಂದಿಷ್ಟೂ ಚ್ಯುತಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಗಂಡು ಇರುವೆಗಳು ಏಕ ಪತ್ನಿತ್ವ ಪಾಲಿಸಿದರೆ, ರಾಣಿಯರೂ ಪತಿವ್ರತಾಧರ್ಮದವರೇ. ಪುರುಷ ಇರುವೆ ತನ್ನ ಜೀವನದ ಏಕಮಾತ್ರ ಧ್ಯೇಯ ಪೂರೈಸಿದ ನಂತರ, ಮುಂದೇನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅರಿಯದೇ

ತತ್ತರ-ವೆತ್ತರ ಕಾಲು ಹಾಕುತ್ತ ಅತ್ತಿಂದಿತ್ತ ಹಾರಲಾರಂಭಿಸುತ್ತದೆ. ವಿಪರೀತ ಹಸಿವಿದ್ದರೂ ತನಗೆ ಆಹಾರ ಪೂರೈಸಲು ಕೆಲಸಗಾತಿಯರು ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಕಲ್ಲುಸಂದಿ, ಗೋಡೆಯ ಬಿರುಕುಗಳಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಪಡೆಯಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಅಸಹಾಯ ಸ್ಥಿತಿಗಾಗಿಯೇ ಹೊಂಚು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕಪ್ಪೆ ಮತ್ತು ಹಲ್ಲಿಗಳು ಅದನ್ನು ತಿಂದು ತೇಗುತ್ತವೆ.

ಇರುವೆ ಗೂಡಿನೊಳಗೆ

ಇರುವೆಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಅಬಲ ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಸಬಲವೆಂದು ಹೊಸರಾಣಿಯರು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಿದರು. ಕಪ್ಪೆ, ಹಲ್ಲಿ, ಓತಿಕೇತಗಳು ಬಾಯಿ ತೆರೆದುಕೊಂಡೇ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಅವುಗಳ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮಣ್ಣೆರಚುವಂತೆ ತಮ್ಮ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಕಳಚಿಹಾಕಿ, ವೈರಿಗಳ ಲಕ್ಷ್ಯ ಅತ್ತ ಹೋದಾಗ ಸೂಸುಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಒಂದು ತಂಡದಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಹೆಣ್ಣಿರುವೆಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವಾದರೂ ಸುರಕ್ಷಿತ ಸ್ಥಳ ಮುಟ್ಟುವಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ರಾಣಿಯೇ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಕೇಂದ್ರಬಿಂದುವಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಅವಳೇ ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜೇನ್ನೊಣದ ರಾಣಿಯಂತೆ ಇರುವೆ ರಾಣಿಯನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಒಂದು ಹೊಸ ಗೂಡನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬಹುದೇ ಎಂಬ ವಿಚಾರದಿಂದಲೇ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಗೆಲುವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಈ ಅವಕಾಶಕ್ಕಾಗಿ ಬೇಕಾದ ಸಿದ್ಧತೆಯಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಯುವ ರಾಣಿಯನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತತೆಗಾಗಿ ಬೆಂಕಿಪೆಟ್ಟಿಗೆಯೊಂದನ್ನು ಖಾಲಿಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸ ಬೇಕಾಯಿತು. ಹಿಂದಿನ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ, ತಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ರಾಣಿ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಕೆಲಸಗಾರರು ತಮ್ಮ ಗೂಡನ್ನು ಸೇರುವ ಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಮಡಿದಿರಬೇಕೆಂದು ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲದೆ ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಕತ್ತಲಿರುವುದನ್ನು ಅವು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಗಾಜಿನ ಭರಣಿಯ ಬದಲಾಗಿ, ಗುಹಾಲಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ, ಎರಡೂ ಕಡೆಗೆ ಗಾಜು ಕೂಡ್ರಿಸಿದ ಮುರುಕು ಟೇಬಲ್ಲಿನ ಡ್ರಾಯರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದೆ. ಇದರ ಹೊರಗೆ ಕಪ್ಪು ಕಾಗದ ಸೇರಿಸುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ, ಬೇಕೆನಿಸಿದಾಗ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದು ಇರುವೆಗಳ ಕಾರ್ಯ ಕಲಾಪಗಳನ್ನು ಅರಿಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು. ಒಳಗಡೆ ಹರಳುಗಳಿಲ್ಲದ ಸೂಸುಮಣ್ಣನ್ನು ಸೇರಿಸಿ, ಹಿಡಿದಿಟ್ಟ ರಾಣಿಯ ಗೃಹಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿಸಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಆಕೆ ಒಂದಿಷ್ಟೂ ಕಾಲಹರಣ ಮಾಡದೆ ವಿಂಗಡದ ಗುಡಿಯೊಂದನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾರಂಭಿಸಿದಳು. ಒಂಟಿ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಒಂದಿಷ್ಟೂ ಅಳುಕದೇ ಕಿರಿದಾದ ತಂಡಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಕಿರಿಗೃಹವೊಂದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದಳು. ಗೃಹದ ಸ್ವಚ್ಛತೆ, ಆಹಾರದ ಶೇಖರಣೆಯೆಲ್ಲ ಅವಳದೇ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಹಸಿವಾದಾಗೊಮ್ಮೆ ಒಳಗಿಟ್ಟ ಗೋದಿರವೆಯ ಒಂದೊಂದು ಕಣವನ್ನು ತನ್ನ ಕೋಣೆಗೆ ಸಾಗಿಸಿ ನಂತರ ವಿರಾಮವಾಗಿ ಭೋಜನ ಮುಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಬಾಯಾರಿಕೆಯಾದಾಗ ಒದ್ದೆಮಾಡಿಟ್ಟ ಬೆಂಡಿನ ತುಂಡನ್ನು ದವಡೆಯಿಂದ ಹಿಂಡಿ ನೀರನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಈ ಆದಿಕರ್ತವ್ಯಗಳು ಮುಗಿದ ನಂತರ ಇರುವೆ ಮಾತೆ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿಯತ್ತ ಗಮನ ಹರಿಸಿದಳು.

ರಾಣಿ ಇರುವೆ ತನ್ನ ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿ ಅವು ಒಂದನ್ನೊಂದು ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳದಂತೆ ಹರವಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಚಯವಾದಾಗ ಅವುಗಳ ಲಾಲನೆ ಪಾಲನೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಗೂಡಿನಲ್ಲಿಯ ಆರ್ದ್ರತೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮೊಟ್ಟೆಗಳು ಒದ್ದೆಯಾದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೊಯ್ದು ಒಣಗಿದ ನಂತರ ತಿರುಗಿ ತಂದಿಡುತ್ತಿತ್ತು. ಅವಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಕಸಕಡ್ಡಿ ಅಂಟಿಕೊಂಡರೆ ಕೂಡಲೇ ನಾಲಿಗೆಯಿಂದ ನೆಕ್ಕಿ ಶುಭ್ರಗೊಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಮೊಟ್ಟೆಗಳು ಒಡೆದು ಮರಿಗಳಾದಾಗ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಕ್ಕರೆ ನೀರಿನ, ಜೇನಿನ ಗುಟುಕು ಕೊಡಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಮರಿಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳಾಭಾವವೆನಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕೋಣೆಯನ್ನು ಜೋಡಿಸಿತು. ತಾಯ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಮರಿ ಇರುವೆ ಜನಿಸಿ ಓಡಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ರೆಕ್ಕೆಪಡೆದಿದ್ದ, ಸಂತಾನ ಪಡೆಯದ ಹೆಣ್ಣಿರುವೆಗಳು—ಇವೇ ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವ ಆಳುಗಳು—ಇದ್ದವು. ತಾಯಿ ಇರುವೆ ಇವಕ್ಕೆ ಯಾವ ತರಬೇತಿಯನ್ನೂ ಕೊಡದಿದ್ದರೂ ತಂತಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಾ ಕಲಿತುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದವು. ಗೃಹಸ್ವಚ್ಛತೆ, ಹೊಸ ಕೋಣೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ, ತಾಯಿಯ ಊಟ-ತಿಂಡಿಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮುಂತಾದವನ್ನು ತಾವೇ ಮುಂದಾಲೋಚನೆಯಿಂದ ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಸ್ವಲ್ಪ ಅನುಭವ ಪಡೆದ ನಂತರ ಗೂಡಿನ ಹೊರಗೂ ಹೋಗಿ ಆಹಾರ ಸಂಚಯ ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದವು.

ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ, ರಾಣಿಯಾಗುವುದೆಂದರೆ ಅದೇನೋ ಆಕರ್ಷಣೆ-ಸಾಧನೆ ಅನಿಸಿದರೂ ಆ ಪದವಿಗೇರಿದವರಿಗೆ ಸುಖದುಃಖಗಳ ನಿಕಟ ಪರಿಚಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಜೆಗಳಿಗಿರುವ ಯಾವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೂ ಅವಳಿಗೆ ಇರದ್ದರಿಂದ ಬದುಕಿನ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಗು-ಹೋಗುಗಳಲ್ಲಿ ಅವಳು ಪಾಲುಗೊಳ್ಳುವಂತೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಎಲಿಝಬೆತ್ ರಾಣಿ ಅಂಗರಕ್ಷಕರ ಸಮೂಹವೇ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋಳಿಯಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೆ? ಇರುವೆಯರಸಿಯರಿಗೂ ಇದೇ ರೀತಿಯ ನಿರ್ಬಂಧಗಳು. ಸರ್ವಕಾಲದಲ್ಲೂ ಅಂಗರಕ್ಷಕ ದಳದವರು ಅವಳನ್ನು ಸುತ್ತುವರಿದೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಆಕೆ ಗೂಡಿನ ಒಂದು ಭಾಗದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹೋಗುವದಿದ್ದರೂ ಈ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲೇ ಹೋಗಬೇಕು. ತಾವು ಸೂಚಿಸಿದ ಮಾರ್ಗ ಬಿಟ್ಟು ಅತ್ತಿತ್ತ ಹೋಗಲಾರಂಭಿಸಿದರೆ ಅವು ಆಕೆಯ ಕಾಲು ಕಚ್ಚಿ, ಮೀಸೆ ಎಳೆದು ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತವೆ! ಒಮ್ಮೆ ರಾಣಿ ತನ್ನವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮಣ್ಣೆರಚಿ ಸ್ವೇಚ್ಛಾಚಾರಿಯಾಗಲು ಗೂಡಿನಿಂದ ಪಲಾಯನ ಮಾಡಿದಳು. ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಕೋಲಾಹಲವೆದ್ದು ಕೆಲಸಗಾತಿಯರು ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ತಮ್ಮರಸಿಯನ್ನು ಅರಸಲು ಓಡಿದವು. ಅವಳನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿದ ಕ್ಷಣಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಇರುವೆಯ ಹಿಂಡೇ ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದು ಅವಳಿಗೆ ಚಲಿಸುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕೂಡ ಅನುಗ್ರಹಿಸದೆ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಒಯ್ಯುವ ಜಿರಳೆಯಂತೆ ಎತ್ತಿಕೊಂಡೇ ಗೂಡು ಸೇರಿದ್ದನ್ನು ಕಂಡೆ!

ಕರ್ಮಣ್ಯೇವಾಧಿಕಾರಸ್ತೇ....

ಯಜಮಾನಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದರೂ, ಕೆಲಸಗಾತಿಯರಿಗೆ ಯಾವ

ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರಾಗಲಿ, ನಿರ್ಬಂಧ, ಕಟ್ಟಳೆ-ಕಾನೂನುಗಳಾಗಲಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಆಶ್ಚರ್ಯ. ಇದಕ್ಕೂ ವಿಸ್ಮಯದ ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ, ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪಡೆದರೂ ಅವು ಎಂದಿಗೂ ಸ್ವೇಚ್ಛಾಚಾರಿಯಾಗದೆ ಸದಾಕಾಲ ಕರ್ತವ್ಯಪಾಲನೆಯಲ್ಲೇ ಮಗ್ನವಾಗಿರುತ್ತವೆ. "ಕಾಯಕವೇ ಕೈಲಾಸ" ಎಂಬುದನ್ನು ಯುಗಪುರುಷರು ಮಾನವನಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಡಬೇಕಾಯಿತು. ಆದರೆ ಈ ಪುಟ್ಟ ಜೀವಿಗಳು ಸಹಸ್ರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಅದನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಿವೆ. ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದು ಅರಸಿಯ ರಾಜ್ಯವೆನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಎನ್ನುವುದೇ ಮೇಲಲ್ಲವೇ? ತಾನು ಬಂಜೆಯಾದರೂ ಮಹಾತಾಯ ಬಾಣಂತನ ನಡೆಸುವುದು; ತನ್ನ ಉದರ ತೀರ ಚಿಕ್ಕದಾದರೂ, ಇಡೀ ಗೂಡಿಗಾಗಿ ಆಹಾರ ದೊರಕಿಸುವುದು; ತನಗೆ ಆರಾಮ ಜೀವನವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಗಂಡಿರುವೆಗಳ ಎಲ್ಲ ಬೇಕುಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದು; ತನ್ನ ಸುರಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿ ತೀರ ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ಕಡೆಯಲ್ಲೆಲ್ಲ ಓಡಾಡುವುದು; ಸ್ವಂತಕ್ಕೆ ಸಂಚಕಾರ ಬಂದರೂ ಅರಸಿಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು; ಮಹಾಪೂರದಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಾನೇ ಬಲಿಯಾಗಿ ಅರಸಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು... ಅದೆಂತಹ ಸೇವಾಬುದ್ಧಿ! ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಈ ಪರೋಪಕಾರ ವೃತ್ತಿಯ ಒಂದಂಶ ವಾದರೂ ಇಳಿದು ಬಂದಿದ್ದರೆ ಅವನ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಸೋಗಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಅರ್ಥವಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಸಾಹುಕಾರರಿಂದ ಸರಕಾರದವರೆಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ವಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿರುವಾಗ ಪರೋಪಕಾರಕ್ಕೆ, ಸೇವೆಗೆ, ತ್ಯಾಗಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಿಯ ಸ್ಥಾನ?

ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳೂ ಸಾಂಗವಾಗಿ ನಡೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದಾಗ ಅರಸಿ ಪುನಃ ಸಂತಾನ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿತು. ಸೇವಕಿಯರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ತಂದು ತಿನಿಸಿದ ರುಚಿರುಚಿಯಾದ ಆಹಾರದಿಂದಾಗಿ ರಾಣಿಯ ಅಂಗಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಬ್ಬು ತುಂಬಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಮೊಟ್ಟೆಗಳು ಪಕ್ವವಾಗಲಾರಂಭಿಸಿದಾಗ, ತೂಕವೂ ಏರಿತು. ಆದರೆ ಏರಿದ ಈ ತೂಕ ಅರಸಿಗಾಗಲಿ, ಸೇವಕಿಯರಿಗಾಗಲಿ ಚಿಂತೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಬದಲು, ಇನ್ನೂ ಬರಲಿ, ಮತ್ತೂ ಬರಲಿ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಸೋದರಿಯರಿಗೆ ಸ್ವಾಗತ ನೀಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದರು. ಅಕ್ಕಂದಿರ ಲಾಲನೆ-ಪಾಲನೆಯಲ್ಲಿ ತಂಗೆಂದಿರು ಹೆಚ್ಚು ದೃಢಕಾಯವಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೊದಲ ತಲೆಮಾರಿನ ಕೃಶಾಂಗಿಯರಾದ ಅಕ್ಕಂದಿರನ್ನು ಎರಡನೇ ತಲೆಮಾರಿನ ಮೈ ತುಂಬಿಕೊಂಡ ತಂಗೆಂದಿರಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸುವುದು ಏನೇನೂ ತೊಂದರೆಯೆನಿಸಲಿಲ್ಲ! ಒಮ್ಮೆ ಪ್ರೌಢಾವಸ್ಥೆಗೆ ಬಂದ ಇರುವೆಗೆ ತಿರುಗಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಅವು ಜೀವನದುದ್ದಕ್ಕೂ ಒಂದೇ ಅಳತೆಯವಾಗುವುವು. ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಬಿದ್ದಾಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಉಬ್ಬಿಕೊಂಡಂತೆ, ಬರಗಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಡಕಲಾಗಿ ತೋರಬಹುದು; ಆ ಮಾತು ಬೇರೆ. ಮಾನವನೂ ಹುಟ್ಟಿದ ಗಾತ್ರದಲ್ಲೇ ಇರುವಂತಾಗಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜ ಹೇಗೆ ಇರುತ್ತಿತ್ತು ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯೇ ಮೋಜಿನದು.

ರಾಣಿಯು ಯಂತ್ರದಂತೆ ಪೀಳಿಗೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುತ್ತಲೇ ಇದ್ದರೂ (ನಮ್ಮ ಸಮಾಜ ದಂತೆಯೇ) ದುಡಿಮೆಯ ಆಳಿಗೆ ಬೇಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಏರುತ್ತಿರುವ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಹಾರ ಪೂರೈಕೆ, ಗೃಹವಿಸ್ತಾರ, ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಕೆಲಸಗಾತಿಯರು

ಅವಶ್ಯಕ. ಇರುವೆಗಳಿಗೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು, ಇರುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ರಾಣಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಚಿಕ್ಕ ಸಂಸಾರ ಬೃಹದಾಕಾರ ತಳೆದರೂ ಚೊಕ್ಕಟವಾಗಿಯೇ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜನ್ಮವೆತ್ತ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾಂಶ, ಬಿಸಿಲಿನ ಬೇಗೆ, ಮಳೆ, ಮಹಾಪೂರ, ಸಣ್ಣ-ಪುಟ್ಟ ಅಪಘಾತ, ಮಾನವನ–ಪಶುಗಳ ತುಳಿತದಿಂದಾಗಿ ನಾಶ ಹೊಂದುವುದರಿಂದ, ಇವುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ರಾಣಿಯ ಹತ್ತಿರ ಇರುವ ಏಕಮೇವ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರವೆಂದರೆ ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ.

ಕೇವಲ ಒಂದೇ ಬಾರಿ ಪತಿಯೊಂದಿಗೆ ಕೂಡಿಕೊಂಡು, ಲಕ್ಷಾವಧಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ರಾಣಿಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಅದ್ವಿತೀಯವಾದುದು. ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಹದಿನಾರು ಸಾವಿರ ಗೋಪಿಯರು ನಲ್ಲೆಯರಾಗಿದ್ದರೂ, ಯಾವ ದೇವ-ದೇವತೆಯೂ ಹದಿನಾರು ಸಾವಿರ ಮಕ್ಕಳ ತಂದೆ-ತಾಯಿಯಾಗುವ ಸಾಹಸ ತೋರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪಿಪೀಲಿಕಾ ಮಾತೆ ವರ್ಷ ಒಂದರಲ್ಲಿ ಇದರ ಹತ್ತು ಪಟ್ಟು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾಳೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸುಫಲಾಮಾತೆಯೆಂದು ಪೂಜಾರ್ಹತೆ ಪಡೆಯಬಹುದು! ಕೆಲಸಗಾತಿಯರು ಗೃಹಕೃತ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇರುವೆಯರಸಿಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ವಿಸ್ತಾರಗೊಂಡು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಅನಿಸಿದಾಗ, ಬರುವ ತಲೆಮಾರುಗಳಲ್ಲಿ, ಹೋರಾಟದ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಸೈನಿಕರೇ ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಮೊಟ್ಟೆಗಳೆಲ್ಲ ಆಕಾರ ಮತ್ತು ವರ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ಏಕಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಕಂಡರೂ, ಕೆಲವು ಮೊಟ್ಟೆಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸೈನಿಕರು ಹೇಗೆ ಬೆಳೆದು ಬರುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಅರಿವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಬೆಳೆಯುವ ಕೆಲವು ಮರಿಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸಗಾತಿಯರು ವಿಶಿಷ್ಟ ಆಹಾರ ಪೂರೈಸುವುದರಿಂದ ಈ ಚಮತ್ಕಾರ ಸಾಧಿಸುತ್ತಿರಬಹುದೇ ಎಂಬ ಅನುಮಾನ ಬಂದರೂ ದೃಢೀಕರಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕಾರ್ಮಿಕರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಬಾಹ್ಯರೂಪದಿಂದ ಹೆಣ್ಣಾದರೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಜನನೇಂದ್ರಿಯಗಳೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಗೂಡಿಗೆ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒದಗಿ ಬಂದಾಗ ಈ ಇರುವೆಗಳು ಪೌಷ್ಟಿಕವಾದ ಆಹಾರ ಪಡೆದರೆ, ಜನನೇಂದ್ರಿಯಗಳು ಬೆಳೆದು ರಾಣಿಯಾಗುವ ಅರ್ಹತೆ ಪಡೆಯುವರು. ಆದರೆ ಸೈನಿಕವರ್ಗದವರು ಮಾತ್ರ ಹುಟ್ಟಾ ನಪುಂಸಕರು. ಎಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿಯಾಗಲಿ, ರಾಣಿಯಾಗುವುದಾಗಲಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಹೊಸ ರಾಜ್ಯದ ಹುಟ್ಟು

ನಮ್ಮ ಇರುವೆಯ ಗೂಡು ಕೇರಿಯಂತಿದ್ದುದು, ಹಳ್ಳಿಯಾಗಿ, ನಗರವಾಗಿ, ಮಹಾನಗರದಷ್ಟು ಬೆಳೆದಾಗ ಗಂಡುಗಲಿಗಳು ಹುಟ್ಟಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಇವುಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಹುಟ್ಟಾ ಜೋಡಿ ರೆಕ್ಕೆಗಳಿದ್ದವು. ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಈ ಗಂಡಿಗೆ ಸಿಗುವ ಆದರ, ಆತಿಥ್ಯ, ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ, ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಗಂಡಿರುವೆಯಾಗಿ ಜನ್ಮ ತಾಳಬೇಕೆಂದು ಅನಿಸದೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ 'ಗಂಡುತನ'ದ ಅದರ ಕಾರ್ಯ ಮುಗಿದಾಗ, ಅದರ ಶೋಚನೀಯ

ಅಂತ್ಯವನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡಿದ್ದರಿಂದ, ಬೇಡಿದ ವರವನ್ನು ಶರವೇಗದಿಂದ ಹಿಂದೆಗೆದುಕೊಂಡೆವಿನ್ನಿ! ಗೂಡಿಗೆ ಕೆಲಸಗಾತಿಯರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ಅತ್ತ ರಾಣಿಯ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೂ ಕುಗ್ಗಲು ಆರಂಭಿಸಿದಾಗ ಸೇವಕವರ್ಗ ಕೆಲವು ಯುವ ರಾಣಿಯರನ್ನು ಮತ್ತು ಗಂಡು ಇರುವೆಗಳನ್ನು ಗೂಡಿನಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹಾಕುವ ಯತ್ನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತದೆ. ಅವು ಪುಸಲಾವಣೆಗೆ ಒಪ್ಪಿ ತಾವಾಗಿಯೇ ಹೊರಟರೆ ಸರಿಹೋಯಿತು; ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಅವುಗಳ ಕಾಲು ಕಚ್ಚಿ, ಮೀಸೆ ಹಿಡಿದೆಳೆದು ದೂಡಿ, ಗೂಡಿನಿಂದ ಹಾರಿಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ. ಜೋಡಿಯಾಗಿ ಹಾರಿ, ಫಲವತಿಯಾಗಲಿರುವ ರಾಣಿಯರನ್ನು ಮಾತ್ರ, ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಕಚ್ಚಿ ಕಿತ್ತೊಗೆದ ನಂತರವೇ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಿ ವಾಪಸು ಗೂಡಿಗೆ ಕರೆತರಲಾಯಿತು. ಮೂರು ಯುವ ರಾಣಿಯರು ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನಿಡಲಾರಂಭಿಸಿದಾಗ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಭರದಿಂದ ಬೆಳೆಯಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಆಗ ಸ್ಥಳಾಭಾವವೆನಿಸಿದ್ದರಿಂದ, ಇನ್ನೊಂದು ಗೂಡು ಕಟ್ಟುವ ಸಲುವಾಗಿ, ಕೆಲ ಪ್ರಜೆಗಳು ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿಯೇ ಇನ್ನೊಂದು ತಾಣವನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡವು.

ಪಯಣಕ್ಕೆ ಹೊರಟಾಗ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮುಂದೆ ಅಂಗರಕ್ಷಕರು, ದವಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಚ್ಚಿ ಹಿಡಿದ ಆಹಾರ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ಬೇರೆ ಪಂಗಡದವರು ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳದಂತೆ ಆಚೆ-ಈಚೆ ಕಾಲ್ದಳದವರು, ಹೊರಟಿದ್ದರು. ಇವುಗಳ ಹಿಂದೆ, ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಮರಿಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತವರು ಹೊರಟಿದ್ದರು. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈರ್ವರು ರಾಣಿಯರನ್ನು ಅಂಗರಕ್ಷಕದಳದವರು ಸುತ್ತುವರಿದಿದ್ದರು. ಮದುವೆಯ ದಿಬ್ಬಣದಂತೆ ಹೊರಟ ಈ ಮೆರವಣಿಗೆಯನ್ನು ನಿಟ್ಟಿಸುವುದೇ ಮೋಜಾಯಿತು. ಪಾಪ! ಒಬ್ಬ ರಾಣಿಗೆ ಈ ಪ್ರಯಾಣ ಅತಿ ಪ್ರಯಾಸಕಾರಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಅಥವಾ ಯಾವುದೋ ಕಾಯಿಲೆಗೆ ಬಲಿಯಾಗಿದ್ದರಿಂದಲೋ, ಹೊಸ ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ಕೆಲವೇ ಗಂಟೆಯೊಳಗೆ ಮೃತಪಟ್ಟಳು. ಈ ಘಟನೆಯಿಂದ ಇಡೀ ಗೂಡೇ ಶೋಕಗ್ರಸ್ತವಾಯಿತು. ಅಂಗರಕ್ಷಕರು, ಅವಳನ್ನು ನಿದ್ರೆಯಿಂದ ಎಚ್ಚರಿಸಲು ಚಿವುಟುತ್ತ, ಎಳೆಯುತ್ತ ದೂಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ಎಲ್ಲ ಯುಕ್ತಿಯಿಂದಲೂ ಅವಳು ಎದ್ದೇಳದಿದ್ದಾಗ, ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಗುರಿಯಿಲ್ಲದೇ ಅತ್ತಿತ್ತ ಓಡಾಡಿದವು. ಮೃತಪಟ್ಟ ರಾಣಿಯ ಶರೀರ ಒಣಗಿ, ಅಂಗಾಂಗಗಳು ಉದುರುವ ತನಕವೂ ಅವಳು ಇನ್ನಿಲ್ಲ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಿದ್ಧವಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ದೃಶ್ಯ, ಸತ್ತ ಮರಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಮರದಿಂದ ಮರಕ್ಕೆ ಹಾರುವ ಕೋತಿಯನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ತಂದಿತು.

ದುಡಿಮೆಯ ಕೋಮಲಾಂಗಿನಿಯರು

ಇರುವೆಯ ಮನರಂಜನೆ

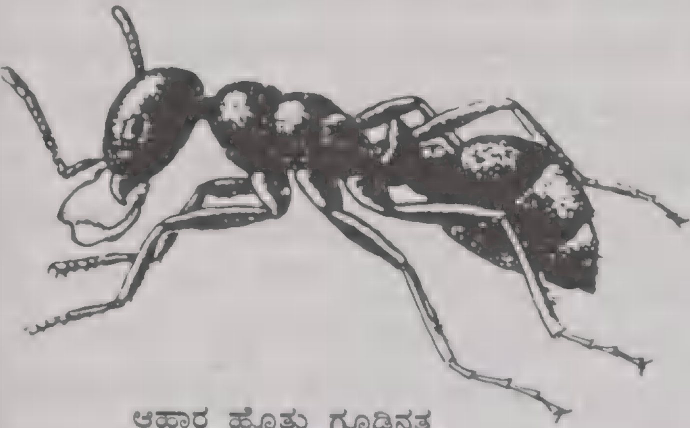
ದಿನವೆಲ್ಲ ದುಡಿಯುವ ಇರುವೆಗಳು ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಪಡೆಯುತ್ತವೆಯೇ? ನಮ್ಮಂತೆ ಅವುಗಳೂ ನಿದ್ರಿಸುತ್ತವೆಯೇ? ಅವುಗಳ ರಾತ್ರಿಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳೇನು? ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ನಾನು ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲ ಜಾಗರಣೆ ಮಾಡದೆ ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ತಿನ್ನಲು ಕಳ್ಳೇಕಾಯಿ, ಓದಲು ಪುಸ್ತಕ, ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಪ್ರಖರವಾದ ದೀಪವಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕುಳಿತಾಗ ಅವುಗಳ ನಿಶಾಜೀವನದ ಒಂದೊಂದೇ ದೃಶ್ಯಗಳು ಗೋಚರಿಸಹತ್ತಿದವು. ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳಕಿರುವುದನ್ನು ಅವು ಅಷ್ಟಾಗಿ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೂ ತಣ್ಣಗಿನ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ದೀಪದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಉಷ್ಣತೆ ಹಿತವಾಗಿರಬೇಕು. ಅಂತೆಯೇ ದೀಪದ ಸಮೀಪದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಲು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಧೆ ನಡೆಸಿದವು. ಎಲ್ಲವಕ್ಕೂ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದಾಗ, ಹಲವೊಂದು ಹತ್ತಿರದ ಹುಲ್ಲನ್ನೇರಿ, ಎಲೆಗಳಿಗೆ ಜೋತು ಬಿದ್ದವು. ಆ ದೃಶ್ಯ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿದ ಕೆಂಪುಮೂತಿ ಮಂಗಗಳು ಮರಕೋತಿಯಾಟ ಆಡುವುದನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ತರುವಂತಿತ್ತು. ಒಂದು ತುತ್ತತುದಿಯನ್ನೇರಿ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಆಗುಹೋಗುಗಳನ್ನು ಹಕ್ಕಿಯಂತೆ ವೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಕೋತಿಯಂತೆ ಜೋತುಬಿದ್ದು ತಿರುಗು-ಮುರುಗಾಗಿ ನೋಡಿದಾಗ ಜಗತ್ತು ಹೇಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿತು. ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ಎಳೆಯ ಇರುವೆಗಳು, ಹುಡುಗಿಯರಂತೆ ಗುಂಪು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತರೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಬಹದ್ದೂರ್ ಗಂಡಿನಂತೆ ಒಂದೇ ಕಾಲಿನಿಂದ ಎಲೆ ಹಿಡಿದು ಜೋತು ಬಿದ್ದಿತು. ಮಗುದೊಂದು ಎರಡೂ ಕಾಲಿನಿಂದ ಎಲೆಯನ್ನು ಬಾಗಿಸಿ ಉಯ್ಯಾಲೆಯಾಡಿತು. ಈ ಎಲ್ಲ ಮಂಗಚೇಷ್ಟೆ ಕೆಲಹೊತ್ತು ನಡೆಸಿ ಬೇಸರ ಬಂದಿರಬೇಕು. ಇಲ್ಲವೆ ನಿದ್ದೆ ಬಂದಿರಬೇಕು. ಕೆಲವು ಹಲ್ಲು ಕಿರಿದು, ನಾಲಿಗೆ ಹೊರಚಾಚಿ ಆಕಳಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದಾಗ ಎಲ್ಲವೂ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಕೆಳಗಿಳಿದು ಬರಲಾರಂಭಿಸಿದವು.

ಮಾನವ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹಲವರಿಗೆ ಮಲಗುವ ಮೊದಲು ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಂದ ಕೆರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಚಟವಿರುತ್ತದೆ. ಆಗಲೇ ನಿದ್ರಾದೇವಿ ಪ್ರಸನ್ನಳಾಗುವುದು. (ಇಂತಹ ಸುಖದ, ಸ್ನೇಹದ "ಕೆರೆತ" ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದ ಬಸ್ತರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಮುರಿಯರಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.) ಇರುವೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇಂತಹ ಹವ್ಯಾಸ ನೋಡಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಆನೆಯಂತೆ ಹಿಂಗಾಲ ಮೇಲೆ ನಿಂತು, ಮುಂಗಾಲು ಮಣಿಸಿ ನಮಿಸುವುದು; ಅದೇ ಠೀವಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವೆ ಯುವತಿಯೊಬ್ಬಳು ಕುಳಿತು, ಇನ್ನೋರ್ವ ಕೆಲಸಗಾತಿಯಿಂದ ಕೆರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸುಖ ಪಡೆದಳು. ಮೀಸೆ ನೇವರಿಸಿಕೊಂಡು, ಕಪೋಲ, ಹಣೆ, ದವಡೆಗಳನ್ನು ನೇವರಿಸಿಕೊಂಡಳು. ಎದೆ, ಬೆನ್ನು ಹಿಂಭಾಗಗಳ ಸೇವೆ ಮುಗಿದ ನಂತರ ಕೈಕಾಲುಗಳದ್ದಾಯಿತು. ಇಷ್ಟರಿಂದಲೇ ತೃಪ್ತಿಯಾಗಲಿಲ್ಲವೋ ಏನೋ! ತಾನೇ ತನ್ನ ಅಂಗಾಂಗಗಳನ್ನು ಕೆರೆದುಕೊಳ್ಳಲಾರಂಭಿಸಿದಳು. ಅದನ್ನು ಕಂಡಾಗ,

ಮಲಗಿ ಹಿಂಗಾಲಿನಿಂದ ತನ್ನೆಲ್ಲ ಅವಯವಗಳನ್ನು ತಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳುವ ನಾಯಿ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಬೆನ್ನನ್ನು ನೆಲಕ್ಕೆ ಚಾಚಿ, ಎರಡು ಇರುವೆಗಳಿಂದ ಮೈ ತುರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವೂ ಇಲ್ಲದಿಲ್ಲ. ಹೆಣ್ಣಿನಿಂದ ಹೇನು ಹೆಕ್ಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಗಂಡು ಮಂಗಗಳಂತೆ, ಈ ಇರುವೆಗಳು ಇಂಥ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಆನಂದಿಸುತ್ತವೆ. ಹಲವು ಬಾರಿ ಈ ಸೇವೆಗೆ ಪ್ರತಿಸೇವೆ ಪೂರೈಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಗೂಡಿನ ಸೇವೆ ಸತತವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದ್ದರಿಂದ, ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿಯ ಕಾರ್ಮಿಕರಂತೆ, ಇರುವೆಗಳು ಸರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ, ನಿದ್ರಿಸುತ್ತವೆ. ತುರಿತ-ಕೆರೆತದ ಸೇವೆಯ ನಂತರ ಜಂಪು ಹತ್ತಿ ನಿದ್ರಾವಸ್ಥೆ ತಾಳಿದವು. ಸ್ವಲ್ಪ ಎತ್ತರದ ಸ್ಥಳ ಅವಕ್ಕೆ ಹಿತವೆನಿಸಿದರೂ, ಅದು ಸಿಗದಿದ್ದಾಗ ಒಂದಿಷ್ಟೂ ಗೊಣಗದೆ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದದ್ದೇ ಪಂಚಾಮೃತವೆಂದು ಉಳಿದೆಡೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡವು. ಕೆಲವು ಹುಲ್ಲಿನಡಿ ಸೇರಿಕೊಂಡರೆ, ಹಲವು ಗಾಜಿನ ಒಳಮೈಯನ್ನು ತಮ್ಮ ನಿದ್ರಾಸ್ಥಳವಾಗಿ ಆರಿಸಿಕೊಂಡವು. ಆಗೊಮ್ಮೆ ಈಗೊಮ್ಮೆ ಮಗ್ಗಲು ಬದಲಿಸಿ ಅಂಗಾತ ಮಲಗುವವು. ಮೀಸೆ, ಕೈಕಾಲು ಅಲ್ಲಾಡಿಸುವ ಜೊತೆಗೆ, ಆಗಾಗ ಮೈ ಕೆರೆದುಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಉಂಟು. ಸಂಗಾತಿಗಳ ಜೊತೆ ಕನವರಿಸಿದರೂ, ಅವು ಕನಸು ಕಾಣುತ್ತಿವೆಯೇ ಎಂದು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ಕೆಲಸಗಾತಿಯರಿಗೆ ಪ್ರೇಮ-ಕಾಮ, ವಿವಾಹ, ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿಗಳು ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಅಂಥ ಸ್ವಪ್ನಗಳು ಬೀಳುತ್ತಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ತಾನೊಂದು ದಿನ ರಾಣಿಯಾಗುವ ಹಗಲುಕನಸಂತೂ ಖಂಡಿತ ಕಾಣುತ್ತಿರಬೇಕು!

ಒಂದು ಗುಂಪು ಮಲಗಿದಾಗ ಇನ್ನೊಂದು ಆಹಾರ ಶೇಖರಿಸುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಓಡಾಡುತ್ತಿರುವ ಸಹಜೀವಿಗಳು ನಿದ್ರಾಸುಂದರಿಯರನ್ನು ಎಡವಿ ಬಿದ್ದದ್ದೂ ಕಂಡಿತು. ಆದರೆ ನಿದ್ರಾಭಂಗ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಕಾದಾಟಕ್ಕೆ ಇಳಿಯದೆ, ಕ್ಷಮಿಸಿ ಎಂದಾಗ ತಿರುಗಿ ಗೊರಕೆ ಹೊಡೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಕೆಲವಕ್ಕೆ, ನಿದ್ರಿಸುವವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ತಾವೂ ದಣಿದಿರುವುದು ಅರಿವಾಗಿ, ಹೊತ್ತು ತಂದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಗೋದಾಮಿಗೆ ಸಾಗಿಸುವ ಗೋಜಿಗೂ ಹೋಗದೆ ಒಂದು ಮೂಲೆಗೆ ಎಸೆದು, ನಿದ್ರೆಹೋದವು. ಎರಡರಿಂದ ಮೂರು ತಾಸು ಗಾಢವಾದ ನಿದ್ರೆ ಮುಗಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಕೆಲಸಗಾತಿಯರು ಎಚ್ಚರಗೊಂಡು, ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನು ಝಾಡಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಕಾಲುಗಳಿಂದ ಹಲ್ಲುಜ್ಜಿಕೊಂಡು, ಕೆಲವು ನೆಟಿಕೆ ತೆಗೆದು, ಮೈ ಮುರಿದು, ಆಕಳಿಸಿ, ತಮ್ಮ ನಿದ್ದೆಯಿನ್ನೂ ಮುಗಿದಿಲ್ಲವೆಂದು ತೋರಿಸಿಕೊಂಡವು. ತಿರುಗಿ ಮಲಗಲು ಯಾರೂ ಆಕ್ಷೇಪಿಸದಿದ್ದರೂ ಕರ್ತವ್ಯಪಾಲನೆ ನೆನಪಾಗಿ ಕಾಫಿ-ತಿಂಡಿಗೂ ಕಾಯದೆ ತಿರುಗಿ ತಮ್ಮ ಚಟುವಟಿಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿಯೇ

ಆಹಾರ ಹೊತ್ತು ಗೂಡಿನತ್ತ

ಬಿಟ್ಟವು. ಅವುಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದ ನನಗೇ ವಿಪರೀತ ದಣಿವಾಗಿ ನಿದ್ರಿಸಲೇ ಬೇಕಾಯಿತು.

ದಿನದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಾತಿಯರು ನಿದ್ರಿಸುವುದು ಕಂಡುಬಂದರೂ, ಒಂದೇ ಇರುವೆ ದಿನಕ್ಕೆ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬಾರಿ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಪಡೆಯುತ್ತದೆಯೇ ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಂತೆಯೇ ಕೆಲ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಚುಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಬೇಕಾದ ವಿವರಗಳು ತಿಳಿದವು. ಒಂದು ಇರುವೆಗೆ ಆರೆಂಟು ತಾಸು ಸತತ ದುಡಿತದ ನಂತರ ವಿರಾಮ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗೆಲ್ಲ ಅಂದರೆ ದಿನಕ್ಕೆ ಎರಡು ಮೂರು ಬಾರಿ, ಎರಡು ಮೂರು ತಾಸಿನವರೆಗೆ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ರಾಣಿ ಮಾತ್ರ ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ದಣಿದಾಗೊಮ್ಮೆ ಒಂದೆರಡು ತಾಸು ನಿದ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಬಾರಿ ಸೇವಕಿಯರೇ ಅವಳನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಿ, ಅಂಗಾಂಗಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಮಾಡಿ ಉಪಾಹಾರ ಪೂರೈಸುತ್ತವೆ. ಗಂಡಿರುವೆಗಳು ಮಾತ್ರ ದಿನದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾಗವನ್ನು ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಳೆಯುತ್ತವೆ. ಕೆಲಸಗಾತಿಯರು ಕೆಲಸದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ಮೆಲುಕಾಡಿಸದೆ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ತಾವು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಆಹಾರವನ್ನು ಗೋದಾಮಿಗೆ ಸೇರಿಸುವುವು. ಹಸಿದಾಗೊಮ್ಮೆ ಗೋದಾಮಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹಿತ-ಮಿತವಾಗಿ ಆಹಾರ ಸೇವಿಸುವುವು. ಇದರಿಂದ ಕೊಬ್ಬು ಕರಗಿಸಲು ವ್ಯಾಯಾಮ ಮಾಡುವ ಅಗತ್ಯ ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ! ರಾಣಿಯ ನಂತರ ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರ ಸೇವಿಸುವವೆಂದರೆ ಗಂಡಿರುವೆಗಳೇ.

ಶುಚಿತ್ವದ ಗೀಳಿನವು

ಇರುವೆಗಳು ಹಕ್ಕಿಗಳಂತೆ ಮಲಮೂತ್ರಗಳನ್ನು ಜೊತೆಗೇ ಹೊರಹಾಕುವವು. ಅವು ಕಕ್ಕಸ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಳ ಬೇರೆಯೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. (ಜಿರಳೆಗಳು ವಾಸಿಸುವ ಪರಿಸರ ಅವುಗಳ ಕಕ್ಕಸದಿಂದ ನಾರುವುದು ಸರ್ವವಿದಿತ. ಬಹುಶಃ ಬೇರಾವ ಕಾರಣಕ್ಕಿಂತಲೂ ಇದೊಂದು ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಅವುಗಳ ಕೊಲೆಯಾಗುತ್ತದೆ.) ಇರುವೆಗಳಂತೆ ಅವುಗಳ ಮಲಮೂತ್ರಗಳೂ ಸ್ವಚ್ಛ. ಸೂಜಿ ಮೊನೆಯಿಂದ ಹಾಲು ಎತ್ತಿದಷ್ಟು ಅದರ ವಿಸರ್ಜನೆಯ ಪ್ರಮಾಣವಿರುವುದು. ಕೆಲ ಸಮಯದ ನಂತರ ಹಾಲು ಒಣಗಿ ಹುಡಿಯಾಗುವಂತೆ ಅದೂ ಆಗುವುದು. ನದಿ ತೀರದ ಕಕ್ಕಸಗಳು ನೀರಿನಿಂದ ಸ್ವಚ್ಛವಾಗುವಂತೆ, ಇರುವೆಯ ಸಂಡಾಸನ್ನು ಗಾಳಿಯೇ ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡುವುದು. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಕೆಲಸಗಾತಿಯರಿಗೆ ನೆಮ್ಮದಿಯಿಲ್ಲ. ರಾಣಿಯ ನಿವಾಸದ ಜೊತೆಗೆ, ಪ್ರಜೆಗಳ ವಾಸಸ್ಥಳವನ್ನೂ ಗುಡಿಸಿ, ಕಸಕಡ್ಡಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಕಕ್ಕಸದ ಹುಡಿಯನ್ನೂ ಎತ್ತಿ ತಿಪ್ಪೆಗೆಸೆದು ಬರುವವು. ಬುದ್ಧಿಜೀವಿ ಎಂದುಕೊಳ್ಳುವ ಮಾನವನೇ ತನ್ನ ಪರಿಸರದ ಸ್ವಚ್ಛತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡದಿರುವಾಗ ಈ ಪುಟ್ಟಜೀವಿ, ಇಷ್ಟೊಂದು ಶ್ರಮವಹಿಸಿ ಗೂಡಿನ ಮತ್ತು ದೈಹಿಕ ಸ್ವಚ್ಛತೆಯನ್ನು ಏಕೆ ಪಾಲಿಸುತ್ತದೆ? ಎಂಬ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಹಳ ದಿನ ಕಾಡಿತು. ಒಂದು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಕಂಡ ದೃಶ್ಯದಿಂದ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ತಂತಾನೇ ಉತ್ತರ ದೊರಕಿತು. ಗಂಡಿರುವೆಗಳು ಯಾವುದೋ ರೋಗಪೀಡಿತವಾಗಿ ಗುಂಪಾಗಿ ಮೃತಪಟ್ಟಿದ್ದವು. ಆ ಖಾಯಿಲೆ ಇತರ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತಗಲದಂತೆ,

ಕೆಲಸಗಾತಿಯರು ಆ ಶವಗಳನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ತಿಪ್ಪೆಗೆಸೆದು ಬಂದವು. ಅಲ್ಲದೇ ರೋಗಾಣುಗಳಿರಬಹುದಾದ ಹುಡಿ ಮಣ್ಣನ್ನು ಒಟ್ಟುಮಾಡಿ ಗೂಡಿನ ಹೊರಗೆ ಸಾಗಿಸಿದವು. ಅಲ್ಲದೇ ಆ ನೆಲಮಾಳಿಗೆ ಬಳಸದಂತೆ, ಅದರ ದ್ವಾರವನ್ನು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಮುಚ್ಚಿಬಿಟ್ಟವು! ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಕತ್ತಲು, ವಿಪರೀತ ಆರ್ದ್ರತೆಗಳಿರುವುದರಿಂದ ರೋಗಾಣುಗಳು ಬೆಳೆಯುವ ಅವಕಾಶ ತೀವ್ರವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನೇ ಕೊಡಬಾರದೆಂದು ಇರುವೆಗಳು ಸದಾ ಶುಭ್ರತೆಯತ್ತ ಲಕ್ಷ್ಯ ಪೂರೈಸುತ್ತಲೇ ಇರುವವೆಂದು ಅರಿಯುವಂತಾಯಿತು. ಸ್ವಚ್ಛತೆಯನ್ನು ಚಾಚೂತಪ್ಪದೆ ಪಾಲಿಸಿದರೆ, ಡಾಕ್ಟರರ ಮತ್ತು ಔಷಧಾಲಯಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಇರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಇರುವೆಗಳಿಂದ ಕಲಿಯಬೇಕು.

ಇರುವೆಗಳು ಅಂಗಾಂಗ ಸ್ವಚ್ಛತೆಗಾಗಿ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ತುರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವುದರಿಂದ ಬುದ್ಧಿಪೂರ್ವಕ ಅದನ್ನು ಮಾಡದೇ ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತವೆಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಮೀಸೆಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಕೆಲಸಗಾತಿಗೆ ಅಷ್ಟೇ ಉದ್ದಳತೆಯ ಕೂದಲೊಂದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಾಗ, ಅದು ತನ್ನದೇ ಮೀಸೆಯೆಂಬಂತೆ ದವಡೆಯಿಂದ ಕಚ್ಚಿ ಶುಭ್ರಗೊಳಿಸುವುದನ್ನು ನೋಡಲು ಮೋಜಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬ್ರಶ್ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಹಂದಿ ಕೂದಲು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಲು ಈ ಇರುವೆ ಪರಿವಾರವನ್ನೇ ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಹೇಗಿರುತ್ತದೆ ಎನಿಸಿತು.

ಇರುವೆಯ ಅಂಗಾಂಗ

ಇರುವೆಯ ಮೀಸೆ ಇಲ್ಲವೆ ಬೇರಾವುದೇ ಅವಯವ ದೇಹದಿಂದ ಬೇರ್ಪಟ್ಟು ಗಾಯವಾದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ನೀರಿನಂತಹ ದ್ರವದ ಚಿಕ್ಕ ಹನಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಗಾಳಿ ಸೋಂಕಿದಾಗ ಗಟ್ಟಿಯಾದಾಗ ಅದು ಈ ಜೀವಿಯ ರಕ್ತವಿರಬಹುದೇ ಎಂಬ ಸಂದೇಹ ಮೂಡಿತು. ಒಂದು ಗಾಜಿನ ತುಂಡಿನ ಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅದನ್ನು ಸವರಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮದರ್ಶಕದಿಂದ ನೋಡಿದಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಕಾರದ ಶಕ್ತಿ ಗೋಲಕಗಳು ಕಂಡುಬಂದವು. ರಕ್ತ ಕೆಂಬಣ್ಣದ್ದೇ ಇರಬೇಕಾದ್ದಿಲ್ಲ; ಪಾರದರ್ಶಕವೂ ಇರಬಹುದೆಂದು ಅರಿವಾಯಿತು. ರಕ್ತವನ್ನು ಅಂಗಾಂಗಗಳಿಗೆ ಹರಿಸುವ ಹೃದಯ ಹೇಗಿರಬಹುದು? ಎಂದು ಅರಿಯುವ ಮನಸ್ಸಾಯಿತು. ಅದು ಮುಷ್ಟಿಯ ಆಕಾರದ್ದಾಗಿರದೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಭಾಗಗಳೂ ಇರದೆ, ಶರೀರದ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಓಡುವ ಕೊಳವೆಯಂತಿತ್ತು. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಹಲವಾರು ಶ್ವೇತವರ್ಣೀಯ ಕೊಳವೆಗಳು ಶರೀರದಲ್ಲಿಯ ಛಿದ್ರಗಳಿಗೆ ಜೋಡಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಇವು ಶ್ವಾಸೋಚ್ಛ್ವಾಸಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವು ಎನಿಸಿತು. ಅಲ್ಲದೇ ಪುಪ್ಪುಸಗಳಂತಹ ಹವಾಚೀಲಗಳೂ ಇದ್ದವು.

ಹಲ್ಲಿ ಗೋಡೆ ಹತ್ತುವಂತೆ ಇರುವೆಗಳೂ ಗಾಜನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಹತ್ತಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಎಂದು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದಾಗ, ಪ್ರತಿಪಾದಕ್ಕೂ ಜೋಡಿ ಮುಳ್ಳಿನಾಕಾರದ ಖುರಗಳಲ್ಲದೇ ಜಿಗಟಾದ ಚರ್ಮದುಂಡೆಯೂ ಇತ್ತು. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಕಾಲುಗಳ ಸ್ನಾಯುಗಳು ಶಕ್ತಿಯುತ ವಾದ್ದರಿಂದ ಅದು ತನ್ನ ತೂಕಕ್ಕಿಂತ ಮೂವತ್ತು ಪಾಲು ಭಾರದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ

ಎತ್ತುತ್ತದೆ. ಮಾನವನಿಗೆ ಇಂತಹ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿದ್ದರೆ ಅವನು ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಭಾರ ಎತ್ತುವುದರಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಇರುವೆಗಳು ಆರೂ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸಿ ನಡೆದರೂ, ಅಪಘಾತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಥವಾ ಎರಡು ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಇರುವೆಗಳು ಉಳಿದ ಕಾಲುಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ಬಳಸಿ ನಡೆಯಲು, ಓಡಲು ಕಲಿತುಕೊಂಡವು. ಕೇವಲ ಎರಡೇ ಕಾಲುಗಳು ಉಳಿದುಕೊಂಡಾಗ ಮಾತ್ರ ಅದು ಬಲುಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ಚಲಿಸಬೇಕಾಗುವುದು. ಅವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಮುಂಗಾಲು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡ ಮಡಿವಾಳನ ಕತ್ತೆ, ಅಥವಾ ಶ್ರಾವಣ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಲು ಮುರಿಸಿಕೊಂಡ ನಾಯಿಯ ಓಡಾಟ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಂಥ ಕೆಲಸಗಾತಿಯರು ಬೇಗ ಸಾವನ್ನಪ್ಪಿ ತಮ್ಮ ಅಸಹಾಯಕತೆಯನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸಿಬಿಡುತ್ತವೆ.

ಇರುವೆಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮೂಗು ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಯಾವ ಅವಯವ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆಯೆಂದು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದೆ. ಮೀಸೆಗಳ ಹೊರತಾಗಿ ಬಾಯ ಸುತ್ತ, ಕೈ-ಕಾಲುಗಳಲ್ಲಿ, ಶರೀರದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಹರಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕೂದಲುಗಳಿಗೆ ವಾಸನೆ ಗ್ರಹಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯಿದೆಯೆಂದು ಕಂಡುಬಂದಿತು. ಇದರ ರಚನೆ ಮೂಗಿನದಕ್ಕಿಂತ ತೀರ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮಾನವನ ಮತ್ತು ಇರುವೆಗಳ ಸುಗಂಧ-ದುರ್ಗಂಧಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಒಂದೇ ಆಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಅರ್ಥವಾಯಿತು. ಕಿವಿಗಳ ಬದಲಾಗಿ ಮೈ ಕವಚದ ತುಂಬ ಎಲ್ಲ ಛಿದ್ರಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳ ಆಳದಲ್ಲಿ ನರಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಲಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಅವಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿದ್ದ ಪಟಲವೇ ಕೇಳುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಬಹುಶಃ ಕೇಳಿ ಬರುವ ನಾದದಿಂದ, ನುಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಮೃದಂಗದ ತೊಗಲಿನಂತೆ ಅದು ತರಂಗವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಬೇಕು; ಇದರಿಂದ ಕೇಳುವ ಕ್ರಿಯೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರಬೇಕು. ಯಾಕೆಂದರೆ, ಈ ಅವಯವಗಳ ಮೇಲೆ ಮೇಣ ಸವರಿದಾಗ ಅವು ಕಿವುಡಾದಂತೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತವೆ. ಸಂಗೀತ ಆಲಿಸುವ ಮಾನವನ ಕಿವಿಗೂ, ಸದ್ದನ್ನು ಕೇಳುವ ಇರುವೆಗಳ ಕರ್ಣಗಳಿಗೂ ಹೋಲಿಕೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಇರುವೆಗಳು ಶಬ್ದವನ್ನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಯಾಕೆಂದರೆ, ಕೆಲಸಗಾರ್ತಿಯರು ಭೇಟಿಯಾದಾಗ, ರಾಣಿಯ ಬೇಕು ಬೇಡಗಳನ್ನು ಅರಿಯುವಾಗ, ದವಡೆಗಳನ್ನು ಕಟೆಯುವ, ಕಾಲನ್ನು ನೆಲಕ್ಕೆ ಕೆರೆಯುವ, ಕ್ರಿಯೆಗಳು ನಡೆದೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಕಿವಿಗಳು ಅವನ್ನು ಆಲಿಸದಷ್ಟು ಕಿವುಡು! ಇದರಂತೆ ಮಾನವನ ನಾಲಿಗೆಯೂ ಮಂದವೇ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಮೂವತ್ತೆರಡು ಪಾಲು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಾಲಿಗಿಂತ ಅಧಿಕ ಸಕ್ಕರೆ ಇದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ ಅದು ಗುರುತಿಸುವುದು. ಅದೇ ಇರುವೆಯ ನಾಲಿಗೆ ಸಾವಿರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಾಲು ಸಿಹಿ ಇದ್ದರೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿ ಮುತ್ತಿಬಿಡುವುದು. ಹಸಿದಾಗ, ಇಲ್ಲವೇ ಆಹಾರದ ಅಭಾವವಿದ್ದಾಗ ಎರಡು ಸಾವಿರದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಭಾಗ ಸಕ್ಕರೆ ಇದ್ದರೂ ಗುರುತಿಸುವುದು. ಬಹುಶಃ ಇದೇ ಕಾರಣದಿಂದ ಚಹ-ಕಾಫಿ ಮಾಡಿದ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ತುಂಬ ನೀರಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಇಟ್ಟರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಕೆಲಸಗಾತಿ ಇರುವೆಗಳು ಮುತ್ತಿಬಿಡುವವು. ಇದರಂತೆ ಒಣಹಾಕಿದ ಗಂಜಿ ಮಾಡಿದ ಬಟ್ಟೆಗೂ ಅವು ಎಡತಾಕುತ್ತಿರುತ್ತವೆ.

ಒಬ್ಬ ಸೈನಿಕನ ಶರೀರದ ಹಿಂಭಾಗವನ್ನು ತೆರೆದು ನೋಡಿದಾಗ, ಅಲ್ಲೊಂದು ನಶ್ಯ ವರ್ಣದ ದ್ರವ ತುಂಬಿದ ಪಾರದರ್ಶಕ ಚೀಲ ಕಂಡುಬಂದಿತು. ಅದರ ಹಿಂಬದಿಗೆ, ಚುಚ್ಚುಮದ್ದಿನ ಸೂಜಿಯನ್ನು ಜೋಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಇದೊಂದು ಯುದ್ಧದ ಆಯುಧವಿರಬೇಕು ಅನಿಸಿತು. ಹರಿತವಾದ ಸೂಜಿಯಿಂದ ಚುಚ್ಚಿದಾಗ ಅದರಿಂದ ಕಾರಂಜಿಯಂತೆ ಮೈಮೇಲೆ ಸಿಡಿದ ದ್ರವ್ಯ, ಚರ್ಮವನ್ನು ಉರಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಿತು. ಅದರ ವಾಸನೆ ಮತ್ತು ಉರಿಯುವಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಅದು ಫಾರ್ಮಿಕ್ ಆಮ್ಲವೆಂಬುದು ದೃಢವಾಯಿತು. ರಾಣಿಯ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳ ಮೊಟ್ಟೆಗಳು ಕಂಡವು. ಕೇಸರಿ ಮಣಿಗಳನ್ನು ದಾರದಲ್ಲಿ ಪೋಣಿಸಿ, ಅವುಗಳ ಗೊಂಚಲುಗಳನ್ನು ಶರೀರದೊಳಗೆ ಪೋಣಿಸಿದ ಹಾಗಿತ್ತು. ಪಕ್ವವಾದ ಮೊಟ್ಟೆಗಳು ಹೊರಗೆ ಹಾಕಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವವು ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇದ್ದವು. ಅವೆಲ್ಲವೂ ಸೇರಿ ನೂರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ರಕ್ತಕಣ (ಗೋಲಕ)ಗಳಂತೆ ಅವುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಸತತವಾಗಿ ನಡೆಯುವುದೆಂದು ಖಚಿತವಾಯಿತು. ರಾಣಿಯ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೊಬ್ಬು ಸಂಚಯವಾಗಿತ್ತು. ಮೊಟ್ಟೆಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಇದರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಕೊಬ್ಬಿರುವ ಆಹಾರ ರಾಣಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮೀಸಲು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲವೆ, ಪೂರೈಸಿದ ಆಹಾರದಿಂದಲೇ ಕೊಬ್ಬು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಈ ರಾಣಿಗೆ ಇರಬಹುದು.

ನನ್ನ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಿಡುವಿನ ಸಮಯವೆಲ್ಲ ಇರುವೆಗಳ ಪಾಲನೆ-ಪೋಷಣೆ, ನಿರೀಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಹತ್ತಿತು. ಅಲ್ಲದೆ, ಬಂಧನದಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸಿದಂತೆಯೇ ಅವು ನಿಸರ್ಗದಲ್ಲಿಯೂ ವರ್ತಿಸುವವೇ? ಎಂಬ ಸಂಶಯ ಬರಹತ್ತಿತು. ಅಂತೆಯೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಿಸಿದ ಗೂಡನ್ನು ತೋಟದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಾಗ ಇರುವೆಗಳು ಹೇಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವವೆಂದು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು, ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲಿನ ಹೊರಗೇ ಇದ್ದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪೇರಲ ಗಿಡದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಇಡುವುದೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದಾಗ, ನೆಮ್ಮದಿಯೆನಿಸಿತು. ಆ ರಾತ್ರೆ ಇರುವೆಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಬೂಂದಿಲಾಡುವಿನ ಮೃಷ್ಟಾನ್ನ ಭೋಜನ ಒದಗಿಸಿ ಸುಖನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ತೇಲುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ.

ಗುಲಾಮರಿಗಾಗಿ ಕಾಳಗ

ಕಚ್ಚು-ಕೀಳು-ಕೊಲ್ಲು!

ಸಾಕಿದ ಸ್ನೇಹಿತ-ಇರುವೆಗಳು ನಿಸರ್ಗದ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ, ಯಾವ ನಿರ್ಬಂಧಗಳೂ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ದಿಟ್ಟತನದಿಂದ ಜೀವಿಸಬಲ್ಲವು ಎಂಬ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟು ಹಿಂದಿರುಗಲಿದ್ದಾಗ ಕಾರ್ಮಿಕರಲ್ಲಿ ಏನೋ ಕೋಲಾಹಲವೆದ್ದಿತು. ತಂತಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಕಚ್ಚಲು ಸಿದ್ಧವಾದವರಂತೆ ದವಡೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿಟ್ಟುಕೊಂಡೇ ಆತಂಕದಿಂದ ಓಡಾಡಹತ್ತಿದವು. ಶಿಶುಪಾಲನಾ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಧಾವಿಸಿ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೆಲಸಗಾತಿಯೂ ಒಂದೊಂದು ಮರಿಯನ್ನೋ ಮೊಟ್ಟೆಯನ್ನೋ ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡು, ಗೂಡಿನಿಂದ ಪಲಾಯನ ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಕೆಲವು ಕಲ್ಲಿನ ಬಂಡೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕಿಕೊಂಡರೆ, ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಎರೆಹುಳುಗಳು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಕುಳಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡವು. ಹಲವು, ದೂರದ ಹುಲ್ಲು ಮತ್ತಿತರ ಗಿಡಗಂಟಿಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿ ಭಯ-ಉದ್ವಿಗ್ನತೆಗಳಿಂದ ನಡುಗುತ್ತ ಕುಳಿತವು. ಇನ್ನುಳಿದ ಸೈನಿಕರೆಲ್ಲ ಕೋಟೆಯನ್ನು ಕಾಯುವವರಂತೆ, ಗೂಡಿನ ಸುತ್ತಲೂ ಪ್ರಥಮ ರಕ್ಷಕರಾಗಿ ಹಲ್ಲು ಮಸೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಅಸಂಖ್ಯ ಕೆಲಸಗಾತಿಯರು, ದ್ವಿತೀಯ ರಕ್ಷಕದಳವಾಗಿ ಕಾದಿದ್ದರು. ಇದೆಲ್ಲ ಬರಲಿರುವ, ಅಥವಾ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ ಗಂಡಾಂತರ ಎದುರುಗೊಳ್ಳುವ ಪೂರ್ವಸಿದ್ಧತೆ ಎಂದು ನೋಡಿದಾಕ್ಷಣ ತಿಳಿಯುವಂತಿತ್ತು. ಈ ಗಂಡಾಂತರದ ಬಗ್ಗೆ, ವಿಜ್ಞಾನಿಮಾನವನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಗೋಚರಿಸದೇ ಇದ್ದದ್ದು ಇರುವೆಗಳ ಪರಿವಾರಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ತಿಳಿಯಿತು?—ಎಂದು ವಿಸ್ಮಯ ಪಡುತ್ತ ನಿಂತೆ.

ದ್ವಂದ್ವದಲ್ಲಿ ಮೈಮರೆತವರು

ಅನತಿ ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದ ಇದೇ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಇರುವೆಯ ಗೂಡಿನಿಂದ ಸುಸಜ್ಜಿತವಾದ ಸೈನ್ಯವೊಂದು, ತನಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿದ್ದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೇರು ಬಿಡಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವ ಹೊಸ ಪಂಗಡವನ್ನು ಸದೆ ಬಡಿಯಲು ಕವಾಯತು ಮಾಡುತ್ತ ಹೊರಟಿತು. ಸೈನಿಕರನ್ನು ಹುರಿದುಂಬಿಸಲು ಕಹಳೆ-ನಗಾರಿಗಳಿರಲಿಲ್ಲ; ವೈರಿಗಳನ್ನು ಹೆದರಿಸುವ ತೋಪು-ತುಬಾಕಿಗಳಿರಲಿಲ್ಲ; ಇರಿಯಲು ಬರ್ಚಿ-ಕಠಾರಿಗಳೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಬಲಾಢ್ಯವಾದ ವೈರಿ ಸೈನ್ಯ ಕಂಡಾಗಲೂ ಸಾಕಿದ ಇರುವೆಗಳ ಸೈನ್ಯ ತುಕಡಿಗಳು ಒಂದಿಷ್ಟೂ ಧೃತಿಗೆಡದೇ ಅದರ ಮೇಲೆ ಎರಗಿದವು. ಸೈನಿಕರು ಒಬ್ಬರ ಮೀಸೆ

ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ತುಂಡರಿಸುವ ಯತ್ನದಲ್ಲಿ ದವಡೆಗಳಿಂದ ಕಚ್ಚಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ದವಡೆಯಲ್ಲಿ ಅಸ್ತ್ರ ಹಿಡಿದ ಸಾಕಿದ ಇರುವೆ ಸೈನಿಕ, ತನ್ನ ಆಮ್ಲಾಯುಧ ಬಳಸಲಾರಂಭಿಸಿದ. ಶರೀರದ ಹಿಂಭಾಗವನ್ನು ಕಮಾನಿನಂತೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬಾಗಿಸಿ, ಫಾರ್ಮಿಕ್ ಆಮ್ಲದ ಕಾರಂಜಿಯನ್ನು ವೈರಿಯ ಬಾಯಿ, ಕಣ್ಣು, ಮೀಸೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹರವಿದ. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ, ಅವನೂ ತನ್ನ ಆಮ್ಲದ ಸುರಿಮಳೆಯನ್ನು ಕರೆದ. ಈ ಭೀಕರ ದ್ವಂದ್ವದಲ್ಲಿ, ವೈರಿ-ಮಿತ್ರರ ಸೈನಿಕರಿಬ್ಬರೂ ಮೃತಪಟ್ಟರು. ವೈರಿಗಳ ಮೀಸೆ ಬೇರ್ಪಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಯಶಸ್ವಿಯಾದರೆ, ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಕಾಲುಗಳನ್ನೇ ಕತ್ತರಿಸಿ ಹಾಕಿದವು. ಕೆಲಸಗಾತಿಯರು ಸೈನಿಕರ ಆಹುತಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಮೆಚ್ಚುವಂತಹದಾಗಿತ್ತು. ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ಕಾರ್ಮಿಕರು ವೈರಿಯ ದವಡೆಗೆ ನಿಲುಕದಷ್ಟು ದೂರ ಇದ್ದು, ಹೊಂಚು ಹಾಕಿದವು. ಕಬಡ್ಡಿ ಆಟದಲ್ಲಿಯಂತೆ ಒಂದು ಇರುವೆ ಮಿಂಚಿನ ವೇಗದಿಂದ ನುಗ್ಗಿ ಸೈನಿಕನೊಬ್ಬನ ಕಾಲನ್ನು ಕಚ್ಚಿತು. ಈ ಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಕಾದಿದ್ದ ಇನ್ನಿತರ ಇರುವೆಗಳು ಅದರ ಕಾಲು, ಮೀಸೆಗಳನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ ನಂತರ ಹಿಂಭಾಗವನ್ನು ಮುಂಭಾಗದಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ ಬಿಟ್ಟವು. ಸಾವು-ನೋವು, ನರಳಾಟಗಳು ಕಾಳಗದ ಭೀಕರತೆಯ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟವು.

ಧರ್ಮಯುದ್ಧ

ಇರುವೆಗಳ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ, ಗೆಲುವು ಯಾವ ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಸೋಲು ಖಂಡಿತವೆಂದು ಅರಿವಾದಾಗಲೂ ಆ ಪಂಗಡದವರು ಮೋಸದಿಂದ ವಿರೋಧಿಗಳ ಕೊಲೆ-ಸುಲಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ತೊಡಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಸ್ತ್ರೀ ಜನಾಂಗದ ಮೇಲೆ ಬಲಾತ್ಕಾರವನ್ನೂ ನಡೆಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವೆಗಳ ಕಾಳಗವನ್ನು ಮಹಾಭಾರತದ ಧರ್ಮಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಬಹುದು. ಸೋತದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವಮಾನಕಾರಿ ಒಪ್ಪಂದದ ಕರಾರುಗಳು, ಕಪ್ಪ-ಕಾಣಿಕೆ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಕೊಲೆ-ಅನಾಚಾರಗಳು ಯಾವುವೂ ಇಲ್ಲ. ಸೋಲು ಖಂಡಿತವೆಂದು ಮನವರಿಕೆಯಾದಾಗ ಮಾತ್ರ ಮಿತ್ರ ಇರುವೆಗಳು ಪಲಾಯನ ಮಾಡಿದವು. ವೈರಿಸೈನ್ಯ ಅದನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುವ ಬದಲಾಗಿ, ಗೂಡಿನೊಳಗೆ ಸೇರಿ, ಅಲ್ಲಿರುವ ಮೊಟ್ಟೆ-ಮರಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಗೂಡಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಕಾದಿದ್ದವೇನೋ ಎಂಬಂತಿದ್ದ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷದ ಇರುವೆಗಳು, ವೈರಿಸೈನ್ಯದ ಹಿಂಭಾಗದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು, ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಮೊಟ್ಟೆ-ಮರಿಗಳನ್ನು ತಿರುಗಿ ಪಡೆದು ತಮ್ಮ ಗೂಡಿನತ್ತ ಕಾಲು ಹಾಕಿದವು. ಮಕ್ಕಳು ಮರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೂ ಅವಿತುಕೊಂಡಿದ್ದ ಕೆಲಸಗಾತಿಯರೆಲ್ಲ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಹಿಂದಿರುಗಿದವು. ಸಾವು-ನೋವು, ಅಂಗವಿಕಲತೆಯ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಹಾಕಿ, ತಾವು ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರುವುದು ಕ್ಷೇಮಕರವಲ್ಲವೆಂದು ತಮ್ಮದೇ ಹೊಸ ರಾಜ್ಯಕಟ್ಟುವ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿಕೊಂಡವು. ಅಂತೆಯೇ ಸುರಕ್ಷಿತ ಸ್ಥಳ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾಲ್ಕೂ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಿ, ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಹಿಂದಿರುಗಿದವು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಅವಾಂತರ ನಡೆದಾಗ ರಾಣಿಯ ಪಾತ್ರವೇನು? ಎಲ್ಲಿದ್ದಾಳೆ? ಎಂದು ಸೋಜಿಗ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ರಾಣಿಯ ನಿವಾಸವು ವೈರಿಗಳಿಗೆ ಗೋಚರಿಸದಂತೆ ಅದರ ಪ್ರವೇಶ ದ್ವಾರವನ್ನು ಮುಚ್ಚಲು

ಕಲ್ಲು-ಹರಳು ಇಟ್ಟು ಮಣ್ಣು ಮೆತ್ತಿದ್ದು ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ಕೆಲಸಗಾತಿಯರ ಮುಂದಾಲೋಚನೆಯನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕಾಯಿತು.

ಯುದ್ಧತಂತ್ರಕೋವಿದರು

ಹೊಸ ಇರುವೆಗೂಡು ಕಟ್ಟುವಾಗ, ವೈರಿ ಸನಿಹದಲ್ಲಿ ಇರುವುದನ್ನು ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಅಂತೆಯೇ ರಾಜವಾಡೆಯಂತೆ ಭವ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣುವ ಕಟ್ಟಡದ ಬದಲಾಗಿ ಎಲ್ಲವೂ ನೆಲದ ಅಂತರಾಳದಲ್ಲಿ ಇರುವಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಿದವು. ಹತ್ತಾರು ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲ ಬದಲಾಗಿ ಎರಡೇ ಕಿರಿ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಇಟ್ಟು ಆಕಸ್ಮಿಕ, ಗಂಡಾಂತರದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಕ್ಷಣ ಅವನ್ನು ಮುಚ್ಚಲು ಬೇಕಾದ ಹರಳುಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿಯೇ ಶೇಖರಿಸಿದವು. ನೆಲಮನೆಯ ಮೇಲ್ಭಾಗದ ಹುಲ್ಲು, ಸಸ್ಯಗಳ ಆವರಣ ಹಾಗೆಯೇ ಇರಲು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ, ಅಲ್ಲೊಂದು ಇರುವೆಯ ರಾಜ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ಸಂಶಯ ಪಡಲು ಆಸ್ಪದವಿಲ್ಲದಂತಾಯಿತು. ರಾಣಿಯನ್ನು ಹೊಸ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸುವಾಗ ಅತಿ ಭದ್ರವಾದ ಕಾವಲು ಇರಿಸಿ, ಆಕೆ ವೈರಿಗಳ ಪಾಲಾಗದಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಿದವು. ಹಿಂದಿನಂತೆ ಕಸಕಡ್ಡಿ, ತಿಪ್ಪೆಯ ರಾಶಿ ಹಾಕುವ ಬದಲಾಗಿ, ಅವನ್ನು ದೂರ ಒಯ್ದು ನಿಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ಪಸರಿಸಿ ಹಾಕಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿದಾಗ, ಇರುವೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಸರವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರಿತುಕೊಂಡು, ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಯಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಆಯಿತು. ಮಾನವನಿಗಿದ್ದ ವಿಚಾರಶಕ್ತಿ ಅವಕ್ಕೆ ಇರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೇನೋ. ಆದರೆ ಕೇವಲ ಹುಟ್ಟುಗುಣಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿಯೇ ಅವು ವರ್ತಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಹುರುಳಿಲ್ಲ.

ವೈರಿ ಇರುವೆಗಳು ಯುದ್ಧ ಹೂಡಿ ಹೊಸಬರನ್ನು ಗಂಟು ಮೂಟೆ ಕಟ್ಟಿ ಪಲಾಯನ ಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೋ ನಿಜ. ಆದರೆ ತಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಒಯ್ದ ಮಕ್ಕಳು-ಮರಿಗಳನ್ನು ಏನು ಮಾಡಿದವು? ಅವುಗಳನ್ನು ತಿಂದು ತೇಗಿರಬಹುದೆ? ಇಲ್ಲವೆ ತಮ್ಮವರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಬಹುದೆ? ಅಷ್ಟೊಂದು ಸಾವು-ನೋವು ಅನುಭವಿಸಿದ ಕೆಲ ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಅವು ತಮ್ಮ ಗೃಹದ ವಿಸ್ತರಣೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದರಿಂದ ವೈರಿಗಳ ಪೀಳಿಗೆಯನ್ನು ತಮ್ಮದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆ ಕೆಲಸಗಾತಿಯರ ನೆರವನ್ನು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾರಂಭಿಸಿದವು ಎಂಬುದು ಖಂಡಿತವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಮೋಜಿನ ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ, ದೈಹಿಕ ರಚನೆಯಿಂದಾಗಲಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ನಡೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿಯಿಂದಾಗಲಿ, ಸ್ವಂತ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪರರ ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸುವುದು ಅಶಕ್ಯ ಮಾತು! ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಮರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ತಾರತಮ್ಯ ತೋರಿಸದಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವಕ್ಕೆ ತಾವು ಆ ಗೂಡಿಗೆ ಸೇರಿದವಲ್ಲ ಎಂಬು ಕಲ್ಪನೆಯೇ ಬಂದಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ತಮ್ಮವರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹಿಗ್ಗಿಸಬೇಕಾದಾಗ, ಇಲ್ಲವೇ ಕೆಲಸಗಾತಿಯರ ಕೊರತೆ ಅನಿಸಿದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಕಾಳಗಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಿದ್ದಿರಬಹುದೇ? ಎಂಬ ಸಂಶಯಕ್ಕೆ ಕೂಡಲೇ

ಉತ್ತರ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದೇ ವಾರದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಇರುವೆಗಳು ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಿದವು.

ಕಾಡಿಗೆಯ ಬಣ್ಣ ತಳೆದ ಕಟ್ಟಿರುವೆಗಳು ಅವುಗಳ ಕಡಿತದ ತೀಕ್ಷ್ಣತೆಗೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದಿವೆ. ಪೊದೆಗಳಿಂದ ಹೊರಟ ಸಾಲುಗಳ ಮೇಲೆ ಅಲಕ್ಷದಿಂದ ಕಾಲಿಟ್ಟರೆ, ಹತ್ತಾರು ಇರುವೆಗಳು ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಕಚ್ಚಿ ಫಾರ್ಮಿಕ ಆಮ್ಲವನ್ನು ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವುದರಿಂದ ಮೈ ಎಲ್ಲ ಉರಿಯಲಾರಂಭಿಸುವುದು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಚಿಕ್ಕ-ಪುಟ್ಟ ಪಶು-ಪಕ್ಷಿಗಳೆಲ್ಲ ಇವುಗಳಿಂದ ದೂರವಿರಲು ಕಲಿತುಕೊಂಡು ಬಂದಿವೆ. ಈ ಕಟ್ಟಿರುವೆಗಳು ಪಠಾಣರಂತೆ ಉತ್ತಮ ಸೈನಿಕರಾಗಲು ಯೋಗ್ಯವೇ ವಿನಾ, ಗೃಹಕೃತ್ಯದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲ. ಅಂತೆಯೇ ಸದಾಕಾಲ ಅವು ಕೆಲಸಗಾತಿಯ ರನ್ನು, ಗುಲಾಮರನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಹಿಡಿದು ತರುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ತೊಡಗಿರುತ್ತವೆ. ಇಂಥ ಇರುವೆಗಳ ಗೂಡೊಂದು ಅಮಟೇಕಾಯಿ ಮರದ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಯಾವ ಪೋಲಿ ಹುಡುಗನೂ ಹತ್ತಿರ ಸುಳಿಯುವ ಧೈರ್ಯ ತೋರಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಗೂಡಿನ ವಿವಿಧ ದ್ವಾರಗಳಿಂದ ಎರಡು-ಮೂರು ಸಾಲುಗಳು ಹೋಗುತ್ತ ಬರುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ಮುಂಜಾನೆ ಅವು, ಸಾಲುಗಳ ಬದಲಾಗಿ ಕವಾಯಿತಿಗೆ ನಿಂತ ಸೈನಿಕರಂತೆ ಸೇರಿದ್ದರಿಂದ ಲಕ್ಷ ಅವರತ್ತ ಹರಿಯುವಂತಾಯಿತು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸೈನಿಕನೂ, ಎದುರಿಗೆ ಬರುವ ಹುಲ್ಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹಲ್ಲೆ ನಡೆಸಲು ತವಕ ಪಡುವ ಹಸಿದ ಹುಲಿಯ ಮನೋಭಾವ ತಳೆದಿದ್ದ. ಒಮ್ಮೆ ಸರದಾರಜಿಯಂತೆ ಮೀಸೆ ತೀಡಿಕೊಂಡರೆ, ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಗುರ್ಖಾನಂತೆ ತನ್ನ ಆಯುಧವಾದ ದವಡೆ ಹರಿತವಾಗಿದೆಯೇ ಎಂದು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದ. ಇನ್ನೊಬ್ಬಾತ ಆಕ್ರಮಣದಲ್ಲಿ ಕಾಲು-ಕೈ ಕೊಡಬಾರದೆಂದು ಅದಕ್ಕೂ ಸ್ವಲ್ಪ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವ! ಆ ಇರುವೆ ಸೈನ್ಯ ನೋಡಿದಾಗ, ಎರಡನೆ ಜಾಗತಿಕ ಯುದ್ಧದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರ್ಲಿನ್ ನಗರವನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದ ಮಿತ್ರರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸೇನೆ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದಿತು.

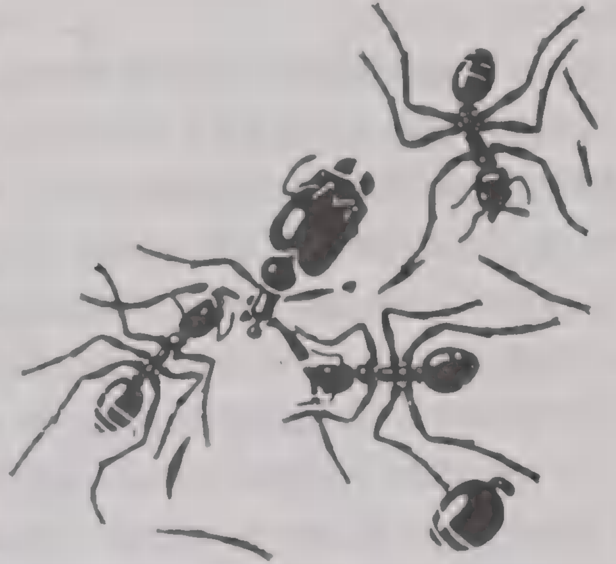
ಗುಲಾಮಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿಟ್ಟ ಕರಿ ಇರುವೆ

ಇರುವೆಗಳಲ್ಲೂ ಗುಪ್ತಚಾರರ ಮೂಲಕವೇ ಬಲಾಬಲಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗುತ್ತಿರಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಎರಡು ಮೂರು ಕಟ್ಟಿರುವೆಗಳು ಎದುರು ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಧಾವಿಸಿ ಬಂದು ಮೀಸೆಯ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಏನೇನೋ ಅರುಹಿದವು. ಸರಿ, ಆಕ್ರಮಣಕ್ಕೆ ಇದೇ ನಾಂದಿಯಾಗಿ, ಎಲ್ಲವೂ ಸರಸರ ನಡೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದವು! ಇರುವೆಯ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇನಾಧಿಪತಿಗಳೇ; ಆದ್ದರಿಂದ ಆಜ್ಞೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಕಲ ಸೈನ್ಯ ಒಮ್ಮತದಿಂದ ಹೇಗೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ

ಎಂಬುದು ಇನ್ನೂ ಗುಟ್ಟಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿದೆ. ಸಣ್ಣ ಇರುವೆ ಗೂಡು ಸನಿಹವಾದಂತೆ, ಸೈನ್ಯ ನಾಲ್ಕು ವಿಭಾಗವಾಗಿ ವೈರಿಯ ಕೋಟೆಯನ್ನು ಸುತ್ತುವರಿದವು. ಆದರೆ ಈ ಅಶ್ವಮೇಧದ ಸುಳಿವು ಮೊದಲೇ ಗುಪ್ತಚಾರರಿಂದ ಪಡೆದ ಸಣ್ಣ ಇರುವೆಗಳು ಸಕಲ ಸಿದ್ಧತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ, ಅವೇ ಮೊದಲು ಎರಗಿ ಬಿದ್ದವು. ದೈಹಿಕವಾಗಿಯೂ ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದಲೂ ವೈರಿ ತಮಗಿಂತ ನಾಲ್ಕುಪಟ್ಟು ಬಲಾಢ್ಯವಾಗಿದ್ದರೂ, ಯುದ್ಧ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಚಾಣಾಕ್ಷತನದಿಂದ ತಮ್ಮ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಇಬ್ಬರು ಮೂವರು ಸೈನಿಕರು, ಹಿಂಭಾಗದಿಂದ ಕಟ್ಟಿರುವೆಯ ಮೇಲೆ ಏರಿಹೋಗಿ, ಅದರ ಶಕ್ತಿಯುತವಾದ ದವಡೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡದೇ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಹೆಳವನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಕಟ್ಟಿರುವೆಗಳು ಸಿಕ್ಕ ಸಣ್ಣಿರುವೆಗಳ ಗೋಣನ್ನೇ ಮುರಿದು ಹಾಕಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ಭೀಕರ ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಜಯಶಾಲಿಯಾಗುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳುವುದೂ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಇನ್ನೊಂದಿಷ್ಟು ಕಟ್ಟಿರುವೆಗಳು ಬಂದು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಸಣ್ಣಿರುವೆ ಶರಣಾಗತವಾಗಿ ಕಾಲಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಲೇಬೇಕಾಯಿತು. ನಂತರ ಬಂದ ಇರುವೆಗಳ ತಂಡ, ಕಾದಿಟ್ಟ ಸೈನ್ಯದ ತುಕಡಿಯೇ, ಇಲ್ಲವೆ ಕಟ್ಟಿರುವೆಯ ವಿಚಿತ್ರಗೂಡಿನ ದಳವೇ? ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ.

ವಿಜಯಶಾಲಿಯಾದ ಸೈನ್ಯ ಸಣ್ಣಿರುವೆಯ ಗೂಡಿಗೆ ದಾಳಿಯಿಡಲು ಹೊರಟಿತು. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೂ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರವೇಶದ್ವಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಲ್ಲು-ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಮುಚ್ಚಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಬೇರೊಂದು ಪ್ರವೇಶದ್ವಾರ ರಚಿಸಿ, ಒಳಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಆಯಾ, ದಾದಿ, ಸೂಲಗಿತ್ತಿಯರನ್ನು ಬಂಧಿಸಿ ದವಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು, ತಮ್ಮ ಗೂಡಿಗೆ ಸಾಗಿಸಹತ್ತಿದರು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಮೊಟ್ಟೆ-ಮರಿಗಳನ್ನೂ ಒಯ್ಯಹತ್ತಿದರು. ಸಿಕ್ಕ ನಿಧಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಂದೇ ಬಾರಿಗೆ ಒಯ್ಯಲಾಗದ್ದರಿಂದ, ಅವು ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತಲೇ ಇದ್ದವು. ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಕಾಲು ಉಳುಕಿಸಿಕೊಂಡವರನ್ನು, ಕೈ ಮುರಿದು

ಕೊಂಡವರನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಗುರುತಿಸಲು ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಕೆಲವು ಸೈನಿಕರಂತೂ ತಮ್ಮ ಯಶಸ್ಸಿನ ಪದಕವಾಗಿ ಸತ್ತ ಯೋಧನ ರುಂಡವನ್ನು ಕಾಲಿನಿಂದ ನೇತು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು! ಸತ್ತ ಸೈನಿಕರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರೇ ಇತರರು ಅಷ್ಟಾಗಿ ಕಳವಳಪಟ್ಟಂತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಅಂತ್ಯಸಂಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವುದಾಗಲಿ ಸಮಾಧಿ ಮಾಡುವುದಾಗಲಿ ತಮ್ಮ ಹೊಣೆಯೆಂದು ಅವು ಪರಿಗಣಿಸಿದಂತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಏಕೆ ಗಾಯಾಳುಗಳಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಔದಾರ್ಯವನ್ನೂ ತೋರಲಿಲ್ಲ. ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ಹೆಣಗಳ ರಾಶಿಯೇ ಸಂಚಯವಾಗಿತ್ತು. ಬದುಕುವ ಆಸೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ, ಸಾಯಲೂ ಆಗದೆ, ನರಳಾಡುವವರ ಸ್ಥಿತಿಯಂತೂ ಶೋಚನೀಯ. ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಿಂದಲೂ ಫಾರ್ಮಿಕ್ ಆಮ್ಲದ ವಾಸನೆ ಮೂಗಿಗೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಸ್ವಜಾತಿಯ ವೈರತ್ವ, ಪರಜಾತಿಯದಕ್ಕಿಂತ ಕಠೋರವಾಗಿತ್ತು.

ಸಮಾನತೆ, ಮಾನವತೆ

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಇರುವೆಗೂಡಿಗೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ರಾಜ್ಯವ್ಯಾಪ್ತಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಹಕ್ಕು-ಬಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಥಮ ಮಹಾ ಯುದ್ಧವೊಂದು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾಸಿಯ ಇರುವೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ದ್ವಿತೀಯ ಮಹಾಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಸಬಲ ಕಾರಣಗಳಾವುವೂ ಇರುವಂತೆ ತೋರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಾಗ ಸತ್ಯಸಂಗತಿಗಳು ಬೆಳಕಿಗೆ ಬರಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಕಟ್ಟಿರುವೆಗಳು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿ ಆಂಗ್ಲರಿದ್ದಂತೆ. ಅವು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಯುದ್ಧಗಳನ್ನು ಹೂಡಿ ಗೆಲ್ಲಬಹುದು. ಆದರೆ ನಿತ್ಯದ ಗೃಹಕೃತ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಕೆಲಸದಾಳುಗಳ ದೊಡ್ಡ ಸೈನ್ಯ ಅವಕ್ಕೆ ಬೇಕೇ ಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ಕಲಕತ್ತೆಯ ಆಂಗ್ಲ ಕುಟುಂಬವೊಂದರಲ್ಲಿ ನೂರರಿಂದ ನೂರಾಹತ್ತು ಸೇವಕರಿರುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ಇತಿಹಾಸ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಕಟ್ಟಿರುವೆಗಳಿಗೆ ಇಂಥ ಪಂಗಡ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಭಿಮಾನ-ಗೌರವಗಳಿಗಿಂತ ಅಸ್ತಿತ್ವದ, ಬದುಕಿನ ಸಮಸ್ಯೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಂಬಳಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿಯುವ ಆಳು ಸಿಗದಿದ್ದರಿಂದ, ಯುದ್ಧ ಹೂಡಿ, ಸೆರೆಯಾಳುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ತಂದು, ಗುಲಾಮರನ್ನಾಗಿ ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈಜಿಪ್ತದ ರಾಜರು ದುಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಖರೀದಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಗುಲಾಮರು, ಕೇವಲ ಸುಖೋಪಭೋಗಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಅರಬರು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಹೆಣ್ಣು ಗುಲಾಮರು, ಹಾಗೂ ನಿತ್ಯಕೆಲಸಗಳಿಗಾಗಿ ಅಮೇರಿಕನ್ನರು ಕರೆತಂದ ನೀಗ್ರೋ ಗುಲಾಮರು—ಇವರಿಗೂ, ಈ ಇರುವೆ ಗುಲಾಮರಿಗೂ ಯಾವ ಹೋಲಿಕೆಯೂ ಇಲ್ಲ.

ಕರಿಇರುವೆಗಳು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಿ ತಂದ ಇರುವೆಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ಅಡಿಗೆ ಮನೆಗೆ ಸಾಗಿಸುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ತಿಂಡಿ, ಮಿಠಾಯಿಗಳನ್ನಿತ್ತು ಸತ್ಕರಿಸಿ, ವಿರಮಿಸಲು ಬಿಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊಟ್ಟೆ-ಮರಿಗಳನ್ನು ಶಿಶುವಿಹಾರಗಳಿಗೆ ಸಾಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಸ್ವಚ್ಛತೆ, ಲಾಲನೆ-ಪಾಲನೆಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಟ್ಟಿರುವೆ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣಿರುವೆಗಳ ಸಂತತಿಯ ಆರೈಕೆಯನ್ನು ಒಂದೇ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆ ಸೆರೆ ಹಿಡಿದು ತಂದ ಕೆಲಸಗಾತಿಯರಿಗೆ ಯಾವ ತಾರತಮ್ಯ-ಪಕ್ಷಪಾತಗಳನ್ನು ತೋರಿಸದೆ, ಗೂಡಿನ ಸದಸ್ಯರಂತೆಯೇ ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳ

ಲಾಗುತ್ತದೆ. ಖೆಡ್ಡಾದಲ್ಲಿ ಸೆರೆಹಿಡಿದ ಕಾಡಾನೆಗಳಿಗೆ ಪಳಗಿಸಿದ ಆನೆಗಳು ಹೊಸ ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಲು ತರಬೇತಿ ನೀಡುವಂತೆ, ಗೂಡಿನ ನುರಿತ ಕೆಲಸಗಾತಿಯರು ಆಗಂತುಕರಿಗೆ ಗೃಹಕೃತ್ಯದ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅವು ಬಲುಬೇಗ ಯಾರಿಗೆ ಚಹ, ಯಾರಿಗೆ ಚಪಾತಿ, ಯಾರಿಗೆ ಕಾಫಿ, ಯಾರಿಗೆ ಕಷಾಯ ಎಂಬ ವಿವರಗಳನ್ನು ಅರಿತು ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಚಾಚೂ ತಪ್ಪದೇ ಸೇವೆಗೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತವೆ. ಹೊಸ ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ವಿಪುಲವಾದ ಆಹಾರವೂ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆಯೂ ಇರುವುದರಿಂದ ಗುಲಾಮವರ್ಗ ಪಲಾಯನ ಮಾಡುವ ಯತ್ನಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಗುಲಾಮ ಕೆಲಸಗಾತಿಯರು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ವಿಪುಲ ಆಹಾರವಿದ್ದರೂ ಕಟ್ಟಿರುವೆಗಳು ಹಸಿವಿನಿಂದ ಸಾಯುತ್ತವೆ. ತಮ್ಮವರ ಗೂಡಿನ ಮೇಲೆ ಹಲ್ಲೆ ನಡೆಸಲು ಹೊರಟಿರುವ ಸೈನಿಕರ ಬೇಕು-ಬೇಡಗಳನ್ನು ಗುಲಾಮ ಇರುವೆಗಳೇ ಪೂರೈಸುವುದು ಮೋಜಲ್ಲವೇ? ಹೊಸ ಗುಲಾಮರನ್ನು ಹೊತ್ತು ತಂದಾಗ ಅವುಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿ, ತರಬೇತಿ ಕೊಡಲೂ ಇವೇ ಮುಂದಾಗಬೇಕು!

ತಮ್ಮ ಸೇವಕ ವರ್ಗವನ್ನು ಹೇಗೆ ನಡೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಮಾನವನು ಈ ಇರುವೆಗಳಿಂದ ಕಲಿಯಬೇಕು.

ಗೋಶಾಲೆ

ನೀರ ಹೀರಿ ಖೀರ ಸುರಿಯುವವರು...

ಹೂವಿಲ್ಲದ ಗುಲಾಬಿ ಗಿಡವನ್ನು ಕೆಲಸಗಾತಿಯರು ಹತ್ತಿ ಇಳಿಯುವುದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತು. ಮುಳ್ಳಿರುವಲ್ಲಿ ಆಸೆಗಣ್ಣಿನಿಂದ ಹಿಂದೆ-ಮುಂದೆ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಒಂದೆರಡು ಮುಳ್ಳುಗಳು ಚಲಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದವು! ಇದೆಂತಹ ಮಾಯಾವಿದ್ಯೆ ಎಂದು ವಿಸ್ಮಯ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಮುಳ್ಳುಗಳು ಓಡಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಸೂಕ್ಷ್ಮದರ್ಶಕದಿಂದ ವೀಕ್ಷಿಸಿದಾಗ, ಅವೂ ಷಟ್‌ಪಾದಿಗಳೇ ಆಗಿದ್ದವು! ಆಫ್ರಿಕಾದ ಗೋವಿಗೆ ಇರುವಂಥ ಜೋಡಿ ಉದ್ದ ಕೋಡುಗಳನ್ನು, ಇಜ್ಜೋಡಿ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿ ಪುಟ್ಟ ದೆವ್ವದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದವು. ಸೊಂಡಿಲಿನಂತೆ ಉದ್ದವಾದ ಮೂತಿಯನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಹಿಗ್ಗಿಸಿ ರೆಂಬೆಯೊಳಗಿನ ದ್ರವ ಹೀರಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಇದೊಂದು ಸಸ್ಯತಗಣಿಯ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು—ಎಫಿಡ್ ಎಂದು ತಿಳಿಯಿತು. ಬಾಯಾರಿಕೆಯಿಂದಲೋ ಏನೋ ರಕ್ತ ಹೀರುವ ಜಿಗಣೆಯಂತೆ ಏಕಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ದ್ರವವನ್ನು ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಹೊಟ್ಟೆ, ಉಬ್ಬಿದ ಕಪ್ಪೆಯ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹೋಲಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ರಸ ಹಿಡಿಸದಾದಾಗ ರಸ ಹೊರಗೆ ಸುರಿಯಿತು. ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಕಾದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಇರುವೆಗಳು ಅದು ಅಮೃತವೆಂಬಂತೆ ನೆಕ್ಕಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಸಸ್ಯತಗಣಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ರಸಹೀರಿ, ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಅಮೃತವನ್ನು ಹೊರಹಾಕಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಕಾರ್ಮಿಕ ಇರುವೆಗಳು ಒಂದಿಷ್ಟೂ ಬೇಸರಿಸದೇ ಹೊರಹಾಕಿದ ದ್ರವವನ್ನು ತಮ್ಮದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವು.

ಇವು ಇಷ್ಟೊಂದು ಆಸೆಯಿಂದ, ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಕಾದು ಸೇವಿಸುತ್ತಿರುವ ಪೇಯ ಹೇಗಿರಬಹುದು?—ಎಂದು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು, ಒಂದು ಹನಿ ನಾಲಿಗೆಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಪಾನಕದಷ್ಟು ಸಿಹಿಯಾಗಿತ್ತು! ಈ ಷಟ್ಪಾದಿಗಳು ಗಿಡದ ನೀರನ್ನು ಹೀರಿ ಇರುವೆಗಳಿಗೆ ಕಾಸಿಲ್ಲದೇ ಶರಬತ್ ಪೂರೈಸುವುದು ತಮಾಷೆ ಅನಿಸಿತು. ಬರುಬರುತ್ತ ವಿಲಂಬಿತವಾಗಿ ದ್ರವ ಹೊರಬರಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಇರುವೆಗಳು ಚಿತ್ತಶಾಂತತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡವು. ಅವು ಸಸ್ಯಕೀಟದ ತೀರ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಮೀಸೆಗಳಿಂದ ಬೆನ್ನು ಚಪ್ಪರಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಈ ಆತ್ಮೀಯ ಸ್ಪರ್ಶದಲ್ಲಿ ಅದಾವ ಚಮತ್ಕಾರವೋ ಏನೋ, ತಗಣಿ ಕೂಡಲೇ ಇರುವೆಗೆ ಪಾನಮಾಡಿಸಿತು. ಬೆನ್ನು ಚಪ್ಪರಿಸಿದಾಗೆಲ್ಲ ಅವು ರಸಪಾನವನ್ನು ನೀಡುವುದು ಒಂದು ವಿಸ್ಮಯ. ಹಾಲು ಕೊಡಲು ನಿರಾಕರಿಸುವ ಗೋವಿಗೆ ನಾವು ಬೆನ್ನಿಗೆ ನೀರು ಸುರಿದು ಚಪ್ಪರಿಸುವ ದೃಶ್ಯ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಈ ಕೀಟ, ಇರುವೆಗಳ ಗೋವು ಏಕಿರಬಾರದು? ಎಂದು ಅನಿಸಿತು. ಗೋವು ರಸ ನೀಡಿ ಬರಿದಾದರೂ ಇರುವೆಗಳಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ರೆಂಬೆಗೆ ಪಯಣ ಬೆಳೆಸಿತು. ಏನಾಶ್ಚರ್ಯ! ಇದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಗುಲಾಬಿಯ ಮುಳ್ಳೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದ ಅದೂ ಒಂದು ಇರುವೆಯ ಗೋವಾಗಿತ್ತು! ಗಿಡದ ಮೇಲೆ ಎರಡು ಮೂರು ಸಲ ಕಣ್ಣು ಓಡಿಸಿದಾಗ ಅದೊಂದು ಗೋಶಾಲೆ ಎಂಬ

ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಯಿತು. ಕಾಠೇವಾಡಿ, ಜರ್ಸಿ, ಜವಾರಿ, ನಾಟಿ, ಅಲ್ಲದೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಡಸಿನ, ಬಂಜೆಯಾದ ಗೋವುಗಳೆಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿದ್ದವು.

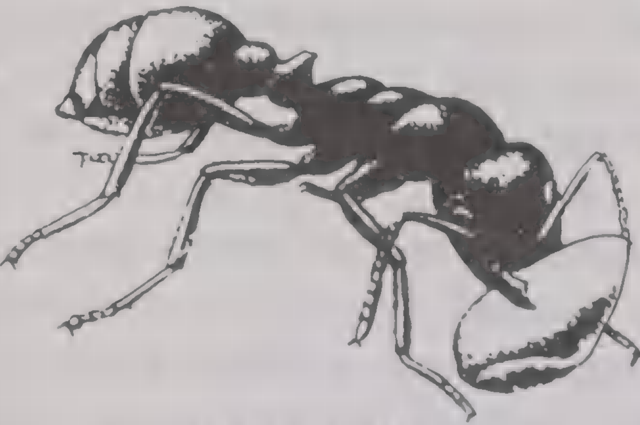
ಸೀತಾಫಲದ ಗಿಡದ ಮೇಲೆ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆದಂತೆ ಕೆಲಸಗಾತಿಯರು ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತಲೇ ಇದ್ದವು. ಅದರ ಎಲೆಗಳ ತಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗೋವುಗಳ ಪೈಲೇ ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕಿದಂತೆ ಇತ್ತು. ಇವು ಹಿಂದಿನಂತೆ ಕೋಟುಧಾರಿಯಾಗಿ ವರ್ಣಮಯವಾಗಿರುವ ಬದಲಾಗಿ ಶ್ವೇತಾಂಬರಿಯರಾಗಿದ್ದು, ರೆಕ್ಕೆಗಳು ಕೂಡ ಪಾರದರ್ಶಕವಾಗಿದ್ದವು. ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಚಾರವೆಂದರೆ, ಗೋವಿನಂತೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಕೊಳವೆಯಾಕಾರದ ಸ್ತನಗಳಿದ್ದು ಅವುಗಳಿಂದಲೇ ಹಾಲು ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿ ಇರುವೆಗಳು ಒಂದನ್ನೇ ನಂಬಿ ಒಂದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕಾಯುತ್ತ ಕೂಡ್ರುವ ಬದಲಾಗಿ ಪಾತರಗಿತ್ತಿಗಳಂತೆ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಿ, ಯಾವುದರ ಹಾಲು ಸಿಕ್ಕರೆ ಅದನ್ನೇ ಕುಡಿದು ತೇಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಇದರಿಂದ ಕೆಲಸಗಾತಿಯರೆಲ್ಲ ಎಲೆಯಿಂದ ಎಲೆಗೆ, ಮೇಲಿನಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಗಸ್ತು ಹಾಕುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೇಳೆ ಕಳೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದವು. ಯುವಕರ ಚಿಕ್ಕ-ಪುಟ್ಟ ಕೀಟಲೆಗಳನ್ನು ಹುಡುಗಿಯರು ಸ್ವಾಗತಿಸುವಂತೆ, ಈ ಗೋವುಗಳೂ ಇರುವೆಗಳ ಸಹವಾಸ ಸುಖವನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ, ಎಂದು ಅನಿಸಿತು. ನಾವೂ ಈ ಎಫಿಡ್ ಗೋವುಗಳನ್ನು, ಮೊಟ್ಟೆಗಳಿಗಾಗಿ ಕುಕ್ಕುಟ ಸಂಸಾರ ಸಾಕುವಂತೆ ಆಶ್ರಯಿಸಿ, ಅವುಗಳು ಹೊರಗೆ ಹಾಕುವ ಪಾನೀಯವನ್ನು ಬಾಟ್ಲಿಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಕೋಕಾ ಕೋಲಾ ಕಂಪನಿಯೊಂದಿಗೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಿದರೆ ಹೇಗೆ! ಎಂಬ ವಿಚಾರವೂ ಮಿಂಚಿ ಮಾಯವಾಯಿತು.

ಶ್ರಾದ್ಧದ ಊಟ ಮುಗಿಸಿ ಹಿಂದಿರುಗುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಂತೆ, ಈ ರಸ ಹೀರಿ ಹೊಟ್ಟೆಯುಬ್ಬಿಸಿ ಕೊಂಡ ಕೆಲಸಗಾತಿಯರು, ಕಾಲು ಜಾರಿ ನೆಲಕ್ಕೆ ಉರುಳದಂತೆ ಎಚ್ಚರದಿಂದ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಮೇಲೆ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಡುತ್ತಾ ಗಿಡದಿಂದ ಇಳಿಯಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಅವನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದ ನಾಲ್ಕಾರು ಇರುವೆಗಳು ದೈನ್ಯದಿಂದ ಏನೋ ಕೇಳುವಂತೆ, ಬೇಡುವಂತೆ ಅವುಗಳ ಕಾಲು ಮೀಸೆಗಳನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಹಸಿದ ಮಗುವಿಗೆ ಹಾಲು ಉಣಿಸುವ ಮಾತೆಯಂತೆ, ರಸವನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿದ ಇರುವೆಗಳು ಕಾಂಗರೂವಿನಂತೆ ಹಿಂಗಾಲ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು, ಪ್ರತಿ ಸಹೋದರಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ಹನಿ ಪೇಯ ಕುಡಿಸಿ ಜಾರಲೆತ್ನಿಸಿದವು. ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಅವು ತೃಪ್ತಿಪಡದೇ ಇನ್ನಷ್ಟು ಬೇಡಿದವು, ಕಾಡಿದವು. ಕಡೆಗೆ, ಅದರಿಂದ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಆಗದೆ, ತಮ್ಮ ದಾರಿ ಹಿಡಿದು ಹೋದವು. ಹಾಲು ಹಿಂಡಿ ಹಿಂದಿರುಗುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರತಿ ಕೆಲಸಗಾತಿಯಿಂದಲೂ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಕರ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಪ ಸಮಯದಲ್ಲೆ ಅವುಗಳ ಭೋಜನ ಮುಗಿದು ಬಿಟ್ಟಿತು. ಮಧು ಸಂಚಯ ಕೈಕೊಂಡವುಗಳು ಮಾತ್ರ ಎಲ್ಲರ ಕಣ್ಣಿಂದಲೂ ಮಾಯವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದವು. ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳ ಕೀಟಲೆಯಿಂದಲೋ, ಕಳ್ಳಕಾಕ ಇರುವೆಗಳ ಭಯದಿಂದಲೋ ಶೀಘ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಗೂಡು ಸೇರುತ್ತಿರುವುದು ಅನಂತರ ಗೋಚರಿಸಿತು. ಅಲ್ಲಿಯ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲು, ಕಾಲುದಾರಿ, ಕಳ್ಳದಾರಿಗಳನ್ನು ಹಿಂದೆ ಹಾಕಿ ಗೋದಾಮು ಸೇರಿದವು.

ಅಮೃತ ಕುಂಭಿನಿಯರು

ಈ ಇರುವೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ, ಬೇರೆ ಜಾತಿಯವುಗಳಿಗಿಂತ ತೀರ ಭಿನ್ನವಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಡಬ್ಬಿ-ಭರಣಿಗಳಿಲ್ಲ, ಕಾಳುಕಡಿಗಳ ಚೂರಿನ ರಾಶಿಯಿಲ್ಲ. ಹತ್ತಾರು ನವಯುವತಿ ಇರುವೆಗಳು ಹೊಟ್ಟೆಯುಬ್ಬಿಸಿಕೊಂಡು, ಚಲಿಸಲಾರದೇ ಜಡಭರತರಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದವು. ಸಂಗ್ರಾಹಕ ಇರುವೆಗಳು ಲಗುಬಗೆಯಿಂದ ಒಳಬಂದು ಈ 'ಹೊಟ್ಟೆ ಡುಬ್ಬಕ್ಕ'ಗಳ ಬಾಯಿಗೆ ಬಾಯಿ ಹಚ್ಚಿ ಮಧುವನ್ನು ಅವುಗಳ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಸೇರಿಸಿ ತಿರುಗಿ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದವು. ಹತ್ತಾರು ಇರುವೆಗಳು ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಹೊಟ್ಟೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಉಬ್ಬಿಕೊಂಡಿತು. ಹಿಂದಿನ ಇರುವೆಯರಸಿ ಭಾವೀ ಪೀಳಿಗೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿ ಭವ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡರೆ ಇವು ಜೀವಂತ ಅಮೃತವನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡ ಕುಂಭಗಳಾಗಿದ್ದವು! ಸಾಗರ, ನದಿಗಳನ್ನು ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಪುರಾಣದ ಕಥೆಗಳಷ್ಟೇ ಸೀಮಿತ ವೆಂದುಕೊಂಡವನಿಗೆ ಇಂತಹ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರವೂ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದೆಂದು ಅನಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಗೂಡಿನ ಕೆಲಸಗಾತಿಯರು ಹಸಿದಾಗೊಮ್ಮೆ ಗೋದಾಮಿಗೆ ಬಂದು, ಕೇವಲ ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದಲೇ ರಸಪಾನದ ಅಭಿಲಾಷೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ, ಕುಂಭಿನಿಯರು ದಯಪಾಲಿಸಿದ ಗುಟುಕನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ದ್ರವವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಇರುವೆಗಳು ಕೂಡ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ರಸವನ್ನು ಈ ಬೃಹತ್ ಕುಂಭಿನಿ ಇರುವೆಗಳಿಂದಲೇ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೋಜಿನ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ, ಗೋದಾಮು ಇರುವೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಆಹಾರವನ್ನು ಕೆಲಸಗಾತಿಯರು ಪಡೆದು, ತಿರುಗಿ ಅವಳಿಗೆ ಉಣಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ! ಇದರಿಂದ, ಸಿಹಿ ರಸ ಸಂಚಯವಾಗುವ ಸ್ಥಳ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲದೆ, ಬೇರೆಯೇ ಅಂಗ ಅನಿಸುತ್ತದೆ.

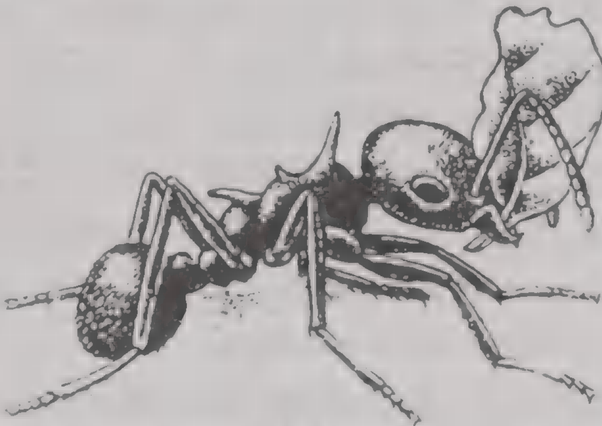
ಚಳಿಗಾಲದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಾತಿಯರು ಎಫಿಡ ಹಾಲನ್ನು ಹಿಂಡುವ ಬದಲಾಗಿ, ಎಫಿಡ ತಗಣಿಯ ಮರಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮವೇ ಎಂಬಂತೆ ದವಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಂಡೊಯ್ದು ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಇವುಗಳಿಂದ ಸತ್ಯ ತಗಣಿಯ ಬದಲಾಗಿ ಇರುವೆಗಳು ಹೊರಬರುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಮೋಡಿ-ಯಕ್ಷಿಣಿ ಏನಾದರೂ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ಕುತೂಹಲ ಕೆರಳಿ ಮುಂದಿನ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನ ವೀಕ್ಷಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಎಫಿಡದ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯೆಂದು ತಯಾರಾಯಿತು. ಗಾರೆ ಕೆಲಸಗಾತಿಯರು ಮುಂದಾಲೋಚನೆಯಿಂದ ಈ ಗುಹಾಲಯ ವನ್ನು ಎತ್ತರವಾದ ಬೇರಿನ ಸುತ್ತ ಅಗೆದಿದ್ದರು. ಹೊತ್ತು ತಂದ ಮೊಟ್ಟೆ ಮರಿಗಳನ್ನು ಈ ಬೇರಿನ ಮೇಲೆಯೇ ಶೇಖರಿಸಲಾಯಿತು. ಈಗ ಚಿಕ್ಕ-ಪುಟ್ಟ "ಇರುವೆಗಳ ದನಗಳು" (Cowyants) ಬೇರಿನೊಳಗಿನ

ಎಫಿಡ್‌ನ ಸಾಗಾಣಿಕ

ದ್ರವವನ್ನು ಹೀರಿಕೊಂಡು, ಇರುವೆಗಳಿಗೆ ಅವುಗಳ ಪಾನವನ್ನು ಒದಗಿಸ ಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಇದರಿಂದ ಗೋವಿಗೆ ಆಹಾರದ ಮತ್ತು ಇರುವೆಗೆ ಪಾನೀಯದ ಪೂರೈಕೆ ಒಂದಿಷ್ಟೂ ಚ್ಯುತಿ ಇಲ್ಲದೇ ನಡೆಯಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಮಾನವನಿಗೂ ಇಂತಹ ದನಕರುಗಳನ್ನು ಸಾಕಲು ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು! ಮೇವಿಗಾಗಿ ಹಣ ಸುರಿಯಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ; ಡೈರಿ ಕೆಲಸಗಾರರ ಸಂಪಿನ ತಾಪತ್ರಯವಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಹಸುಗಳ್ಳರಿಗೆ ಇರುವೆಯ ಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ ಬರಗಾಲವಿಲ್ಲ. ನೊಣ-ಜೇನ್ನೊಣಗಳು ಸಿಹಿತಿಂಡಿ ಆಸೆಯಿಂದ ಆಗಾಗ ಇವುಗಳ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಲೂಟಿ ಮಾಡುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ—ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಆಹಾರ ತೀರಿದಾಗ, ಹೊಸ ಆಹಾರ ಸಿಗದಾಗ, ಹಸಿದ ಕೀಟಗಳು ಇರುವೆಗೂಡಿನ ಮೇಲೆ ದಾಳಿಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಗಝನಿ ಮಹಮ್ಮದರ ದಾಳಿಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು, ಕೆಲಸಗಾತಿಯರು ತಮ್ಮ ಗೋವುಗಳು ಹೊರ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಕಾಣದಂತೆ ಕಲ್ಲು, ಮಣ್ಣು, ಕಸ-ಕಡ್ಡಿ, ಒಣ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ, ಗೋಡೆ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಗೂಡಿನೊಳಗೆ ಗಾಳಿ-ಬೆಳಕು ಬಾರದೇ ಇರುವೆಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಎಫಿಡ್‌ಗಳು ಕೆಲವೇ ಬೇರುಗಳ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ದಿನ ಮೇದು ಆಹಾರ ಹೀರಿದರೆ ಆ ಬೇರುಗಳು ಸತ್ವಹೀನವಾಗುವುದು ಸಹಜ. ಅಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇರುವೆಗಳು ಹೊಸ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ತಂದು, ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಗೋವುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸುತ್ತವೆ. ಒಂದೇ ಒಂದು ಪರ್ಣದ ಮೇಲೆ ನೂರಿನ್ನೂರು ಗೋವುಗಳನ್ನು ಸಾಕಬಹುದೆಂದರೆ ಅವುಗಳ ಅಳತೆಯ ಅಂದಾಜು ಬರುವಂತಿದೆ. ಚಳಿಯ ತೀವ್ರತೆ ಕಡಿಮೆಯಿರುವ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವೆಗಳು ಎಫಿಡ ಸಂಸಾರವನ್ನು ಬೆಚ್ಚಗಿಡಲು ಅವನ್ನು ಹೊತ್ತು ಬಂಡೆಗಲ್ಲುಗಳ ಮೇಲೆ ಅಲೆಯುವದು ಸೋಜಿಗವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ.

'ಹಸು'ವಿಗಾಗಿ 'ಸೊಪ್ಪು'

ಚಳಿಗಾಲ ಕಳೆಯಿತೆಂದರೆ ಇರುವೆಗಳಿಗೂ ಅವುಗಳ ದನಕರುಗಳಿಗೂ ಒಂದು ಯುಗ ಕಳೆದಂತೆ. ವಸಂತ ಋತುವಿನಲ್ಲಿ ಮೇಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಗೂಡಿನ ಹೊರಗೆ ಹೊತ್ತು ತಂದ ಗೋವುಗಳು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಗೋವುಗಳಿಗಿಂತ ದಷ್ಟಪುಷ್ಟವಾಗಿದ್ದವು. ಇದಕ್ಕೆ ಇರುವೆಗಳ ಸಂಗೋಪನ ದಕ್ಷತೆಯೇ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವೆಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಎಫಿಡ್‌ಗಳು ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಹೆಸರುವಾಸಿ. ಪ್ರತಿ ಹೆರಿಗೆಯಲ್ಲೂ ಮಕ್ಕಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಯಂತ್ರದಂತೆ ನೂರಾರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಜನ್ಮಕೊಡುವ ಈ ಕೀಟ, ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ತಲೆಮಾರುಗಳ ಸೈನ್ಯವನ್ನೇ ತಯಾರಿಸಬಲ್ಲದು. ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಗಾಳಿ-ಚಳಿ, ಆಹಾರದ ಅಭಾವದಿಂದಾಗಿ ಅವು ಒಂದೆರಡು

ತಲೆಮಾರುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ತರುತ್ತವೆ. ಅದೇ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವೆಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಇರುವವು, ಸುಲಭವಾಗಿ ಐದಾರು ತಲೆಮಾರುಗಳನ್ನು ಹೊರಹಾಕುತ್ತವೆ.

ಇವುಗಳ ಸಂತತಿ ಅತಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಅವುಗಳನ್ನು ಸಾಕಿ ಸಲಹುವುದು ಕಷ್ಟದಾಯಕವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದಾಗ, ಇರುವೆಗಳು ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಉಗ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸುತ್ತವೆ. ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯರಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಹಿಂಡುವ ದನಗಳು ಬೇರೆ, ಮಾಂಸ ನೀಡುವವು ಬೇರೆ. ಇದೇ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಇರುವೆಗಳು ಲಕ್ಷಾಂತರ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪಾಲಿಸುತ್ತ ಬಂದಿರುವುದು ಸೋಜಿಗವಲ್ಲವೇ? ಸಕ್ಕರೆ ಮತ್ತು ಸಸ್ಯ ಆಹಾರಗಳನ್ನೇ ಅಧಿಕವಾಗಿ ಬಳಸುವ ಇರುವೆಗಳಿಗೆ, ಮಾಂಸಾಹಾರವೂ ತ್ಯಾಜ್ಯವಲ್ಲ. ಎಫಿಡ್‌ಗಳ ವಸತಿ ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಬೆಳೆದಾಗ, ಇರುವೆಗಳು ಯಥೇಷ್ಟವಾಗಿ ಅವುಗಳ ಮೊಟ್ಟೆ-ಮರಿಗಳನ್ನು ತಿಂದು ತೇಗುತ್ತವೆ.

ರಸವೈವಿಧ್ಯ

ವಿವಿಧ ಬಣ್ಣಗಳ ಎಲೆಗಳನ್ನು ತಳೆದ ಕ್ರೋಟನ್ ಗಿಡದ ಮೇಲೆ ಎಫಿಡ ಇಲ್ಲವೆ ಬೇರಾವ ಇರುವೆ-ಗೋವುಗಳೂ ಕಾಣದಿದ್ದರೂ ಕೆಲಸಗಾತಿ ಇರುವೆಗಳು ಏಕಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಹತ್ತಿ ಇಳಿಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಲಕ್ಷಗೊಟ್ಟು ನೋಡಿದಾಗ, ಅದರ ಬೊಡ್ಡೆ ಮತ್ತು ಪರ್ಣಗಳ ಮೇಲೆ ಮೇಣ ಕೀಟಗಳು ವಿಪುಲವಾಗಿದ್ದವು. ಇವುಗಳಿಗೆ ರೆಕ್ಕೆಗಳಿರದ್ದರಿಂದ ಮತ್ತು ಸ್ತಬ್ಧವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಜೀವವಿದೆಯೇ ಎಂದು ಯೋಚಿಸುವಷ್ಟು ತೆಪ್ಪಗಿದ್ದವು. ಹೊರಮೈ ಎಲ್ಲ ಹಿಮದಂತಹ ಬಿಳಿ ಮೇಣದಿಂದ ಬಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳು ಷಟ್‌ಪಾದಿಗಳೆಂದು ಸುಲಭವಾಗಿ ತಿಳಿಯು ವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಗೊಮ್ಮೆ ಈಗೊಮ್ಮೆ, ಅಲ್ಲೊಂದು ಇಲ್ಲೊಂದು, ಆಹಾರದ ಅಭಾವದಿಂದಲೋ ಜನವಸತಿ ವಿಪರೀತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರಿಂದಲೋ, ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿ ಚಲಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಕಾರ್ಮಿಕ ಇರುವೆಗಳೋ, ಅವು ವಿಸರ್ಜಿಸುವ ಸಿಹಿದ್ರವ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಕಾತರತೆಯಿಂದ ಕಾಯುತ್ತ ಗಸ್ತು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದವು. ಹತ್ತು ಪಟ್ಟು ದೊಡ್ಡದಾಗಿದ್ದ ಇರುವೆಗಳು ತುಳಿದು ಓಡಾಡಿದರೂ ಮೇಣ ಕೀಟಗಳು ಯಾವ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಅವಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಹಾನಿ ಆದಂತೆ ಅನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಕೆಲಸಗಾತಿ ಇರುವೆಗಳು ಅವಕ್ಕೆ ಒಂದಿಷ್ಟೂ ನೋವಾಗದಂತೆ ಓಡಾಡುವುದನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಕೆಲವು ದುಂಬಿ ಮತ್ತು ಪಾತರಗಿತ್ತಿಗಳು ಇರುವಲ್ಲೂ ಇರುವೆಗಳು ಸುಳಿದಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದುಂಟು. ಬಹುಶಃ ಅವುಗಳೂ ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಒದಗಿಸುತ್ತಿರಬಹುದು.

ದಾಸವಾಳ ಗಿಡದ ಮೇಲೆ, ಸಂಗ್ರಾಹಕ ಇರುವೆಗಳು ಬೊಡ್ಡೆಯಿಂದ ಎಲೆ ಚಿಗಿದುಕೊಂಡ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಏನೋ ಹುಡುಕುವಂತೆ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಇರುವೆಯನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವ ಯಾವ ಪದಾರ್ಥವೂ ಅಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ತೀರ ಹತ್ತಿರದಿಂದ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದಾಗ ಅಲ್ಲೆರಡು ಉಬ್ಬುಗಳಿದ್ದವು. ಅವುಗಳಿಂದ ತೀರ ಅಲ್ಪ ರಸ ಬಂದಂತಿತ್ತು. ಇರುವೆಯೊಂದು ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಹೊರಚಾಚಿ ಅದನ್ನು ನೆಕ್ಕಿತು. ನೂರು ಸಲ ನೆಕ್ಕಿದರೂ ಅದು ಒಂದು ಹನಿಗೂ ಇಳಿಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ

ಒಂದಿಷ್ಟೂ ಬೇಸರಿಸದೇ, ಪ್ರತಿ ಎಲೆಯ ಅಡಿಗೂ ಹೋಗಿ, ಸಿಕ್ಕಿದಷ್ಟು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಹೊಟ್ಟೆಯ ಭಾರ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಾದಾಗ, ಗೂಡಿನತ್ತ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುತ್ತಿತ್ತು.

ಇನ್ನೊಂದು ಇರುವೆ ಗುಂಪು ಕಾಡು ಅತ್ತಿಯ ಮರವನ್ನು ಹತ್ತಿ ಇಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಎಲೆಗಳೆಲ್ಲ ಬೊಕ್ಕೆ ಎದ್ದಂತೆ ಊದಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ದಾಸವಾಳದ 'ಸ್ತನ'ದಿಂದ ಸಿಹಿ ಹಾಲು ಹೀರುವಂತೆ, ಈ ಗುಳ್ಳೆಗಳಿಂದ ಹೊರಸೂಸುವ ದ್ರವವನ್ನು ಕಲೆಹಾಕುತ್ತಿದ್ದವು. ಒಂದೆರಡು 'ಬೊಕ್ಕೆ'ಗಳನ್ನು ಒಡೆದು ನೋಡಿದಾಗ ಅವುಗಳೊಳಗೆ ಇರುವೆ-ಗೋವಿನಂತಹ ಕೀಟ ವಾಸವಾಗಿರುವುದು ಕಂಡಿತು. ಬಹುಶಃ ಅವು ತಾವೇ ಈ ಬೊಕ್ಕೆಗಳಂತಹ ಗೂಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ರಸವಿಸರ್ಜನೆ, ಬೊಕ್ಕೆಗಳಿಂದ ತಟುಕುತ್ತಿರಬೇಕು.

ಕಾರ್ಮಿಕ ಇರುವೆಗಳು ತಂದ ಸಿಹಿ ದ್ರವವನ್ನು ಹೊತ್ತು ನಿಂತ ಮಧುಕುಂಭಗಳಂತಿರುವ ಗೋದಾಮು ಕೀಟಗಳು ಗೂಡಿನ ಅತ್ಯಂತ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಸರಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವುಗಳ ಕಳವು ಆಗದಂತೆ ಸದಾಕಾಲ ಸಶಸ್ತ್ರ ಪಡೆಯ ಕಾವಲು ಇಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆಕ್ರಮಣ ನಡೆದಾಗ ವೈರಿಗಳ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಅವು ಬೀಳದಂತೆ ಸಕಲ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಗುಪ್ತ ಕೊಠಡಿಯೊಳಗೆ ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳ ಪ್ರವೇಶದ್ವಾರಗಳನ್ನು ಕಲ್ಲು, ಮಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಮುಚ್ಚಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ವೈರಿಗಳ ಆಕ್ರಮಣದಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗೋದಾಮು ಇರುವೆಯ ಹೊಟ್ಟೆ ಬಿರಿದು ಮಧುವೆಲ್ಲ ನೆಲಕ್ಕೆ ಉರುಳಿತು. ಪಾಪ! ಕಾದ ಕೆಲಸಗಾತಿಯರಿಗೆ ನೋವಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡಲೇ ಮರೆತು ರಣರಂಗದಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಹಿ ಭೋಜನದ ಸುಖ ಅನುಭವಿಸಿದವು.

ಸದಾಕಾಲವೂ ಸ್ಥಾಯಿಯಾಗಿರುವ ಗೋದಾಮು ಇರುವೆ, ಮೃತಪ್ರಾಯವಾದಾಗಲೂ ತನ್ನ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಕೆಲಸಗಾತಿಯರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಾರದೆ, ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಅವಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲುವ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕೊನೆಗೆ ಅದರ ಮೀಸೆ, ಕಾಲುಗಳು ಉದುರಿ ಬೀಳಲು ಆರಂಭಿಸಿದಾಗ ಕೆಲಸಗಾತಿಯರು ಪರಿತಪಿಸುತ್ತವೆ. ಸಿಹಿರಸಕ್ಕಾಗಿ ವಿಪರೀತ ಆಸೆಪಡುವ ಇರುವೆಗಳೂ ಕೂಡ ಅದು ಸತ್ತಾಗ ಸ್ಥೈರ್ಯದಿಂದಿರುತ್ತವೆ. ಅದರ ಉದರ ಮಧುವಿನಿಂದ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇಷ್ಟೂ ಆಸೆಪಡದೇ ಮೃತಜೀವಿಗೆ ಸಲ್ಲಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲ ಗೌರವ-ಸನ್ಮಾನಗಳೊಂದಿಗೆ ಸ್ಮಶಾನಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸಿ, ಮಣ್ಣು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಇರುವೆಗಳ ಈ ಹೃದಯವಂತಿಕೆ ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ! ಎನಿಸಿತು. ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡವರ, ಬಸ್ಸು, ರೈಲ್ವೆ ವಿಮಾನಗಳ ಅಪಘಾತಗಳಿಗೆ ಈಡಾದ ದುರ್ದೈವಿಗಳ, ಬೆಲೆಬಾಳುವ ವಸ್ತು-ಒಡವೆಗಳನ್ನು ಸುತ್ತಲಿರುವವರು ದೋಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಪ್ರತಿದಿನ ಕೇಳುವ ಕೂಗು. ಅಷ್ಟೇ ಏಕೆ, ಅಸಹಾಯಕರನ್ನು, ಕುಡಿತದಿಂದ ಮತ್ತರಾದವರನ್ನು ಬರಿದುಮಾಡಿ ಕಳಿಸುವ ಪರಿಪಾಠವೂ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಮಾನವನ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಕೊನೆಮೊದಲಿಲ್ಲವೆ? ❑

ಹಸಿರು ಕ್ರಾಂತಿ

ಕಾಳಿಗಾಗಿ ಅಲೆದಾಟ

ಭಾಗೀರಥಿ ನದಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಒಂದು ಇರುವೆಯ ಗೂಡು, ಈ ಹಿಂದೆ ನೋಡಿದವುಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿತ್ತು. ಭೂಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದ ಈ ಗೂಡಿನ ಹೊರಗೆ ಇದ್ದ ವರ್ತುಲಾಕಾರದ ಬಯಲು, ರೋಮನ್ನರು ಮನರಂಜನೆಗಾಗಿ ಬಳಸುವ ಬಯಲು ರಂಗವನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ತರುವಂತಿತ್ತು. ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೂ ಹಚ್ಚಹಸಿರಾದ ಹುಲ್ಲು, ಗಿಡಗಂಟಿಗಳು; ನಡುವಿದ್ದ ಸ್ಥಳ ಬೋಳಾಗಿದ್ದರಿಂದ ದೂರದಿಂದಲೇ ಸ್ಫುಟವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಇದು ಆಟ-ಪಾಟ, ವಿವಿಧ ವಿನೋದಾವಳಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಸ್ಪರ್ಧಾಗೃಹವೇ? ಇಲ್ಲವೆ ಗೃಹ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಗೆದ ಮಣ್ಣು ಹೊರತಂದು ಹರವಿದ್ದರಿಂದ ಉಂಟಾದ ಸಭಾಗೃಹವೇ? ಎಂದು ಅರಿಯುವ ಕುತೂಹಲ ಉಂಟಾಯಿತು. ವಿವರವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದಾಗ, ಗೂಡಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಬಯಲಿನ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಎಲ್ಲೂ ಬೆಳೆಯದ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಹುಲ್ಲು ಹುಲುಸಾಗಿ ಬೆಳೆದಿತ್ತು. ಇಂತಹ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಹಿಂದೆಯೂ ನೋಡಿದ್ದು ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ಇದರ ಗುಟ್ಟು ರಟ್ಟು ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಹತ್ತಿರವೇ ಸ್ಥಾಪಿತನಾದೆ. ಆದರೆ ಇರುವೆ ಲೋಕ, ಘಟೋತ್ಕಚನಂತಿದ್ದ ಈ ಮಾನವನತ್ತ ಲಕ್ಷ್ಯಹಾಕದೇ ತನ್ನ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಮೈಮರೆತಿತ್ತು.

ಎಲ್ಲ ರಸ್ತೆಗಳೂ ಅಂಗಳದೊಳಗಿಂದಲೇ ಹಾದು ಹೋಗಿದ್ದವು. ಗೂಡಿನತ್ತ ರಾಜಮಾರ್ಗ ದಂತೆ ಅಗಲವಾಗಿ ಕಂಡರೂ, ಮುಂದೆ ಕಾಲುದಾರಿಯಂತೆ ಕಿರಿದಾಗಿ ಹೊರಟಿತ್ತು; ಅನಂತರ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿತ್ತು. ಆಹಾರ ಸಿಗುವಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಾತಿಯರು ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅದೊಂದು ರಾಜಮಾರ್ಗದಂತಾಗಿಬಿಡುವುದು ವಾಡಿಕೆ. ಮುಂದಾಳುಗಳು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವ ವಾಸನೆಯನ್ನೇ ಹಿಂದಿನವು ಚಾಚೂ ತಪ್ಪದೇ ಹಿಂಬಾಲಿಸುವುದರಿಂದ ಇರುವೆಯ ಈ ಹೆದ್ದಾರಿಯನ್ನು ಅರಿಯುವುದು ಈ ಮಾನವನಿಗೆ ಕಷ್ಟವಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇದು ವಿಚಿತ್ರವೆನಿಸಿದ್ದರಿಂದ, ಕಾಡಿಗೆ ಹೊರಟ ಇರುವೆ ತಂಡದ ಹಿಂದೆ ಗೂಢಚರ್ಯೆಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾಯಿತು. ಈ ಇರುವೆಗಳು ಹಿಂದೆ ನೋಡಿದ ಬೇರೆಡೆಯವುಗಳಿಗಿಂತ ಬೃಹದಾಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದವು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕೆಲಸಗಾತಿಗೂ ಸೈನಿಕರಿಗೇ ಮೀಸಲಾಗಿರುವಂಥ ದವಡೆಗಳಿದ್ದವು. ಕೆಲಸಗಾತಿಯರನ್ನು ಉದ್ದ ಮತ್ತು ಗಿಡ್ಡ ಎಂದು ಅವುಗಳ ಅಳತೆಯಿಂದ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಬರಿಗೈಯಿಂದ ಹೊರಟ ದುಡಿಮೆಗಾತಿಯರು ಕಾಲುದಾರಿ ಕೊನೆಗಾಣುವಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ತಂಡದಲ್ಲಿದ್ದು, ನಂತರ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದಾರಿ ಹಿಡಿದು ಹೊರಟಿದ್ದವು. ಆಹಾರ ಸಂಶೋಧನೆಗಾಗಿ ಇರುವೆಗಳು ತೋರುವ ಪ್ರಯಾಸದ ಆಳ ಅರಿಯಲು ವಿಪರೀತ ತಾಳ್ಮೆ ಬೇಕು.

ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದವನ ಕಣ್ಣಿಗೇ ಮಣ್ಣೆರಚಿ, ಕೆಲಸಗಾತಿಯರೆಲ್ಲ ಎತ್ತೆತ್ತಲೋ ಚದುರಿಹೋದವು. ತರಗೆಲೆಗಳ ಒಳಸೇರಿ, ಹುಲ್ಲನ್ನು ಮರವೆಂಬಂತೆ ಹತ್ತಿ ಇಳಿದು, ಮುಂದೆ

ಹೋಗಿ, ಹಿಂದೆ ಬಂದು, ತಮ್ಮ ಜಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅಲೆಯುವುದೆಂದರೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ವೇಳೆಯತ್ತ ಲಕ್ಷ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಹೊಟ್ಟೆಪಾಡಿಗೆ ಬಿಲ್ಲು-ಬಾಣ ಹೊತ್ತು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅಲೆಯುವ ಆದಿವಾಸಿಗಳೂ ಈ ಇರುವೆಗಳ ಅನುಕರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿರಬಹುದು ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಗಿರಿವಾಸಿಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವುದೂ ಒಂದು ಮಹಾಸಮಸ್ಯೆಯೇ. ಈ ಕಾರ್ಮಿಕ ವರ್ಗವನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿ, ಅವು ಹತ್ತಿ ಇಳಿಯುವ ಹುಲ್ಲಿನತ್ತ ಏಕಚಿತ್ತದಿಂದ ವೀಕ್ಷಣೆ ನಡೆಸಬೇಕಾಯಿತು. ತೆಂಗಿನ ಕಾಯನ್ನು ಕೊಯ್ಯಲು ತೆಂಗಿನ ಮರವೇರಿದ ಚಪಲ ಪಾಡೇಕಾರನಂತೆ, ಕೆಲಸಗಾತಿ ಹುಲ್ಲಿನ ತೆನೆಯನ್ನು ಮೀಸೆಯಿಂದ ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿ, ದವಡೆಗಳಿಂದ ಕಚ್ಚಿ ನೋಡಿ, ಕಾಳು ಬಲಿಯದಿದ್ದರೆ, ತಕ್ಷಣ ಇಳಿದು, ಇನ್ನೊಂದು ಹುಲ್ಲಿನ ಎಸಳನ್ನು ಏರುವುದು; ಪಕ್ವವಾದ ಕಾಳು ದೊರೆತರೆ, ಹುಲ್ಲನ್ನೇ ಕತ್ತಿಯಂತೆ ಬಳಸಿ ಅದು ನೆಲಕ್ಕುರುಳದಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಮುಂಗಾಲಿನಿಂದ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಒಂದೆರಡು ಕಾಳುಗಳು ಜಾರಿಕೊಂಡರೂ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ತಲೆಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದೇ ಬೇರೆಯದನ್ನು ತನ್ನದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

ತನಗಿಂತಲೂ ಭಾರವಾದ ಕಾಳುಗಳನ್ನು ದವಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಚ್ಚಿ ಹಿಡಿದು, ಹುಲ್ಲಿನಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಇಳಿಸುವುದು ಒಂದು ಮಹಾ ಸಾಹಸದ ಕೆಲಸ. ಇಂಥ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಮಾಡುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದರೂ, ಈ ಕೆಲಸಗಾತಿಯರು ಮಾತ್ರ ಸ್ವಸಹಾಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಶ್ವಾಸ ಇಟ್ಟವರೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾಲುಜಾರದಂತೆ ಎಚ್ಚರವಹಿಸಿ, ಹೆಜ್ಜೆಯ ಮೇಲೆ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಟ್ಟು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಇಳಿಯಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಈ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆಯಲ್ಲಿ ತನಗಿಂತ ತಾನು ಹೊತ್ತ ಕಾಳಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಕ್ಷ್ಯ ವಹಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನೋಡಿದವರಿಗೆ ಕೂಡಲೇ ಅನ್ನಿಸಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಇಳಿಯಲು ಆತಂಕವಾಗುವಂತಹ ಅಡೆ-ತಡೆಗಳು ಬಂದಾಗ, ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿಯ ಕೊರಕಲು ತಪ್ಪಿಸುವ ಕಾರಿನ ಚಾಲಕನಂತೆ, ಹಿಂದೆ ಹೋಗಿ ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಮುಂದು ವರಿಯುತ್ತವೆ. ಹೊರಟ ಹಾದಿ ತೀರ ಗಂಡಾಂತರಕಾರಿ ಅನಿಸಿದರೆ, ತಿರುಗಿ ಹುಲ್ಲನ್ನೇರಿ ಅದರ ಬೇರೆ ಎಸಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಇನ್ನೊಂದು ಪಕ್ಕದ ಹುಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ತೀರ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಇಳಿಯುತ್ತವೆ.

ಕಾಳು ತರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲಸಗಾತಿಯರು ಒಂಟಿಯಾಗಿಯೇ ಹೋಗುವುದು ರೂಢಿ ಯಾದ್ದರಿಂದ ಅವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಪಥವನ್ನು ತುಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಕಾಳುಗಳ ಶೋಧಕ್ಕಾಗಿ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಎರಡು ಮೂರು ಗಂಟೆಗಳವರೆಗೆ ಅಲೆಯಬೇಕಾದ ಪ್ರಸಂಗಗಳೂ ಬರುವುದರಿಂದ ಅದೇ ದಾರಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ. ಆದರೂ ಅವು ತಮ್ಮ ಗೂಡು ಇರುವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿಯೇ ಮರುಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸುವವು. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮುರಿದು ಬಿದ್ದ ಒಣರೆಂಬೆಗಳು, ರಾಶಿಯಾಗಿ ಬಿದ್ದ ಎಲೆಗಳೆಲ್ಲ ಇರುವೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಡೆ-ತಡೆಗಳಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಅದು ಎಲೆಯ ಒಳಗಿಂದಲೇ ಹಾದುಹೋದರೆ, ಅಡ್ಡಬಂದ ಟೊಂಗೆಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿ ಇಳಿಯುವವು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಬಾಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾಳುಗಳು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಜಾರಿ ನೆಲಕ್ಕುರುಳುವುದುಂಟು.

ಅಂತಹ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ, ಅತಿ ಕಂಗಾಲಾಗಿ ಏಕಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಹುಡುಕಲಾರಂಭಿಸುತ್ತವೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿದ ಕಾಲಂಶದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಪಾಲನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದರೂ, ಹೊತ್ತು ತಂದದ್ದನ್ನು ದೊರಕಿಸಿದಾಗಲೇ ನೆಮ್ಮದಿ ಅವಕ್ಕೆ. ಹಿಂದಿಗಿಂತ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕಚ್ಚಿ ಹಿಡಿದು, ಜಯಶಾಲಿಯ ಉನ್ಮಾದದಲ್ಲಿ ತತ್ತರ ವೆತ್ತರ ಕಾಲುಹಾಕುತ್ತ ಸಾಗುವವು. ಬಯಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಮುಂದಿನ ದಾರಿ ಸುಗಮವಾದ್ದರಿಂದ ವೇಗವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವವು.

ಕೃಷಿಕ ಇರುವೆಗಳ ಗೂಡಿಗೆ ಹತ್ತಾರು ಮಹಾದ್ವಾರಗಳು; ನೂರಾರು ಉಪದ್ವಾರಗಳು. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದಿಕ್ಕುಗಳಿಂದ ಕಾಳು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಆಯಾ ದ್ವಾರಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ದ್ವಾರಪಾಲಕರು ನಿಂತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವು, ಕಾಳು ಹೊತ್ತು ತಂದ ಆಳುಗಳು ತಮ್ಮ ಗೂಡಿಗೆ ಸೇರಿದವುಗಳು ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಂಡೇ ಒಳಗೆ ಬಿಡುತ್ತವೆ. ತಂದ ಒಜ್ಜೆಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿ, ಆಳಿರುವೆ ಆಳದ ಕೊಠಡಿಯನ್ನು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಅಲ್ಲಿ ತಿಂಡಿ-ತೀರ್ಥ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಮಿಸುಕಾಡದೇ ಕುಳಿತು ವಿಶ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲಾರಂಭಿಸುವುದು. ಗೋದಾಮಿನಲ್ಲಿ ಕಲೆ ಹಾಕಿದ ಎಲ್ಲ ಕಾಳುಗಳೂ ಒಂದೇ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಹುಲ್ಲಿನದ್ದೆಂದರೆ, ಕೆಲಸಗಾತಿಯರ ಸಸ್ಯಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ತಲೆದೂಗಲೇಬೇಕು. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಕಾಳುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರ ಪಂಗಡ ಒಂದಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾಳನ್ನೂ ಮೀಸೆಗಳಿಂದ ಮುಟ್ಟಿ ನೋಡಿ, ದವಡೆಗಳಿಂದ ಅದುಮಿ ನೋಡಿ, ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಿಂದ ಸರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ಬೇರೊಂದು ಕೋಣೆಗೆ ಸಾಗಿಸಲು ಅನುಮತಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ನೆನೆದ, ಒಡೆದ ಕಾಳುಗಳನ್ನು ಆಳಿರುವೆಗಳು ಒಯ್ದು ಗೂಡಿನ ಹೊರಗಿನ ತಿಪ್ಪೆಗೆ ಎಸೆಯುತ್ತವೆ.

ಕೆಲದಿನಗಳಲ್ಲಿ ತಿಪ್ಪೆಗೆಸೆದ ಕಸಕಡ್ಡಿಗಳು ಕೊಳೆತು ಉತ್ತಮ ಗೊಬ್ಬರವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿ, ಮೊಳಕೆಯೊಡೆದ ಕೆಲ ಕಾಳುಗಳು ಚಿಗುರಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದವು. ಇವು ಗಿಡವಾಗಿ ಕಾಳು ತಳೆದು ನಿಂತಾಗ ದೂರದ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗುವ ಬದಲಾಗಿ ಕೆಲಸಗಾತಿಯರು ಇಲ್ಲಿಂದಲೇ ಕಲೆ ಹಾಕುತ್ತಿರಬೇಕು. ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವು ಏಕಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಕಾಳುಗಳಾದ್ದರಿಂದ ಹುಡುಕಬೇಕಾದ ತೊಂದರೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಇರುವೆಗಳ ಬೈಲು, ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೊಲವೆಂದು ಕರೆಯಬಹುದಾದರೂ, ಅವು ಬುದ್ಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿಯೇ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿ ಕಾಳು-ಕಡಿ ಉತ್ಪಾದಿಸುವಂತೆ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ.

ಇರುವೆ ಗಿರಣಿ

ಈ ಇರುವೆಗಳ ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಗಿರಣಿ ಖೋಲಿಯೊಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ರುಂಡ, ಭಾರೀ ದವಡೆಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತ ಇರುವೆಗಳಿದ್ದವು. ಹೋಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸೈನಿಕರಂತೆ ಇದ್ದರೂ ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ತೀರ ಬೇರೆಯವಾಗಿದ್ದವು. ಅವು ಜೀವಂತ ಅಕ್ಕಿ ಗಿರಣಿಗಳಾಗಿದ್ದವು! ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿ ಬಂದ ಕಾಳುಗಳನ್ನು ದವಡೆಯಲ್ಲಿ ಕಚ್ಚಿ ಹಿಡಿದು, ಹೊರಗಿನ ತವಡನ್ನಷ್ಟೇ ಒಡೆಯುವವು. ಜೋರು ಹಾಕುವುದು ಅವುಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ಒಮ್ಮೆ ಕಾಳಿನಲ್ಲಿ ಬಿರುಕು ಬಿಟ್ಟಿತೆಂದರೆ ಒಳಗಿನ ಧಾನ್ಯ ಒಂದೆಡೆ ರಾಶಿಹಾಕಿ, ತವಡನ್ನು ಗೂಡಿನ ಹೊರಗೆ ಸಾಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದರ ಹಿಂದೆ

ಒಂದರಂತೆ ಕಾಳುಗಳನ್ನು ಸುರಿಯುವುದು ಈ ಆಳಿರುವೆಗಳ ಕೆಲಸ. ಹಿರಿಯ ಇರುವೆಗಳ ದವಡೆ ಹಲ್ಲುಗಳೆಲ್ಲ ಬಳಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಬೋಳಾಗಿಹೋಗಿರುತ್ತವೆಂದರೆ ಅವು ದವಡೆಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಿರಬಹುದೆಂಬ ಕಲ್ಪನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಹಲ್ಲುಗಳಿಗೆ ಸಾಣೆ ಹಿಡಿಯಲಾಗದು. ಕೃತಕ ಹಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಅವಕ್ಕೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಇಂಥ ಇರುವೆಗಳು ಈ ಸೇವೆಯಿಂದ ನಿವೃತ್ತವಾದ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಗಂಡಿರುವೆಗಳನ್ನು ಹೊರಗೆ ದಬ್ಬುವುದರಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ರಾಣಿಯ ಚಿಕ್ಕ ಪುಟ್ಟ ಚಾಕರಿ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಶೇಷಾಯುಷ್ಯವನ್ನು ಸವೆಸುತ್ತವೆ.

ಈ ಇರುವೆಗಳು, ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಅಕ್ಕಿ ಪುಡಿಯನ್ನು ಏನು ಮಾಡುತ್ತವೆ? ಅನ್ನ-ಸಾರು, ಒಲೆ-ಬೆಂಕಿ-ಪಾತ್ರೆಗಳೆಂದು ಅವು ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಗೋಜಿಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹಸಿ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನೂ ಮುಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಇವೆರಡರ ನಡುವಿನ ದಾರಿಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತವೆ. ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ದವಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಎಂಜಲನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಸಣ್ಣಗೆ, ನುಣ್ಣಗೆ ಅರೆಯುತ್ತವೆ. ಆ ಎಂಜಲಿನಲ್ಲಿ ಅದೆಂತಹ ಮಾಯಾಶಕ್ತಿ ಇದೆಯೋ! ಅರೆದಿಟ್ಟ ಹಿಟ್ಟು ಉದ್ದಿನ ಹಿಟ್ಟಿನಂತೆ ಉಬ್ಬುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಇಡ್ಲಿ-ದೋಸೆಗಿಂತ ಐಯ್ಯಂಗಾರರ ಬ್ರೆಡ್ಡಿಗೆ ಹೋಲಿಸಬಹುದು. ಕೃಷಿಕ ಇರುವೆಗಳು ಇಂಥ ಇರುವೆ ರೊಟ್ಟಿ ತಯಾರಿಸಿ ತಿಂದು ಬದುಕುತ್ತವೆ ಎಂದರೆ ನಂಬುವುದು ಕಷ್ಟ. ಆದರೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ತೊಂದರೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಅವಕ್ಕೆ ಉಳಿದ ಇರುವೆಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಾಭವಿದೆಯೇ? ಮಾನವನಂತೆ ಕೇವಲ ನಾಲಿಗೆ ಚಪಲ ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತವೆ ಎಂದು ನಂಬುವುದು ಕಷ್ಟ!

ಇರುವೆಗಳು ಏಕಪ್ರಕಾರದ ಆಹಾರವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದರೆ, ಮಾನವ ಲೋಕದಂತೆ ಅವುಗಳಲ್ಲೂ ತೀವ್ರ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಏರ್ಪಡುತ್ತಿತ್ತು. ಎಲ್ಲ ಇರುವೆಗಳೂ ಸಸ್ಯತಗಣಿಯ 'ಮಧು'ವಿಗಾಗಿ ಪರದಾಡಿದರೆ, ಹೆಚ್ಚಿನವು ಹಸಿದೇ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಬೂಂದಿಲಾಡು, ಬೇಸನ್ ಉಂಡಿ, ಜಾಮೂನು, ರಸಗುಲ್ಲಾಗಳು ಸಿಕ್ಕಾಗ ಅವು ಮೃಷ್ಟಾನ್ನ ಭೋಜನ ಉಂಡರೂ, ಅವಿಲ್ಲದಾಗ ರವೆ, ಅಕ್ಕಿ ಹಿಟ್ಟು, ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಒಣಮೀನು ಇವುಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಬೇರೇನೂ ಸಿಗದಿದ್ದಾಗ, ತಿಂದು ಒಗೆದ ಮೀನಿನ ಎಲುವುಗಳು, ಮುಸುರೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಅನ್ನದ ಚೂರುಗಳನ್ನೂ ಅವು ಸ್ವೀಕರಿಸುವವು. ಇಷ್ಟೊಂದು ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಆಗಾಗ ಅರೆಹೊಟ್ಟೆ, ಹಸಿವು, ಬರಗಾಲಗಳನ್ನು ಅವು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಂಥ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅವು ಅಂಜುವುದಿಲ್ಲ. ಉಪವಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿಯವರನ್ನು ಮೀರಿಸುವ ವಿಕ್ರಮ ಅವುಗಳದ್ದು. ಉಪವಾಸವಿದ್ದ ದಿನಗಳಲ್ಲೂ ಸುಟಿಯಾಗಿ ಓಡಾಡುತ್ತ ಆಹಾರ ಶೋಧನೆ ನಡೆಸುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಅದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಆಹಾರ ದೊರಕಿದರೆ, ತನಗೆ ದೊರೆತದ್ದರಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದ ಸಂಗಾತಿಗಳೊಡನೆ ಪಾಲುಗೊಂಡು ತಿನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿಟ್ಟಿವೆ.

ಆದರೆ ಕೃಷಿಕ ಇರುವೆಗಳಿಗೆ ಆಗಾಗ ಹೀಗೆ ಉಪವಾಸ ಬೀಳುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬರುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಅವುಗಳ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾಡುಹುಲ್ಲಿಗೆ ಬರಗಾಲವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳ ಕಾಳುಗಳನ್ನು

ಕಲೆಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯೂ ಇರದು. ಗೂಡುಗಳು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹರಡಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಂತೂ ಇಲ್ಲ. ಕಾದಾಟ-ಹೋರಾಟಗಳು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಹವಾಮಾನ ಅನುಕೂಲವಿದ್ದಾಗ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಕಾಳುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವವು. ಬೇರು ಬಿಟ್ಟ ಕಾಳುಗಳು ಅಂಕುರಿಸಿ, ಗಿಡವಾಗಿ, ತೆನೆ ತಳೆದು ನಿಂತದ್ದನ್ನು ಕಷ್ಟಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕೊಯ್ಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವವು. ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಕಲೆಹಾಕಿದ ಎಲ್ಲ ಕಾಳನ್ನೂ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಳಸದೆ, ಕೆಲವನ್ನು ಮಳೆಗಾಲ, ಚಳಿಗಾಲಕ್ಕಾಗಿ ಕಾದಿರಿಸುವವು. ಗೂಡಿನಲ್ಲಿಯ ಆರ್ದ್ರತೆಯಿಂದಾಗಿ ಕಾಳುಗಳು ಚಿಗುರುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಅಂಕುರವನ್ನು ಕಡಿದು ಮುಂದೆ ಬೆಳೆಯದಂತೆ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆ ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ದಿನಕ್ಕೊಂದು ರೀತಿಯಿಂದ, ಸಿಕ್ಕಿದ್ದನ್ನು ತಿನ್ನುವ ಬದಲಾಗಿ, ತಮಗೆ ರುಚಿಸುವಂತಹ ರೊಟ್ಟಿಯನ್ನೇ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಮನಸ್ವೀ ತಿಂದು ತೇಗಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿವೆ.

ಪರ್ಣ ಶಿಲ್ಪಿ

ಪೈಶಾಚಿಕ ಮಾನವ

ಸಂಜೆಗೆ ಭಾಗೀರಥಿ ತೀರಕ್ಕೆ ವಿಹಾರಕ್ಕೆಂದು ಹೊರಟಾಗ ಅನತಿ ದೂರದ ಹಿತ್ತಲಿನಿಂದ ಮಗುವಿನ ಆರ್ತಧ್ವನಿಯ ಚೀತ್ಕಾರ ಏಕಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಜನರೆಲ್ಲ ಅತ್ತ ಓಡಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದರು. ಏನೋ ಅನಾಹುತ ನಡೆದಿರಬೇಕೆಂದು ಅವರನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಹೋದಾಗ, ಅಲ್ಲಿ ಕಂಡ ದೃಶ್ಯದಿಂದ ಆ ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಮೈ ಬೆವರಿತು. ಅಲ್ಲಿನ ಠಾಕೂರನೊಬ್ಬನ ಬಂಧುಗಳೂ ಆಳುಗಳೂ ಸೇರಿ, ಹತ್ತು-ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷದ ಸಂತಾಲ ಆದಿವಾಸಿ ಹುಡುಗನೊಬ್ಬನ ಕೈಗಳನ್ನು ಹಲಸಿನಮರದ ಹಿಂದೆ ಒಯ್ದು ಕತ್ತದ ಹುರಿದಾರದಿಂದ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ; ಬೆಲ್ಲದ ನೀರನ್ನು ಮೈಮೇಲೆಲ್ಲ ಸಿಂಪಡಿಸಿ, ಕೆಂಗಿರುವೆಗಳನ್ನು ಹರಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ! ಅವುಗಳ ನಿತ್ಯ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಬಂದ ಅಡ್ಡಿ-ಆತಂಕದಿಂದಲೋ, ಸಿಹಿ ತಿಂಡಿಯ ಆಸೆಯಿಂದಲೋ ಅಥವಾ ಮಾಂಸಖಂಡದ ರುಚಿ ಹತ್ತಿಯೋ ಅವು ಆ ಎಳೆ ಶರೀರವನ್ನು ಕಚ್ಚಿ ಕಚ್ಚಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಫಾರ್ಮಿಕ್ ಆಮ್ಲವನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಹುಡುಗನ ಮೈಯೆಲ್ಲ ಉಬ್ಬಿಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಅರಬರಲ್ಲಷ್ಟೇ ಇಂಥ ಚಿತ್ರಹಿಂಸೆಯ ಶಿಕ್ಷಾಪ್ರಕಾರಗಳು ಇವೆಯೆಂದು ನಂಬಿದ್ದ ನನಗೆ ಆಘಾತವಾಗಿ ಇಂಥ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಎಳೆಯನಿಗೆ ಏಕೆ ಕೊಡಬೇಕಾಯಿತು ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸಿದಾಗ, ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗ ತಾನು ಅರಿತ ವಿವರಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿದ.

ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಂಗಾಲಿಗಳು ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ಹಿತ್ತಲಲ್ಲಿ ಹೊಂಡ(ಪುಕುರ)ವೊಂದನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ತಮಗೆ ನಿತ್ಯಬಳಕೆಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಯಾವತ್ತೂ ಮೀನನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುವುದು ವಾಡಿಕೆ. ಠಾಕೂರನದು ಹಳ್ಳಿಗೇ ಹಿರಿದಾದ ಹೊಂಡ. ಅದರಲ್ಲಿ ಬಾಯಲ್ಲಿ ನೀರೂರಿಸುವ ಕಟ್ಲಾಮೀನು ಬೆಳೆಸಿದ್ದ. ಹಳ್ಳಿಯ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಸಂತಾಲ ಹುಡುಗನಿಗೆ ಠಾಕೂರನ ಮೀನಿನ ಮೇಲೆ ಆಸೆಯಾಯಿತು. ಹಿಂದಿನ ರಾತ್ರೆ ಕಗ್ಗತ್ತಲಿನಲ್ಲಿ ಗಾಳಹಾಕಿ, ಒಂದೆರಡು ಮೀನುಗಳೊಂದಿಗೆ ಕಾಲಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿದ. ಅವನಿಗಾಗದ ಕುಟುಂಬವೊಂದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಅರಿತ ಠಾಕೂರನು ಹುಡುಗನು ಪೇಟೆಗೆ ಹೊರಟಾಗ ಹಿಡಿಸಿ, ಅವನಿಗೆ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಲು ಕೂಡ ಅವಕಾಶ ನೀಡದೇ ಈ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದ. ಅಬ್ಬಾ! ಬಂಗಾಲಿಗಳ ನ್ಯಾಯವಿಧಾನವೇ ಅನಿಸಿತು. ಆದರೆ ಆ ಅನಾಗರಿಕ ಕ್ರೂರಿಗಳೆದುರು ಬಾಯಿ ತೆರೆಯುವ ಧೈರ್ಯ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಯಾರಿಗೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಪರಕೀಯನಾದ ನನ್ನ ಪಾಡೇನು? ಆದರೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಇರುವೆಗಳು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿರಬಹುದು ಎಂದು ತಲೆ ಕೆರೆದುಕೊಂಡೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಠಾಕೂರನ ಆಳೋರ್ವನು ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಹಲಸಿನ ಟೊಂಗೆ ಹೊತ್ತು ಬರುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಜನರೆಲ್ಲ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು. ಆತ ಟೊಂಗೆಯ ಒಂದಂಚಿಗೆ ಇದ್ದ ಎಲೆಗಳ ಗೂಡಿಗೆ ಕೋಲಿನಿಂದ ಬಡಿದಾಗ, ಅದರಿಂದ ಮತ್ತಷ್ಟು ಕೆಂಗಿರುವೆಗಳು ಹೊರಬಂದು

ದವಡೆಗಳನ್ನು ಹಿಗ್ಗಿಸಿ ಹುಡುಗನ ಮೈಯೇರಿ ಕಚ್ಚಲಾರಂಭಿಸಿದಾಗ ಆತ ಇನ್ನಷ್ಟು ಜೋರಾಗಿ ಬೊಬ್ಬೆಯಿಡಲಾರಂಭಿಸಿದ.

ಮಾನವನು ತನ್ನ ಸಹಜೀವಿಯೊಂದಿಗೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಕ್ರೌರ್ಯದಿಂದ ವರ್ತಿಸಬೇಕೆ? ಅದೂ ಅರಿಯದ ಎಳೆಯನೊಬ್ಬನ ಸಣ್ಣ ತಪ್ಪಿಗೆ ಎಂಥ ಶಿಕ್ಷೆ! ನೆರೆದವರೆಲ್ಲ ಅಸಹಾಯಕ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಾಗಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕೆ? ಏನು ಮಾಡುವುದು? ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿದ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿ ಕೋಲಾಹಲ ಕೇಳಿಬಂದಿತು. ಸಾಂತಾಲ ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣುಗಳ ಪಡೆಯೊಂದು ದೊಣ್ಣೆ, ಕತ್ತಿ, ಲಾಠಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಆಕ್ರೋಶದಿಂದ ಓಡಿ ಬರಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದರು. ಈ ದೃಶ್ಯಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದವರು, ಠಾಕೂರರ ಪರಿವಾರದವರು, ಆಳುಗಳೆಲ್ಲ ಮಾಯವಾಗಿಬಿಟ್ಟರು. ಹೊಡೆಯಲು ಯಾರೂ ಸಿಗದ್ದರಿಂದ ಸಾಂತಾಲರ ಗುಂಪು ಅಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೇ ಬಡಿದು ಚೂರು ಮಾಡಿ, ಹುಡುಗನನ್ನು ಬಂಧಮುಕ್ತ ಮಾಡಿ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹಿಂದಿರುಗಿತು. ನನಗೆ ಕೋಪಗೊಂಡ ಸಾಂತಾಲ ಸಮೂಹವನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಧೈರ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೂ ಆ ಹುಡುಗನ ಯೋಗಕ್ಷೇಮದ ಬಗ್ಗೆ ಕಳವಳವೆನಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅವರ ವಸತಿಗೆ ಭೇಟಿ ಕೊಡುವ ಸಾಹಸ ಮಾಡಿದೆ.

ಅಶ್ವತ್ಥ ಮರದ ಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ, ಹೆಣೆದ ತೆಂಗಿನ ಗರಿಯ ಮೇಲೆ ಹುಡುಗನನ್ನು ಮಲಗಿಸಿದ್ದರು. ನಾಲ್ಕಾರು ಹೆಂಗಳೆಯರು ಬಿಸಿ ಬೂದಿಯನ್ನು ಅವನ ಮೈಗೆ ತಿಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ನೋವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವನು ಕಿರುಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ನಾನು ಮಗುವಿನ ಹತ್ತಿರ ಸರಿದಾಗ, ಸಿಟ್ಟಾಗುವ ಬದಲಾಗಿ ಹುಡುಗನ ತಾಯಿ "ಬಾಬು, ನನ್ನ ಮರಿಗೆ ಆ ನೀಚ ಏನು ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟ ನೋಡಿ, ಹೇಗಾದರೂ ಈತನನ್ನು ಬದುಕಿಸಿಕೊಡಿ" ಎಂದು ಗೋಳೋ ಎಂದು ಅತ್ತುಬಿಟ್ಟಳು. ಬೂದಿ ಲೇಪ ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಸೂಚಿಸಿ, ಒದ್ದೆ ಬಟ್ಟೆಯಿಂದ ಮೈಯೆಲ್ಲ ಮೃದುವಾಗಿ ಒರೆಸಲು ಹೇಳಿದಾಗ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಮ್ಲದ ಅಂಶ ಇಲ್ಲವಾಯಿತು. ನಂತರ ಆಮ್ಲದ ತೀವ್ರತೆ ಕಳೆಯಲು ತಿಳಿಯಾದ ಸುಣ್ಣದ ನೀರನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸಲು ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ನೋವಿನ ಚೀರಾಟ ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು. ಗೃಹಾಭಿಮುಖಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ರಾತ್ರೆ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಸುಣ್ಣದ ತಿಳಿನೀರಿನಿಂದ ಮೈ ಒರೆಸಿ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಮರೆಯಲಿಲ್ಲ.

ಮರುದಿನ ಮುಂಜಾನೆ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಳಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೇ ಯಾರೋ ಬಾಗಿಲು ತಟ್ಟಿ 'ಬಾಬೂಜಿ, ಬಾಬೂಜಿ' ಎಂದು ಕರೆಯುವುದು ಕೇಳಿಸಿತು. ಇದೆಲ್ಲಿಯ ಗ್ರಹಚಾರವೆಂದು ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದಾಗ, ಹಿಂದಿನ ದಿನದ ಮಗುವಿನ ತಂದೆ ಐದು ಬಾಳೆಹಣ್ಣುಗಳೊಂದಿಗೆ ಒಳಗೆ ಬಂದು, "ತಾವು ದೇವರಂತೆ ಬಂದು ಮಗುವನ್ನು ಬದುಕಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರಿ. ಇವನ ಅಣ್ಣನೊಬ್ಬ ಇರುವೆಗೆ ತುತ್ತಾಗಿ ಮೃತಪಟ್ಟಿದ್ದ, ಇವನೂ ಅದೇ ಹಾದಿಹಿಡಿಯುತ್ತಾನೆ ಎಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ನಿಮ್ಮ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಹಾಗಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ಋಣ ಹೇಗೆ ತೀರಿಸಲಿ?" ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಅವನ ಕಂಠ ಬಿಗಿದು ಕಣ್ಣು ತೇವವಾದವು. ಆತನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತಿಂಡಿ ಕೊಟ್ಟು ಕಳಿಸಿದೆ.

(ನಂತರ, ಈ ಹೊಸ ಬಾಬುವಿನ 'ಹಿರಿಮೆ' ಸಾಕಷ್ಟು ಹರಡಿದಂತೆ ತೋರಿತು. ಮಾಯಾವಿದ್ಯೆ ಔಷಧೋಪಚಾರಗಳೆಲ್ಲ ಬಾಬುವಿಗೆ ತಿಳಿದಿವೆ, ಎಂಬ ಸಮಾಚಾರ ಕೇಳಿ

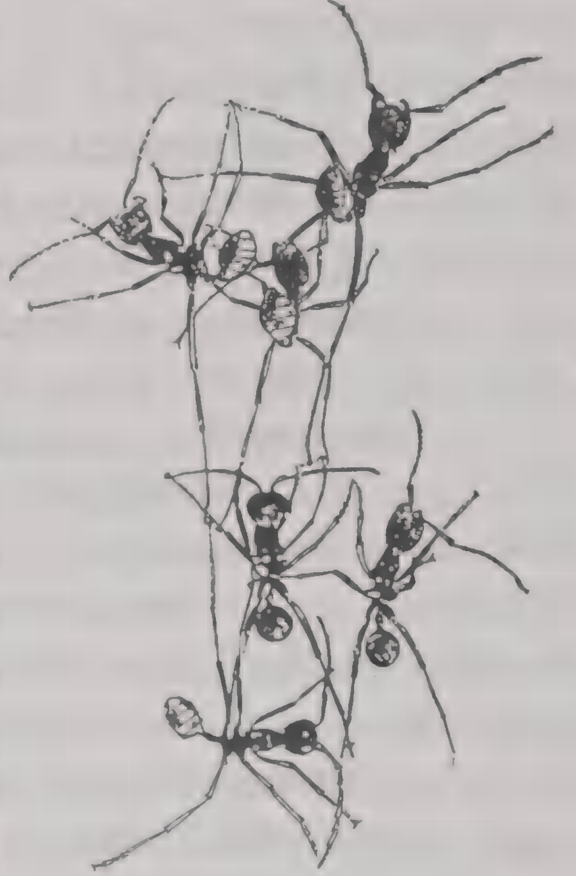
ಬಂದಿತು. ಜೇನ್ನೊಣದಿಂದ ಕಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಖ ಉಬ್ಬಿಸಿಕೊಂಡವರು, ಕಣಜದ ಕಡಿತದಿಂದ ಕೈ ಬಾತುಕೊಂಡವರು, ಚೇಳಿನ ವಿಷದಿಂದ ನರಳುವವರೆಲ್ಲ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಬರಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ನನ್ನ ಪ್ರಥಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಸುಲಭೋಪಾಯದಿಂದಲೇ ಹಲವರಿಗೆ ನೆಮ್ಮದಿ ಸಿಗುತ್ತಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಕಲ್ಕತ್ತೆಯಿಂದ ಕೆಲ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ತಂದದ್ದಾಯಿತು. ಆದರೆ ಹಾವು ಕಡಿದವರೂ ಬರಲಾರಂಭಿಸಿದಾಗ ಗೊಂದಲವಾಯಿತು. ನಾನು ಔಷಧಿಯ ಡಾಕ್ಟರನಲ್ಲವೆಂದು ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ, ಕೈಗುಣ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ, ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ಗುಣಪಡಿಸಿ ಎಂದು ದುಂಬಾಲು ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ಸರ್ಪಗಳು ವಿಷಕಾರಿಯಲ್ಲದ್ದರಿಂದ, ವಾಸಿಯಾದವರು ಕೈಗುಣದಿಂದಲೇ ಎಂದು ದೃಢವಾಗಿ ನಂಬಿ ಹಿಂದಿರುಗುತ್ತಿದ್ದರು!)

ಮಂಜಿನಿಂದ ಮುಸುಕಿದ ಮುಂಜಾವಿನಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಹೊರಬಿದ್ದ ದಾಸವಾಳದ ಚಿಗುರೆಲೆಗಳು ಅದೇಕೆ ಮುದುಡಿಕೊಂಡಿವೆ? ಎಂದು ಪರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಏನೋ ಕೈಮೇಲೆ ಹರಿದಾಡಿದಂತಾಯಿತು. ಬೇಟೆಗಾಗಿ ಅವಿತು ಕುಳಿತ ಮಾಮೂಲು ಜೇಡ ಇರಬಹುದೆಂದು ಅಲಕ್ಷಿಸಿದೆ. ಅರೆಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಎದ್ದ ಉರಿ, ಜೇಡನ ಪ್ರಭಾವವಲ್ಲ ಎಂದು ಸಾರಿ ಹೇಳಿತು! ವಿಷಕ್ರಿಮಿ ಕಚ್ಚಿತೇ ಎಂದು ಆತಂಕದಿಂದ ಮನೆಗೋಡಿ, ದೀಪದ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಭೂತಗನ್ನಡಿಯಿಂದ ನೋಡಿದಾಗ, ಸಾಂತಾಲ ಹುಡುಗನ ಮೈಮೇಲೆ ಬಿಟ್ಟ ಅದೇ ಕೆಂಗಿರುವೆ. ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಒಂದು ಇರುವೆಯಿಂದ ಕಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡಾಗ, ದವಡೆಯ ಹಿಡಿತವನ್ನು ಒಂದಿಷ್ಟೂ ಸಡಿಲಿಸದೇ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿಯೇ ಕಚ್ಚಿತ್ತು. ಚರ್ಮದಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿದಾಗ, ರುಂಡದಿಂದ ದೇಹವನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿದರೂ, ತನ್ನ ಹಿಡಿತ ಬಿಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಬ್ಬಾ! ಏಕಮಾತ್ರ ಇರುವೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಸಾಹಸ ತೋರಿ ತೀವ್ರ ನೋವನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಸಾವಿರಾರು ಇರುವೆಗಳು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಏನೆಲ್ಲ ಮಾಡಬಲ್ಲವು! ಎಂದೆನಿಸಿತು. ಕೇವಲ ಒಂದು ಕೂದಲು ಹಿಡಿದೆಳೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತಹ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಚಿಮ್ಮಟೆಯಿಂದ ಕೈಗೆ ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡ ಶಿರವನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ಜನರ ಚಾಣಾಕ್ಷತೆ, ಜಾಗರೂಕತೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಬೇಕಾಯಿತು. ಕಡಿತದ ಬಿಂದುವಿನ ಸುತ್ತಲೂ ಊದಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ನೋವು ಮೂರು ತಾಸು ಇದ್ದರೆ, ಊದಿದ್ದು ಮಾಯವಾಗಲು ಒಂದು ದಿನವೇ ಬೇಕಾಯಿತು. ಆ ಇರುವೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವಾಗಿ ಅರಿಯುವ ಆಸೆಯಾದರೂ, ತಿರುಗಿ ಅವುಗಳ ಗೋಜಿಗೆ ಹೋಗುವ ಧೈರ್ಯ ಮಾತ್ರ ಆಗಲಿಲ್ಲ.

ಪರ್ಣಕುಟೀರ

ಮರುದಿನ ನಡು ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ದಾಸವಾಳ ಗಿಡದತ್ತ ಕಣ್ಣು ಹಾಯಿಸಿದಾಗ ಚಿಗುರೆಲೆಗಳ ಸುಂದರ ಗೂಡೊಂದು ತಯಾರಾಗಿ ನಿಂತಿತ್ತು. ಇನ್ನೂ ಹಸಿರಾಗದ ಕೆಂಪು ಎಲೆಯನ್ನು ತ್ರಿಕೋನಾಕಾರವಾಗಿ ಬಾಗಿಸಿ, ಜೋಡಿಸಿ, ಬರಹೋಗಲು ಕೇವಲ ಒಂದು ಬಾಗಿಲು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದೆಡೆಯೆಲ್ಲ ಕೋಟೆಯಂತೆ ಭದ್ರವಾಗಿ ಮುಚ್ಚಲಾಗಿತ್ತು. ಇರುವೆ ರೂಪದ ಕೆಲಸಗಾತಿಯರೆಲ್ಲ ಗೂಡಿನ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಓಡಾಡುತ್ತ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ದುರಸ್ತಿ ಬೇಕೆ, ಹಚ್ಚಿದ ಅಂಟು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ

ಕೂತಿದೆಯೇ? ಎಂದು ಪರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಆಹಾರವನ್ನು ಕಲೆ ಹಾಕಲು ಹೋದ ಕೆಲಸಗಾತಿಯರು, ಹುಳಹುಪ್ಪಡಿಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಕೀಟಗಳ ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ಗೂಡು ಸೇರಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಭಜನಾ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು ಹೋಲುವ ಇರುವೆಗಳ ಗುಂಪೇ ಟೊಂಗೆಯ ಮೇಲಿನಿಂದ ಗೂಡಿನತ್ತ ಹೊರಟಿತ್ತು. ನಟ್ಟ ನಡುವೆ ಇದ್ದ ಉಬ್ಬಿದ ಹೊಟ್ಟೆಯವಳು ಇರುವೆಯರಸಿಯೆಂದು ತಕ್ಷಣ ಹೇಳಬಹುದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅಂಗರಕ್ಷಕರಲ್ಲಿ ಸೈನಿಕರೆಂದು ಕರೆಯಬಹುದಾದ ಒಂದು ಇರುವೆಯೂ ಇಲ್ಲದ್ದು ಸೋಜಿಗವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿತು. ಬಹುಶಃ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೆಲಸಗಾತಿಯೂ ತನ್ನ ಪ್ರಬಲವಾದ ಮತ್ತು ಹರಿತವಾದ ದವಡೆಗಳಿಂದ ಸೈನಿಕನ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಈ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅಂಗರಕ್ಷಕರ ದಳದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದ್ದಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎನಿಸಿತು.

ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವೆಗಳ ಸರ್ಕಸ್

ಹಿಂದಿನ ದಿನ ಕಟ್ಟಿದ ಗೂಡು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಇನ್ನೊಂದು ಚಿಗುರೆಲೆಗಳ ಗೂಡು ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದುದು ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಅವುಗಳ ವಿಧಾನವನ್ನು ಹತ್ತಿರದಿಂದ ಅಭ್ಯಸಿಸುವ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಗೂಡನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ಮುಂದಾಳುಗಳು, ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾದ ಎಲೆಗಳ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಹೊರಡುತ್ತವೆ. ಬಲಿತ ಎಲೆಗಳು ಬಿರುಸಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಮಣಿಸುವುದು ಅಷ್ಟೊಂದು ಸುಲಭ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ. ಅಂತೆಯೇ ಮಖಮಲ್ಲಿನಂತಿರುವ ಚಿಗುರನ್ನೇ ಆರಿಸುವವು. ಆನಂತರ ಉಳಿದ ಕೆಲಸಗಾತಿಯರನ್ನೆಲ್ಲ ಕರೆದುತಂದು, ಎರಡು ಭಾಗವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ, ಒಂದೊಂದು ಗುಂಪು ಒಂದೊಂದು ಎಲೆಯ ಅಂಚನ್ನು ದವಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಚ್ಚಿಹಿಡಿದು ಪರ್ಣದ ದೇಟಿನತ್ತ ಎಳೆದೆಳೆದು ಬಾಗಿಸಲಾರಂಭಿಸುವವು. ಎಲೆ ಬಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲಲು ಆಗದಾಗ ಎರಡು ದಿಕ್ಕಿನ ಇರುವೆಗಳು ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ, ಒಂದನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಇರುವೆ ಎಳೆಯಲಾರಂಭಿಸುವುದು. ಎಲೆಯ ಅಂಚು ವಿಪರೀತ ದೂರವಿದ್ದರೆ ನಡುವೆ ಒಂದು ಕೆಲಸಗಾತಿ ಸೇರಿಕೊಂಡು, ಎಡಗಾಲನ್ನು ಒಂದು ಗುಂಪಿಗೂ, ಬಲಗಾಲನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಗುಂಪಿಗೂ ಕೊಟ್ಟು ತಾನು ಹವೆಯಲ್ಲಿ ತೇಲಾಡುವ ದೃಶ್ಯ ತೀರ ಕುತೂಹಲಕಾರಿ. ಅಂಚುಗಳು ಹತ್ತಿರ ಬರಲಾರಂಭಿಸಿದಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಇರುವೆಗಳು ಜಾರಿಕೊಳ್ಳುವವು. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಾಗಿದ ಎಲೆ ತಿರುಗಿ ಸ್ವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ

ಹಿಂದಿರುಗುವುದೂ ಉಂಟು. ಆದರೆ ಕೆಲಸಗಾತಿಯರು ಒಂದಿಷ್ಟೂ ಬೇಸರಿಸದೇ ತಮ್ಮ ಯತ್ನವನ್ನು ತಿರುಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವವು.

ಅಂಚುಗಳು ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದು ಬಂದಾಗ ಅವು ಜಾರಿಕೊಳ್ಳದಂತೆ ಕೆಲ ಕೆಲಸಗಾತಿಯರು ಕಚ್ಚಿ ಹಿಡಿದವು. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಇರುವೆಗಳು, ದವಡೆಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದ ಒಂದೊಂದು ಮರಿಯನ್ನು ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಬಂದವು. ಈ ಮರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಒತ್ತಡ ಹಾಕಿದಾಗ, ರೇಷಿಮೆಯಂತಹ ಅಂಟನ್ನು ಹೊರಹಾಕಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಲಕೋಟೆಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಲು ಅದರ ಅಂಚಿನ ಮೇಲೆ ಅಂಟಿನ ಬಾಟ್ಲಿ ಓಡಿಸುವಂತೆ, ಈ ಕೆಲಸಗಾತಿಯರು ಎಲೆಗಳ ಅಂಚಿನ ಮೇಲೆ ಮರಿಗಳನ್ನು ಹಿಂದೆ-ಮುಂದೆ ಸವರಿ, ರೇಷಿಮೆ ಅಂಟನ್ನು ಎಲೆಗಳ ಅಂಚಿಗೆ ಸವರಿ, ಅವನ್ನು ಅಂಟಿಸಿಯೇ ಬಿಟ್ಟವು. ಮೋಜಿನ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ, ಇರುವೆಯ ಈ ದೈವದತ್ತ ಅಂಟು ಮಾನವ ತಯಾರಿಸಿದ ಅಂಟಿಗಿಂತಲೂ ಬೇಗ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಕೆಲ ಇರುವೆ ಇಂಜನಿಯರುಗಳು ಸಿದ್ಧವಾದ ಗೂಡಿನೊಳಕ್ಕೆ ಹೊಕ್ಕು ಕಿಂಡಿ, ಬಿರುಕು, ಗಾಳಿ-ಬೆಳಕು ಬರುವ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತು ಹಚ್ಚಿ ಅಲ್ಲಿ ಅಧಿಕವಾದ ಅಂಟನ್ನು ಸುರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದವು. ಗೂಡು ಸರ್ವರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾದಾಗ, ದುಡಿಮೆಯ ಆಳುಗಳೆಲ್ಲ ಒಳ-ಹೊರಗೆ ಓಡಾಡಿ ತಮ್ಮ ಸಾಹಸಕ್ಕೆ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಟ್ಟವು.

ಈ ಎಲೆಗೂಡುಗಳ ರಚನೆ ಒಳಗಿನಿಂದ ಹೇಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ರಬ್ಬರಿನ ಕೈಚೀಲ ಧರಿಸಿ ಎರಡು ಚಿಮ್ಮಟೆಗಳಿಂದ ಎಲೆಗಳ ಅಂಚುಗಳನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿದಾಗ, ಏನೋ ಅನಾಹುತ ನಡೆದಂತೆ ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಾತಿ ಇರುವೆಗಳು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅಲ್ಲಿಗೇ ಬಿಟ್ಟು ರಾಣಿ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳು-ಮರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೊರಗೋಡಿದವು. ಇನ್ನುಳಿದ ಕೆಲಸಗಾತಿಯರು ಕ್ಷಣಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಅಂಚುಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ತಂದು ಜೋಡಿಸಿಬಿಟ್ಟವು. ಹೀಗೆ ಹತ್ತೆಂಟು ಸಲ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿದರೂ ತಿರುಗಿ ಜೋಡಿಸಿದ ಅವುಗಳ ತಾಳ್ಮೆ ಪ್ರಶಂಸನೀಯ. ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಸರಕಾರವೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುವ ನೆರೆಹಾವಳಿ ಪೀಡಿತರು, ನಿರಾಶ್ರಿತರು, ಇತರ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಜೆಗಳು ಸ್ವಸಹಾಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಈ ಇರುವೆಗಳಿಂದ ಕಲಿಯಬಹುದೇನೋ! ಗೂಡಿನೊಳಗೆ ಇರುವ ಒಂದೇ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ರಾಣಿಗೆ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಮೂಲೆಯೊಂದನ್ನು ಬೆಳೆಯುವ ಮರಿಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿಟ್ಟರೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಜೀರ್ಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದ ಆಹಾರದ ತುಣುಕುಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಕೆಲಸಗಾತಿಯರೆಲ್ಲ ಸ್ಥಳವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕಿಕ್ಕಿರಿದು ತುಂಬಿದ್ದವು. ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳೆದಂತೆ, ಎಲೆಯೂ ಹಿಗ್ಗಿ ಗೂಡು ದೊಡ್ಡದಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಕುಶಲ ವಿಧಾನ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಆಯಿತು.

ಗೂಡಿಗಾಗಿ ಬಳಸಿದ ಎಲೆ ಹಣ್ಣಾಗಿ ಉದುರುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಾಗ ಈ ಇರುವೆಗಳು ಏನು ಮಾಡಬಹುದು? ಎಂಬ ಸಮಸ್ಯೆ ಧುತ್ ಎಂದು ತಲೆ ಎತ್ತಿ ನಿಂತಾಗ ಅವುಗಳೇ ಅದನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಿದವು. ಹಸಿರೆಲೆ ಹಳದಿಯಾಗಿ ನಸ್ಯದ ವರ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಕೆಲಸಗಾತಿಯರು ಹೊಸ ಗೂಡು ಕಟ್ಟಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಇವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅದೇ ಗಿಡದ ಮೇಲೆಯೇ ಕಟ್ಟುವುದು

ರೂಢಿ. ಗೂಡು ತಯಾರಾದ ಮೇಲೆ ಪ್ರವಾಸೀ ನಾಟಕ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಸ್ ಕಂಪನಿಯವರಂತೆ ಎಲ್ಲ ಸರಂಜಾಮುಗಳೊಡನೆ ನವಗೃಹ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದವು. ಕೆಲ ಪಂಗಡಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಎಲೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ, ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಗೂಡು ಕಟ್ಟುವ ಪದ್ಧತಿಯೂ ಇದೆ. ಅಂಥವುಗಳು ಜನವಸತಿ ಬೆಳೆದಂತೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಎಲೆಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಗೂಡನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವುದುಂಟು. ಇಂತಹ ಗೂಡನ್ನು ಟೊಂಗೆಯ ಸುತ್ತಲೂ ರಚಿಸಿ, ರೇಷ್ಮೆ ಅಂಟಿನಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಜೋಡಿಸುವುದರಿಂದ, ಎಲೆ ಉದುರಿದರೂ ಗೂಡು ನೆಲಕ್ಕೆ ಉರುಳುವ ಭಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಹಲಸು, ಮಾವು, ನೇರಲ, ಸೀಗೇಕಾಯಿ ಮರದ ಮೇಲೆ ಇಂಥ ಹತ್ತಾರು ಗೂಡುಗಳು ಸಹಜವಾಗಿ ಗೋಚರಿಸುವವು.

ಈ ಕೆಂಪು ಇರುವೆಗಳು ಹಸಿವನ್ನು ನೀಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು, ತಮ್ಮ ವಾಸದ ವೃಕ್ಷವನ್ನೆಲ್ಲ ಸಂಚರಿಸಿ, ಹುಳ-ಹುಪ್ಪಡಿಗಳ ಶಿಕಾರಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಇನ್ನಿತರ ಕೀಟಗಳು ಸಂಸಾರ ಹೂಡುವ ಗೋಜಿಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸ್ಥಳೀಯ ಜನರು ತಮ್ಮ ಹಣ್ಣು-ಹಂಪಲುಗಳ ಗಿಡಮರಗಳು ಕೀಟಬಾಧೆಯಿಂದ ಬಳಲಿದರೆ, ಕೆಂಪು ಇರುವೆಗಳ ಗೂಡುಗಳನ್ನು ತಂದು ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳು ಜೀವಂತ ಕೀಟನಾಶಕಗಳಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತವೆ.

ಒಂದು ದಿನ, ಇರುವೆಗಳಿಂದ ಕಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡ ಆ ಸಾಂತಾಲಿ ಹುಡುಗನು ಕೆಂಪು ಇರುವೆಗಳ ದೊಡ್ಡ ಗೂಡಿಗೆ ಆಸೆಪಟ್ಟು ಹೆಮ್ಮರವೊಂದನ್ನು ಏರುವ ಸಾಹಸ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಂಡೆ. ಆತ ಮೈಮೇಲೆ ಹರಿದಾಡುವ ಇರುವೆಗಳನ್ನು ಝಾಡಿಸಲು ಟೊಂಗೆಯೊಂದನ್ನು ಮುರಿದು, ಚಾಮರದಂತೆ ಬಳಸಲು ಯತ್ನಿಸಿದ. ಆದರೆ ಅದರ ಮೇಲಿದ್ದ ಪುಟ್ಟ ಗೂಡಿನ ಇರುವೆಗಳೆಲ್ಲ ಮೈಯನ್ನು ಕಚ್ಚಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಧೃತಿಗೆಡದೆ ಆತ ದೊಡ್ಡ ಗೂಡೊಂದನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದೇ ಕೆಳಗಿಳಿದ. ಅಂದು ಇರುವೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಚೀರುತ್ತಿದ್ದವನಿಗೆ ಇಂದು ಇಷ್ಟೇಕೆ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಆಸೆ ಮೂಡಿತು? ಎಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡುತ್ತ ವಿಚಾರಿಸಿದಾಗ, "ಬಾಬೂಜಿ, ಇಂಥ ದೊಡ್ಡ ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇರುವೆ ಮೊಟ್ಟೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ 'ಭಾಜಾ' ಬಲು ರುಚಿ!" ಎಂದು ಗೂಡನ್ನು ಹಿಗ್ಗಿಸಿ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ಮುತ್ತಿನಂತಿದ್ದ ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಮಡಕೆಗೆ ಸೇರಿಸಿದ. ಗೇಟಿನ ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, "ಬಾಬೂ, ನೀವೂ ತಿನ್ನುತ್ತೀರಾ? ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಜಾ ತಂದು ಕೊಡಲೇ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ "ಬೇಡಪ್ಪಾ, ಸದ್ಯ!" ಎಂಬಂತೆ ತಲೆಯಲ್ಲಾಡಿಸಿ ಅಸಮ್ಮತಿ ಸೂಚಿಸಿದೆ. ತನಗೆ ಕಚ್ಚಿದ ಇರುವೆಗಳ ಸಂತಾನದ ಹುರಿಚಟ್ನಿಯನ್ನು ಸೇಡಿನಿಂದಲೇ ಸೇವಿಸಿರಬೇಕು ಆ ಸಾಂತಾಲಿ!

ಸೃಷ್ಟಿಯ ಅತಿಸೂಕ್ಷ್ಮ ಜೀವಿಗಳ ಬಳಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ
'ಇರುವೆ'ಯ ಜೀವನ ಕ್ರಮವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವ
ಈ ಕಿರು ಪುಸ್ತಕ 'ಕೀಟಪ್ರಪಂಚದ' ಒಂದು
ಅದ್ಭುತ ಲೋಕವನ್ನು ತೆರೆದಿಡುತ್ತದೆ

ಪ್ರಾಣಿಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಾನವನನ್ನೂ ಹಿಂದೆ
ಹಾಕುವ ಈ ಸುಸಂಸ್ಕೃತ, ಸಂಘಟಿತ ಅಲ್ಪ
ಜೀವಿಯು ತನ್ನ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣ
ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ತೋರಿಸುವ ಶ್ರಮ, ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ
ನಿಜಕ್ಕೂ ವಿಸ್ಮಯಕಾರಿ.

'ಕೀಟ ಜಗತ್ತಿನ' ಈ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಜೀವಿಯ 'ಗಾಥೆ'
ಸರಳವಾಗಿ, ಸುಂದರವಾಗಿ ಮೂಡಿ ಬಂದಿದೆ
ಡಾ॥ ಕೃಷ್ಣಾನಂದ ಕಾಮತರ ಲೇಖನಿಯಲ್ಲಿ

ಸ್ವಾಗತ, ಸುಸ್ವಾಗತ ಇರುವೆಗಳ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ...

ಪ್ರಿಸಮ್ ಬುಕ್ಸ್ ಪ್ರೈ ಲಿ.
ಬೆಂಗಳೂರು – 70

ISBN: 81-7286-141-
ರೂ. 35/